

Interessentevaluering af Ungegarantien i Hjørring Kommune

*En specialeafhandling med fokus på væsentlige interessenters opfattelser af mere
praksisfaglighed i Ungegarantien*

Speciale udarbejdet af:

Christina Drægert Stenbæk, 10. semester Politik & Administration

Kathrine Hangaard Jensen, 10. semester Politik & Administration

Nanna Bering Neve Jensen, 10. semester Politik & Administration

Aalborg Universitet den 29. maj 2020

Vejleder: Rasmus Lind Ravn

Abstract

For a long time, there has been a focus on educating the younger generation with the purpose of qualifying them for the labour market in Denmark. Today, there is almost 50.000 young citizens, without any affiliation to the educational systems and the labor market in Denmark. The task of reducing this number of young citizens without any educational nor labour experience, is considered one of the society's largest challenges. Thereby giving the youth its rights to premises for a life with education and work. Since the prospected shortage of vocational labour, it has been encouraged that the younger generations will consider this choice of education.

In 2009, the municipality of Hjørring has made a major investment to support the younger generations of the municipality. This project is named 'Ungegarantien' which focuses on getting young citizens a qualified job or education. 'Ungegarantien' consists of four elements. The element which focus on more professionalism in practice is the case this thesis seeks to examine. It is argued that, more professionalism in practice must ensure that young citizens will be challenged in relation to the choice of education and job. The initiative of 'Ungegarantien' is based on a network of primary schools, firms and upper secondary educations. In order to secure a successful project, these actors' knowledge and expertise are essential in the implementation of the initiative.

Based on the abovementioned, this paper intends to examine how stakeholders perceive more professionalism in practice through a stakeholder evaluation. Moreover, the theory of recipients' responses to organizational change and the theory of partnership will contribute to the understanding of how stakeholders perceive more professionalism in practice in connection to 'Ungegarantien'. The empirical data of the project is based on qualitative telephone interviews with 11 representatives of four stakeholder groups, which are: career learning counselors and internship coordinators, firms, upper secondary educations and primary school teachers. Additionally, the purpose of this paper is to explain and improve the municipality's position, thus improving its implementation of the interventions in 'Ungegarantien'.

At the end of this paper, the findings are presented. This paper concludes that in accordance with the description of 'Ungegarantien' the organisational change is not that comprehensive. Despite there has been a change, the thesis states that the stakeholders predominantly exhibit commitment to the change, which is based on a professional agreement. Career learning counselors and internship

coordinators and firms exhibit a major degree of commitment to the change, while upper secondary educations and primary school teachers exhibit a minor degree of commitment to the change, which furthermore is varied by a low degree of resistance.

Concludingly the cooperation between career learning counselors and internship coordinators and firms is more developed than the cooperation between upper secondary educations and primary school teachers. Therefore, the cooperation between upper secondary educations and primary school teachers can benefit from an expansion. According to the stakeholders' perceptions of more professionalism in practice, we question if the partnership is built on two separate cooperations, which is a unusual construction for a partnership. The question remains, whether the partnership can be defined as a partnership or just a formal network.

Indholdsfortegnelse

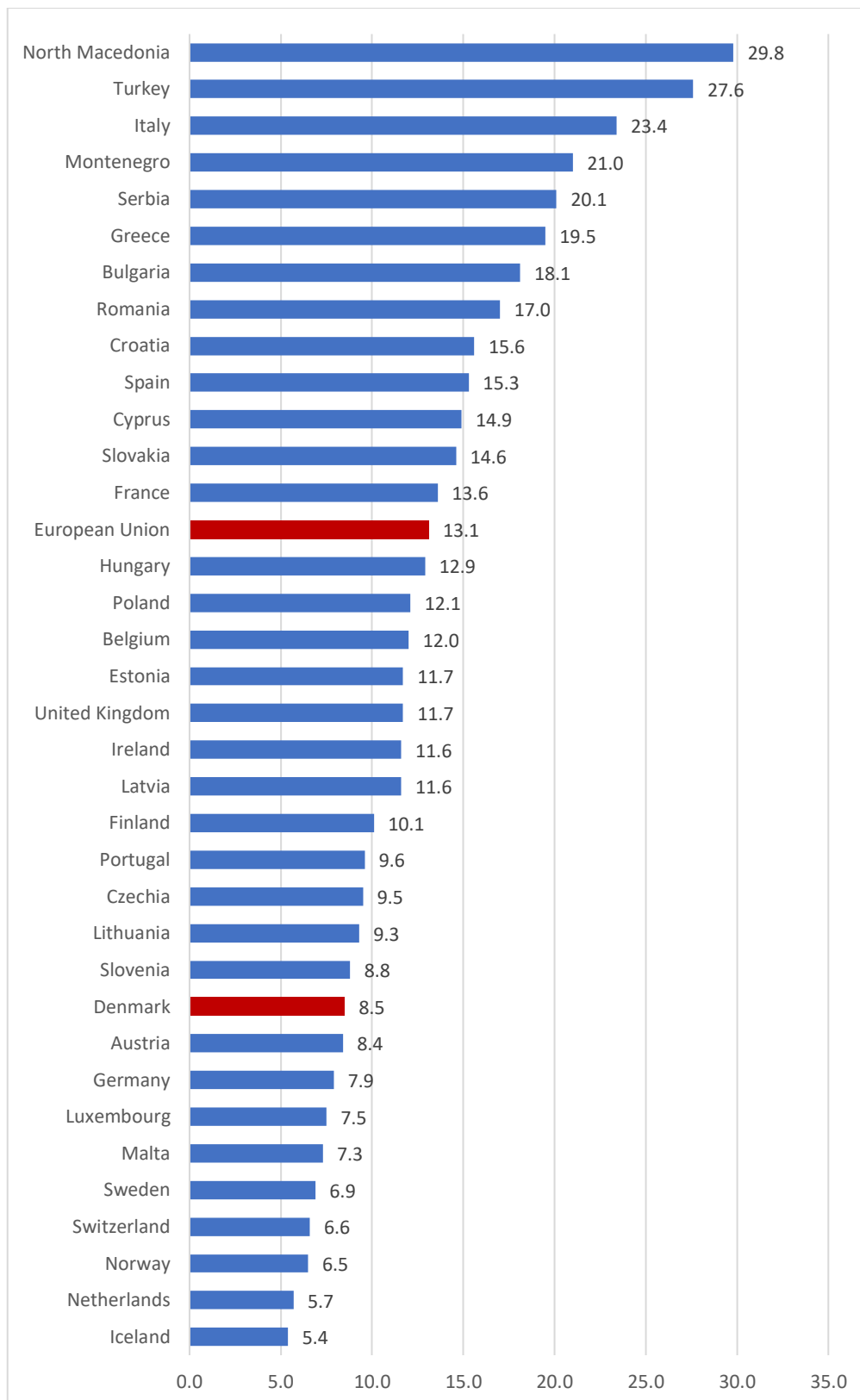
KAPITEL 1. PROBLEMFELT	1
1.1 DEN SAMMENHÆNGENDE KOMMUNALE UNGEINDSATS	3
1.1.1 Ungegarantien i Hjørring Kommune	4
1.2 AFRUNDING	7
KAPITEL 2. PROBLEMFORMLERING	8
2.1 UNDERSØGELSESPØRGSMAÅL	8
2.1.1 Operationalisering af problemformulering	9
2.2 AFRUNDING	9
2.2.1 Grundskolesporet og mere praksisfaglighed	9
2.2.2 Væsentlige interesser	10
KAPITEL 3. LÆSEVEJLEDNING	12
KAPITEL 4. CASEBESKRIVELSE	13
4.1 RELEVANSEN AF MERE PRAKSISFAGLIGHED I UNGEGARANTIEN	13
4.1.1 Grundskolesporet og mere praksisfaglighed	17
4.2 ER UNGEGARANTIEN ATYPISK?	18
4.3 UNGEGARANTIEN I EN LILLE NORDJYSK KOMMUNE	20
4.4 AFRUNDING	21
KAPITEL 5. EKSISTERENDE FORSKNING	22
5.1 NOT IN EDUCATION, EMPLOYMENT OR TRAINING	22
5.1.1 De unges uddannelsesvalg	24
5.2 FORANDRING	26
5.3 PARTNERSKAB	29
5.4 AFRUNDING	32
KAPITEL 6. UNDERSØGELSESDSIGN	33
6.1 EVALUERINGENS UDVIKLING	33
6.2 PROJEKTETS EVALUERINGSMODEL	35
6.2.1 Responsiv evaluering	35
6.2.2 Fjerdegenerationsevaluering	36
6.3 PROJEKTETS EVALUERINGSDESIGN	38
6.3.1 Videnskabsteoretiske overvejelser	40
KAPITEL 7. TEORETISK RAMME	43

7.1 FORANDRINGSTEORI - MODSTAND OG OPBAKNING TIL FORANDRING	43
7.1.1 Opbakning til forandring	43
7.1.2 Modstand til forandring	44
7.1.3 Årsager til opbakning eller modstand til en forandring	46
7.1.4 Kritik af forandringsteori	47
7.2 TEORI OM PARTNERSKABER	48
7.2.1 Partnerskabelse	49
7.2.2 Udfordringer ved partnerskaber	51
7.2.3 Kritik af teori om partnerskaber	53
KAPITEL 8. CASESTUDIET SOM FORSKNINGSDESIGN	54
KAPITEL 9. UNDERSØGELSESMETODE	58
9.1 DET KVALITATIVE FORSKNINGSINTERVIEW	58
9.1.1 Udvælgelse af informanter	62
9.1.2 Ethiske overvejelser	67
9.1.3 Udarbejdelse af interviewguide	68
9.1.4 Kvaliteten af den indsamlede empiri	69
9.2 STRATEGI FOR ANALYSEN	72
9.2.1 Kodning som indholdsanalyse	72
9.2.2 Analysens struktur	73
KAPITEL 10. ANALYSE AF INTERESSENTERNES OPFATTELSER AF MERE PRAKSISFAGLIGHED I UNGEGARANTIEN	74
10.1 INDLEDNING	74
10.2 INTERESSENTERNES OPFATTELSER AF MERE PRAKSISFAGLIGHED I UNGEGARANTIEN	74
10.2.1 Sammenligning	77
10.3 FORANDRING, HERUNDER OPBAKNING OG MODSTAND	78
10.3.1 Omfanget af forandringen	78
10.3.2 Opbakning og modstand	80
10.4 PARTNERSKABER I UNGEGARANTIEN	90
10.4.1 Samarbejdet mellem karrierevejledere og praktikkoordinatorer samt virksomheder	90
10.4.2 Samarbejde mellem ungdomsuddannelser samt folkeskolelærere	98
10.4.3 Samarbejde eller partnerskab?	109
KAPITEL 11. KONKLUSION	112
KAPITEL 12. LITTERATURLISTE	115
KAPITEL 12. BILAGOVERSIGT	125

Kapitel 1. Problemfelt

I Danmark klarer de fleste unge sig godt og gennemfører en ungdomsuddannelse efter grundskolen, hvilket øger sandsynligheden for, at de senere føres ud på arbejdsmarkedet. Dog forekommer der stadig en stor gruppe af unge, der aldrig eller meget sent i deres liv gennemfører en ungdomsuddannelse eller kommer i job. Unge uden tilknytning til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet tæller i dag stadig næsten 50.000 unge i Danmark. Der hersker i Danmark dertil en bred politisk enighed om, at dette tal skal mindskes. Det er derfor en af samfundets helt store kerneopgaver at reducere antallet af unge, der hverken er i uddannelse eller job og derfor give alle unge de rette forudsætninger for et liv med uddannelse og job (Aftale om bedre veje til uddannelse og job, 2017: 3). Det gør sig dertil gældende, at unge, der ikke tager en ungdomsuddannelse umiddelbart efter grundskolen, i højere grad oplever problemer med at få et fast fodfæste i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet, hvorfor man allerede bør sætte ekstra ind i grundskolen for at fange de unge, der ikke umiddelbart derefter påbegynder en ungdomsuddannelse eller et job (Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse, 2017: 72; Aftale om bedre veje til uddannelse og job, 2017: 3). Men hvad skal helt præcis til, for at de unge efter grundskolen får et fast fodfæste enten i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet? Hvordan oplever eksempelvis folkeskolelærere og andre væsentlige aktører selv, at der sættes ind mod dette i grundskolen?

Selvom 50.000 unge uden tilknytning til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet synes af meget, forekommer problemet i Danmark ikke så stort, hvis man sammenligner med situationen i andre lande. Undersøger man AKU-ledigheden fremgår det, at ungdomsarbejdsløsheden, her defineret som 15-24-årige, ligger ret lavt i forhold de til andre EU-lande. Ungdomsarbejdsløsheden var i år 2018 på 10,5 pct. i Danmark, hvilket ligger noget under EU-gennemsnittet, der udgør en ungdomsarbejdsløshed på 16,1 pct. (Eurostat, u. å.: TEPSR_WC170). Samme tendens understøttes af nedenstående figur, der viser andelen af unge i alderen 15-29 år, der hverken er i uddannelse, beskæftigelse eller træning, hvilke også betegnes NEET, der referer til *Not in Education, Employment or Training*, som det senere vil fremgå af afsnit 5.1. Derudover er nedenstående figur ligeledes med til at understøtte, at Danmark sammenlignet med de andre EU-lande har en relativ lille andel af unge, der hverken er i uddannelse, beskæftigelse eller træning. Andelen deraf var i Danmark i år 2018 på 8,5 pct., hvilket ligger en del under EU-gennemsnittet på 13,1 pct.

Figur 1. NEET i procent for 15-29-årige i Den Europæiske Union

Kilde: Eurostat (2020). Young people neither in employment nor in education and training by sex, age and labour status (edat_lfse_20).

På trods af at problemet ud fra figur 1 kan synes af mindre betydning i Danmark, er der, som beskrevet, et stort fokus på, at antallet af unge uden uddannelse og job skal reduceres. Dette beror i høj grad på, at cirka hver 12. ung i alderen 15-29 år i Danmark befinder sig uden for uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet (Eurostat, 2020). Herudover gælder det, at ungdomsarbejdsløsheden i Danmark er dobbelt så stor som arbejdsløsheden for den generelle befolkning. For januar år 2020 tæller AKU-ledighedsprocenten i alt 4,9 pct., mens den for 15-24-årige tæller hele 10,1 pct. (Danmarks Statistik, u. å.: AKU101M (A)). Ungdomsledigheden trækker derfor den generelle ledighed op, hvorfor det er relevant at sætte ind mod denne allerede i grundskolen, således flere unge direkte derefter får et fast fodfæste i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet. Selvom problemet med unge uden uddannelse eller job kan synes mindre i Danmark sammenlignet med de andre europæiske lande, er det stadig yderst relevant at igangsætte indsatser, der skal mindske dette problem. Lykkes dette, vil det medføre store gevinster for samfundet samt den enkelte unge. På et samfundsmæssigt plan vil en reduktion af unge uden uddannelse eller job medføre en reduktion af offentlige forsørgelsesydelse, hvorudover det tillige kan hjælpe rekrutteringsproblematikken samt manglen på faglært arbejdskraft (Økonomi- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed, 2019: 5). Flere studier viser i denne sammenhæng, at en tidlig eksponering for arbejdsløshed øger risikoen for igen senere at falde ud af uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Derfor har en tidlig indsats væsentlig betydning for unges kontakt til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet (VIVE, 2019: 7). Eksempelvis finder Bäckman et al. dertil, at risikoen for at stå uden tilknytning til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet er større, jo tidligere man falder fra uddannelsesforløbet (Bäckman et al., 2015: 265). Dette understreger vigtigheden af at sætte ind i grundskolen og dermed mindske risikoen for, at unge falder tidligt ud af uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

1.1 Den sammenhængende kommunale ungeindsats

Udover ovenstående understøtter *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* tillige relevansen af det felt, undersøgelsen opererer i. Det er dertil langt fra første gang, der sættes fokus på den målgruppe, som *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* centrerer sig om. Dette kommer blandt andet til udtryk gennem mængden af reformer på området, eftersom der siden år 2000 har været over 25 større reformer og politiske aftaler på området, der omhandler uddannelse og beskæftigelse. Der har derfor længe været et stort politisk fokus på målgruppen (Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse, 2017: 7, 52).

De mange reformer på området har dog været særdeles fragmenteret. Der har dertil ikke været fokus på at skabe en sammenhæng for målgruppen på tværs af forskellige indsatser som eksempelvis beskæftigelses-, uddannelses- og socialindsatsen. Det gør sig gældende, at unge, der ikke umiddelbart efter grundskolen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse, oftest søger om hjælp og vejledning hos kommunen. Alt afhængigt af den enkeltes situation og udfordringer har den unge indtil videre på baggrund deraf været nødsaget til at kontakte en længere række forskellige aktører fra flere forskellige kommunale forvaltninger som eksempelvis Ungdommens Uddannelsesvejledning, pædagogisk-psykologisk rådgivning, jobcentret med videre (Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse, 2017: 52, 59). *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*, som Folketinget indgik i efteråret 2017, beror derfor udover den høje ungdomsarbejdsløshed på, at der i Danmark længe har været et uklart myndighedsansvar, hvad angår unge under 25 år, hvilket har medført, at flere unge har været nødsaget til selv at skulle koordinere eget forløb efter endt grundskole (*Aftale om bedre veje til uddannelse og job*, 2017: 16). Med aftalen og den sammenhængende kommunale ungeindsats er fokus derfor på, at den unge på tværs af forskellige kommunale opgaver skal møde kommunen som én samlet instans, hvorfor kommunerne er forpligtet til at etablere en sammenhængende indsats for de unge på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. Formålet er dermed at styrke og forenkle indsatsen over for unge, der ikke tager den direkte og umiddelbare vej efter grundskolen. Kommunerne har derfor fået det fulde ansvar for alle unge under 25 år og dertil at sikre, at de kommer godt videre fra grundskolen og ikke ender uden tilknytning til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet (Kommunernes Landsforening, u. å.).

Aftale om bedre veje til uddannelse og job viser i forlængelse af ovenstående, at samfundet i dag har høje ambitioner til de danske unge og derfor også til kommunerne. Aftalepartierne er med aftalen enige om, at i år 2030 skal 90 pct. af en årgang have en ungdomsuddannelse, når de fylder 25 år, mens de resterende ti pct. enten skal have en fast tilknytning til arbejdsmarkedet eller være godt på vej mod uddannelse (*Aftale om bedre veje til uddannelse og job*, 2017: 3). Hvordan kommunerne mere konkret vil leve op til dette samt etablerer en sammenhængende ungeindsats, er dog organisatorisk op til kommunerne selv.

1.1.1 Ungegarantien i Hjørring Kommune

Ovenstående viser, at der forekommer et stort politisk fokus på ungdomsarbejdsløsheden, hvilket blandt andet kommer til udtryk gennem den sammenhængende kommunale ungeindsats. Hjørring Kommune er dertil én af de kommuner, der i høj grad ønsker at bryde tendensen med øget

ungdomsarbejdsløshed og mistroivsel blandt unge ved hjælp af en fælles ungeindsats, der netop sætter tidligt ind i grundskolen (Hjørring Kommune, 2019 (A); Ungesekretariatet, u. å. (A)).

Byrådet i Hjørring Kommune vedtog i 2019 Ungegarantien, hvormed byrådet godkendte, at der samlet set investeres 75 millioner kroner over de første fire og et halvt år i Ungegarantien, hvilken er en strategi, der ifølge Hjørring Kommune har til formål at sikre, at alle kommunens unge har mulighed for at komme i uddannelse og job (Hjørring Kommune, 2019: 25 (B); Hostrup, 2020). For at sikre dette indeholder Ungegarantien tre strategiske mål, hvilke er udsyn, indsigt og kompetencer. Det første strategiske mål omhandler, at den unge skal have udsyn og impulser udefra, således inspiration, refleksion og drømmen om det gode liv fremmes. Det andet strategiske mål indebærer, at den unge skal have kendskab til samt indsigt i egne kompetencer samt mulige veje, hvormed realiseringen af drømmen om det gode liv sandsynliggøres. Slutteligt handler det sidste strategiske mål om, at den unge skal kunne realisere drømmen om det gode liv ved hjælp af at opdage egne forudsætninger samt udvikling af nødvendige kompetencer. Hjørring Kommunes overordnede målsætning med Ungegarantien er dermed, at alle unge skal have en positiv destination (Hjørring Kommune, 2019: 11-12 (B)). Hjørring Kommune beskriver Ungegarantien som værende både “ (...) nyskabelse, samskabelse, inspiration, netværk, drømme, virkelighed, ungdom, voksenliv, nutid, fremtid, succes, sammenhold, tryghed og meget mere. ” (Ungesekretariatet, u. å. (A)), og indikerer, at kommunen anser Ungegarantien som værende en ungestrategi, der adskiller sig fra andre kommuners ungestrategier. Dog vil disse antagelser undersøges nærmere i kapitel 4.

Ved hjælp af Ungegarantien forsøger Hjørring Kommune at knække den høje ungdomsarbejdsløshed samt stigende psykiske mistroivsel blandt unge. Sidstnævnte vægtes dog ikke i denne undersøgelse, da denne problematik i højere grad tilknytter sig støttesporet, hvilket undersøgelsen, som det senere vil fremgå, afgrænser sig fra. Det helt centrale i Ungegarantien er derfor børn og unge, hvilke ifølge Hjørring Kommune skal have de bedste forudsætninger samt muligheder for at opnå deres drøm om det gode liv. De unge skal have mulighed for både at blive støttet, informeret, vejledt og hørt, således de kan tage de rette beslutninger for at nå tættere på deres ønsker om fremtiden (Ungesekretariatet, u. å. (A)). Det er dertil Ungegarantiens mange forskellige aktører, der skal danne rammerne for Ungegarantien, hvormed aktørerne skal sikre de unge en tilstrækkelig støtte, vejledning og information (Ungesekretariatet, u. å. (B)). Man kan dermed argumentere for, at aktørerne i Ungegarantien har en altafgørende rolle i, at Ungegarantiens mål opnås, hvorfor det synes relevant

med en evaluering med fokus på disse aktører, hvilket nærværende undersøgelse derfor vil centrere sig om.

Ungegarantien består af fire forskellige spor i form af vejledningssporet, støttesporet, virksomhedssporet og grundskolesporet, hvilke skal være med til at realisere Ungegarantien (Ungeekretariatet, u. å. (B); Ungeekretariatet, u. å. (C); Ungeekretariatet, u. å. (D); Ungeekretariatet, u. å. (E)). Som det vil fremgå af afsnit 2.2, afgrænser undersøgelsen sig dog til grundskolesporet, da vi ser dette spor særligt relevant og interessant. Overordnet indeholder grundskolesporet tre emner i form af 1) mere praksisfaglighed i folkeskolen, 2) bedre fundament for valg af ungdomsuddannelse og 3) kompetenceløft af udskolingslærere og Ungdommens Uddannelsesvejledere, herefter UU-vejledere. Der er dog foretaget en yderligere afgrænsning i forhold til de tre overordnede emner, således projektet udelukkende centrerer sig om det første overordnede emne, der omhandler mere praksisfaglighed i folkeskolen, hvilket uddybes i afsnit 4.1.1. Denne praksisfaglighed skal på samme vis som Ungegarantiens overordnede mål opnås ved hjælp af forskellige aktører, hvilke skal være med til at sikre, at indsatserne i forhold til mere praksisfaglighed implementeres samt opretholdes. Det kommer dertil til udtryk, at alle Ungegarantiens indsatser er centreret omkring netværk bestående af folkeskoler, virksomheder samt ungdomsuddannelser, hvormed de tilsammen skal skabe de bedste vilkår for unge i Hjørring Kommune. Aktørerne og deres samarbejde har derfor en altafgørende rolle i Ungegarantien, hvilket især kommer til udtryk i etableringen af mere praksisfaglighed i Hjørring Kommune (Ungeekretariatet, u. å.: 1-2 (B)). Folkeskoler, virksomheder og ungdomsuddannelser i Hjørring Kommune kan derfor betegnes som værende essentielle i implementeringen, hvorfor deres viden og ekspertise i det videre arbejde med mere praksisfaglighed er central for Ungegarantiens succes. De forskellige aktører i Ungegarantien skal i forlængelse dertil indgå i et samarbejde, hvormed de hver især skal bidrage med viden samt metoder til, hvordan de enkelte indsatser skal defineres samt løses. Sammen skal aktørerne dermed skabe en større kvalitet samt opnå succes med indsatserne, således der sikres mere praksisfaglighed i folkeskolerne. Derfor er disse aktørers opfattelser af indsatserne og hertil deres opbakning eller modstand til indsatserne afgørende for Ungegarantiens succes, hvorfor det er essentielt at undersøge, hvordan disse væsentlige aktører opfatter Ungegarantien, hvilket i nærværende undersøgelse derfor vil forekomme gennem en interessentevaluering.

1.2 Afrunding

Af ovenstående gennemgang af NEET-problematikken, den sammenhængende kommunale ungeindsats samt Ungegarantien i Hjørring Kommune tydeliggøres det, at der i Danmark er et stort fokus på unge og deres vej til uddannelse og job. Det bliver samtidig klart, at Hjørring Kommune er af den overbevisning, at svaret på denne problematik er Ungegarantien. Det er hertil i Ungegarantien i Hjørring Kommune især netværker af folkeskoler, virksomheder samt ungdomsuddannelser, der skal spille en væsentlig rolle, hvorfor det er essentielt, at aktørerne støtter op om indsatserne, da de sammen skal skabe de bedste vilkår for de unge. Vi ønsker derfor med dette projekt gennem en interessedevaluering at undersøge, hvordan de forskellige aktører i Ungegarantien opfatter indsatserne omkring mere praksisfaglighed, hvilket vi ønsker at undersøge gennem teoretiske perspektiver om forandring samt partnerskaber. Hjørring Kommune er selv meget optaget af aktørernes roller i netværket, hvorfor kommunen har indvilliget i et samarbejde, hvor de stiller ressourcer til rådighed for, at vi på bedste vis kan bidrage med viden om, hvordan væsentlige interesser i Ungegarantien vurderer kommunens indsats på området.

Kapitel 2. Problemformulering

Med afsæt i ovenstående problematisering finder vi en stor interesse i samarbejdet mellem folkeskoler, virksomheder samt ungdomsuddannelser, da de i Ungegarantien spiller en væsentlig rolle, eftersom de sammen skal skabe de bedste vilkår for de unge i Hjørring Kommune. Det er dermed afgørende for implementeringen af mere praksisfaglighed, at interessenterne bakker op om indsatserne, hvortil det bliver essentielt, at aktørerne kan samarbejde i partnerskabet, så de tilsammen opnår målene bag mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Denne interesse har ført til beslutningen om at udføre en evaluering af mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvortil projektets problemformulering lyder som følger:

Hvordan opfatter de væsentlige interessenter mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og hvordan kan deres opfattelser forstås ud fra forandrings- og partnerskabsteori?

Til at undersøge samt besvare projektets problemformulering anvendes et kvalitativt casestudie, der muliggør en dybdegående undersøgelse af, hvordan de væsentlige interessenter opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og hvordan disse opfattelser kan forstås ud fra teorier om forandring og partnerskab. Projektets case er i forlængelse heraf mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvilken vil blive belyst ud fra en responsiv evaluering med elementer fra fjerdegenerationsevalueringen. Hertil anvender vi 11 individuelle semistrukturerede telefoninterviews med repræsentanter fra fire interessentgrupper i form af karrierelæringsvejledere og praktikkoordinatorer, virksomheder, ungdomsuddannelser samt folkeskolelærere. Projektets teoretiske tilgang består af forandringsteori, herunder opbakning og modstand til forandring, samt partnerskabsteori. Projektets evalueringsdesign, teorier samt indsamlede empiri skal hertil danne rammerne for projektets analysegrundlag, hvorudfra vi vil besvare projektets problemformulering.

2.1 Undersøgelsesspørgsmål

For at besvare projektets problemformulering er der formuleret tre undersøgelsesspørgsmål, der har til formål at klarlægge, hvordan de væsentlige interessenter opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og hvordan disse opfattelser kan forstås ud fra teori om forandring og partnerskab. Undersøgelsesspørgsmålene er udformet med afsæt i projektets evalueringsdesign i form af en

responsiv evaluering med elementer fra fjerdegenerationsevalueringen. Undersøgelsesspørgsmålene lyder som følgende:

1. Hvordan opfatter de væsentlige interessenter mere praksisfaglighed i Ungegarantien?
2. Hvordan kan interessenternes opfattelser forstås ud fra forandrings- og partnerskabsteori?
3. Hvordan kan interessenternes opfattelser forklare Hjørring Kommunes position, og hvordan kan denne ud fra interessenternes opfattelser forbedres?

2.1.1 Operationalisering af problemformulering

Første underspørgsmål har til hensigt at undersøge, hvordan de udvalgte interessenter opfatter Ungegarantien. For at forstå hvordan interessenterne opfatter Ungegarantien, vil vi søge at afdække og inkludere deres værdier, meninger, ønsker til eventuelle forandringer samt bekymringer, krav og spørgsmål til Ungegarantien, jf. afsnit 6.3.

Andet underspørgsmål har til formål at undersøge, hvordan vi ud fra teorier om forandring og partnerskab kan forstå interessenternes opfattelser om mere praksisfaglighed, hvormed mere praksisfaglighed i Ungegarantien som forandring og partnerskab belyses.

Tredje underspørgsmål har i forlængelse af ovenstående til hensigt at undersøge Hjørring Kommunes position, og hvordan de eventuelt kan forbedre denne ud fra interessenternes opfattelser af Ungegarantien ud fra teorier om forandring og partnerskab.

2.2 Afgrænsning

I forhold til projektets problemformulering er det nødvendigt at foretage afgrænsninger, således det præciseres og konkretiseres, hvilken besvarelse problemformuleringen lægger op til.

2.2.1 Grundskolesporet og mere praksisfaglighed

Ungegarantien er, som beskrevet, en omfangsrig ungestrategi med fire forskellige spor, der fører til undersøgelsens første afgrænsning, da undersøgelsen afgrænses til grundskolesporet. Under grundskolesporet er der endvidere tre overordnede emner, hvor nærværende evaluering kun vil centrere sig om det første overordnede emne, der omhandler mere praksisfaglighed i grundskolen. Under mere praksisfaglighed i grundskolen afgrænses der ligeledes fra afsnittet om Den Åbne Skole, idet indsatserne herunder først implementeres i 2020, hvilket medfører, at denne indsats ikke er mulig at undersøge, idet nærværende evaluering udarbejdes i foråret 2020. Ligeledes er der en indsats omhandlende obligatorisk erhvervspraktik i niende klasse under styrket erhvervspraktik, der tillige implementeres senere i skoleåret 2020-2021, hvorfor denne indsats ikke undersøges i evalueringen.

Slutteligt fravælges indsatserne om innovation og entreprenørskab. Dette sker på baggrund af, at Ungesekretariatet samt de udvalgte skoler, jf. afsnit 9.1.1, ikke har angivet kontaktoplysningerne på de udvalgte innovationsvejledere, da alle endnu ikke er ansat, hvorfor Ungegarantien ikke er langt i processen i forhold til innovation og entreprenørskab (Ungesekretariatet, u. å. (F); Hjørring Nordvestskole, u. å. (A); Hjørring Nordvestskole, u. å. (B); Hjørring Sydøstskole, u. å.).

2.2.2 Væsentlige interessenter

En afgrænsning i forhold til undersøgelsens interessenter er ligeledes nødvendig. Dette bunder i, at det, som det vil blive uddybet i afsnit 6.3, med projektets tidsramme ikke vil være muligt at identificere og inddrage alle interessenterne, der er en del af Ungegarantien, hvorfor undersøgelsen afgrænser sig til kun at inddrage væsentlige interessenter, der er en del af indsatsen om mere praksisfaglighed. Vi har som en konsekvens deraf på baggrund af afsnit 9.1.1 afgrænset undersøgelsen til kun at inddrage væsentlige interessenter i form af karrierelæringsvejledere og praktikkoordinatorer, folkeskolelærere, virksomheder og ungdomsuddannelser. De videre overvejelser om udvælgelsesstrategier kan findes i projektets kapitel 9.

Jobbet som karrierelæringsvejleder og praktikkoordinator, der, som det vil fremgå af afsnit 9.1.1, ofte besiddes af samme person, er yderst relevant for praksisfaglighedens virke, hvorfor disse kategoriseres som væsentlige interessenter. Dette beror især på, at karrierelæringsvejledere har en afgørende opgave i forhold til at styrke elevernes læring og evner samt viden om forskellige uddannelses- og jobmuligheder, mens praktikkoordinatorerne står for at håndtere henholdsvis skolens interne koordinering på området samt det eksterne samarbejde med virksomheder, jf. afsnit 4.1.1.

Det kommer af afsnit 2.2.2 til udtryk, at folkeskolelærerne ikke synes at spille en afgørende rolle, hvad angår mere praksisfaglighed i grundskolen. Dette beror på, at de i kommunens beskrivelse deraf ikke tillægges meget værdi. Vi er dog af den overbevisning, at folkeskolelærerne er væsentlige interessenter, eftersom disse til dagligt har med de unge at gøre, hvem er omdrejningspunktet for Ungegarantien. Derudover besidder folkeskolelærerne det overordnede ansvar for at sikre, at eleverne møder de boglige udfordringer, der med Ungegarantien i dag i højere grad skal suppleres med praktiske udfordringer, jf. afsnit 4.1.1. Man kan derfor argumentere for, at folkeskolelærernes arbejdsgange tillige er ændret. Vi er derfor af den overbevisning, at folkeskolelærernes opfattelser af Ungegarantien er relevante at belyse på trods af, at kommunen ikke nærmere beskriver deres rolle i at skabe mere praksisfaglighed i grundskolen.

Virksomhederne er tillige en yderst væsentlig aktør i Ungegarantien og herunder indsatsen om mere praksisfaglighed i grundskolesporet. De spiller en afgørende rolle i forhold til at sikre både karrierelæring og en styrket erhvervspraktik, der er afgørende i grundskolesporet. Virksomhederne skal indgå i et samarbejde med grundskolerne om konkrete karrierelæringsforløb, hvorudover de i forhold til en styrket erhvervspraktik inviteres til et forpligtende samarbejde om erhvervspraktikker i udskolingen, jf. afsnit 4.1.1.

Slutteligt identificeres ungdomsuddannelserne som væsentlige aktører, da de på samme vis som virksomhederne spiller en altafgørende rolle i forhold til karrierelæringen og derunder at sikre karrierelæringsforløb i samarbejde med grundskolerne, jf. afsnit 4.1.1.

Kapitel 3. Læsevejledning

I næste kapitel ønsker vi at præsentere og uddybe projektets case, hvorfor vi vil beskrive rammerne og indholdet heraf. I samme kapitel ønsker vi at uddybe, hvorfor vi betragter projektets case som værende en ekstrem case.

Den eksisterende forskning på området bliver præsenteret i kapitel 5, hvormed vi ønsker at kortlægge grundlaget for det felt, vi med dette projekt ønsker at undersøge. Hertil vil vi med kapitlet tydeliggøre på hvilke områder, vi med nærværende evaluering ønsker at bidrage.

Af kapitel 6 bliver projektets undersøgelsesdesign i form af en responsiv evaluering med elementer fra fjerdegenerationsevalueringen præsenteret, hvorfor kapitlet har til hensigt at skitsere og kortlægge, hvordan dette undersøgelsesdesign vil benyttes.

Kapitel 7 har til formål at præsentere den teoretiske ramme i form af forandrings- og partnerskabsteori, som dette projekt tager afsæt i for at besvare projektets problemformulering.

Projektets forskningsdesign vil blive uddybet i kapitel 8, hvortil casesdesignet muligheder samt begrænsninger bliver kortlagt.

I kapitel 9 ønsker vi at præsentere projektets metodiske overvejelser omhandlende det kvalitative forskningsinterview samt projektets analysestrategi.

Af kapitel 10 fremgår projektets analyse, hvilken er opdelt i tre delanalyser, der belyser interessenternes overordnede opfattelser af mere praksisfaglighed samt interessenternes opfattelser af mere praksisfaglighed ud fra henholdsvis forandrings- og partnerskabsteori.

Afslutningsvist fremgår undersøgelsens konklusion af kapitel 11.

Kapitel 4. Casebeskrivelse

Projektets case er, som tidligere beskrevet, afgrænset til at undersøge Ungegarantien i Hjørring Kommune, herunder grundskolesporet og mere praksisfaglighed. Derfor vil vi i det følgende afsnit beskrive projektets case, hvormed rammerne og indholdet af mere praksisfaglighed i Ungegarantien præsenteres. Hertil vil vi endvidere belyse, hvordan Ungegarantien adskiller sig fra andre kommuners ungestrategier.

4.1 Relevansen af mere praksisfaglighed i Ungegarantien

Som beskrevet i afsnit 1.1.1 vedtog Byrådet i Hjørring Kommune i 2019 Ungegarantien, der ifølge Hjørring Kommune har til formål at sikre, at alle kommunens unge har mulighed for at komme i uddannelse og job (Hostrup, 2020). Ungegarantien medfører en række aktiviteter med virkning fra sommeren 2019, hvortil vi er interesserede i mere praksisfaglighed i grundskolesporet, hvorfor relevansen samt en dybere beskrivelse heraf vil blive præsenteret.

Grundskolesporets relevans tydeliggøres på baggrund af den tidligere problematisering af arbejdsløsheden blandt unge i Danmark, der er dobbelt så stor som arbejdsløsheden blandt den generelle befolkning (Danmarks Statistik, u. å.: AKU101M (A)). Det er dertil i højere grad unge, som ikke tager en ungdomsuddannelse umiddelbart efter grundskolen, der har problemer med at opnå tilknytning til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet og dermed ender i ungdomsarbejdsløshed (Aftale om bedre veje til uddannelse og job, 2017: 3), hvilket er med til at understøtte, at det er essentielt, at indsatser allerede målrettes grundskolen. Derudover synes grundskolesporet i høj grad at være med til at realisere Ungegarantiens formål i forhold til at sikre, at alle kommunens unge har muligheden for at komme i uddannelse eller job. Dette skyldes, at det i grundskolen er vigtigt at sikre, at de unge efterfølgende vælger den rigtige uddannelse eller kommer i gang med en uddannelse, idet overgangen fra grundskolen til blandt andet en ungdomsuddannelse er yderst essentiel (Dich, 2018; Danmarks Evalueringsinstitut & Undervisningsministeriet, 2017: 3, 5-6).

Under grundskolesporet er praksisfagligheden, som beskrevet, i høj grad essentiel, idet der i dag er et øget samfundsmæssigt fokus på, at flere unge skal tage en erhvervsuddannelse, da efterspørgslen herefter er markant stigende, som det vil fremgå senere i dette kapitel. Ønsket er hertil, at 25 pct. af unge, der afslutter niende eller tiende klasse, i 2020 vælger en erhvervsuddannelse frem for en gymnasial uddannelse. I 2018 indgik regeringen i denne forbindelse en aftale med Socialdemokratiet,

Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om at styrke praksisfagligheden i folkeskolen, der skal medføre, at der i højere grad fremmes forskellige aspekter af elevernes udvikling og dannelse i folkeskolen (Aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen, 2018: 1).

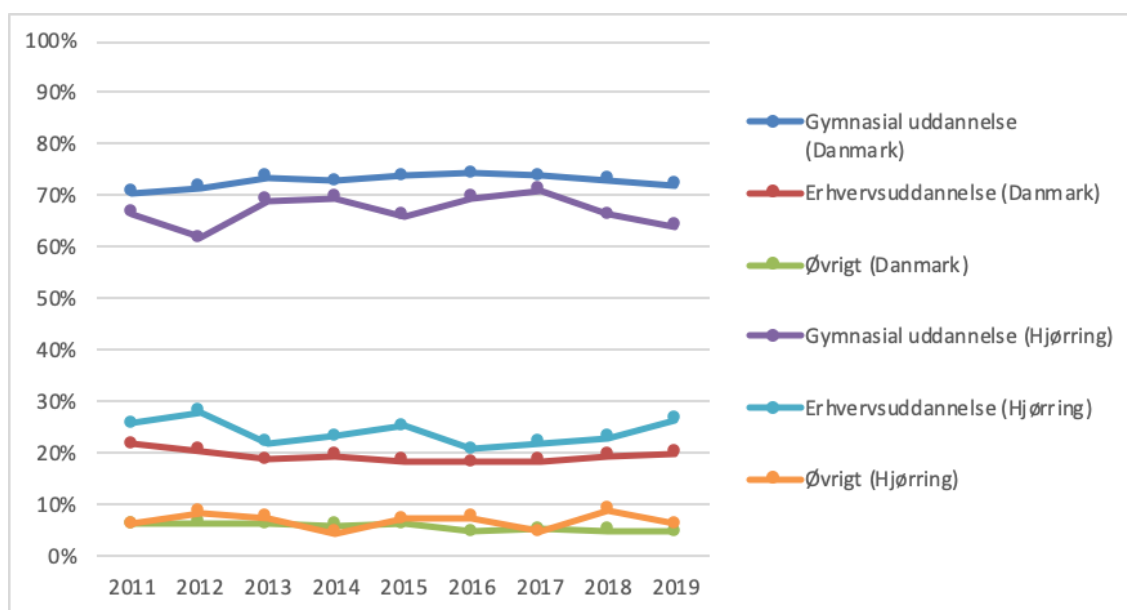
Praksisfaglighed er i denne forbindelse et omstridt begreb, hvilken dog i Hjørring Kommune overordnet skal medføre en styrkelse af erhvervsuddannelser og de praktiske kompetencer, øget anvendelsesorientering, varierede tilgange til læring i form af blandt andet innovation samt æstetisk læring og respekt for håndværk og kultur (Tingleff, 2018; Kommunernes Landsforening, 2019: 5). En øget praksisfaglighed i folkeskolen skal derfor medføre, at eleverne får mere praksisnære, anvendelsesorienterede og varierede undervisningsformer, hvorudover formålet er at øge elevernes interesse for erhvervsuddannelserne. Selve grundskolesporet og mere praksisfaglighed i Ungegarantien skal derfor være med til at sikre, at folkeskoleeleverne møder både boglige og praktiske udfordringer, da praksisfagligheden ifølge politikerne igennem tiden er mindsket betydeligt, hvilket betyder, at denne balance mellem den boglige og praktiske faglighed må rettes op (Ungesekretariatet, u. å.: 1-2 (B); Aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen, 2018).

Relevansen af mere praksisfaglighed understøttes ligeledes ved, at der længe har været et øget samfundsmæssigt fokus på, at flere unge skal tage en erhvervsuddannelse. Man kan i denne sammenhæng argumentere for, at det længe har været en form for politisk overbevisning, at unge skulle tage en uddannelse. 95-procent-målsætningen, der lyder på, at 95 pct. af en årgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse, har siden den første gang blev formuleret i år 1993 haft enorm indflydelse på uddannelses- og beskæftigelsesområdet. Målsætningen har sendt et entydigt signal til kommunerne om, at uddannelse er uhyre vigtigt og derfor skal prioriteres højt (Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse, 2017: 47-48). Man kan dog hævde, at der har været en form for skævvridning i, hvilke uddannelser der har drevet ovenstående. Det beror på, at det i høj grad er gymnasierne, der har drevet den positive udvikling og øget antallet af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, mens antallet af unge, der gennemfører en erhvervsuddannelse, er faldet markant. Man kan argumentere for, at dette er en positiv udvikling i forhold til at hæve uddannelsesniveaet blandt unge, hvilket stemmer godt overens med idealet om et videnssamfund (Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse, 2017: 50-51). Dette understøttes tillige af, at den sociale mobilitet er øget gennem en årrække i Danmark, hvorfor gymnasierne ikke længere er forbeholdt unge med akademiske forældre. Muligheden for at få en længere uddannelse er dermed øget, mens det forekommer mere sjældent, at mobiliteten går den anden vej i form af, at unge tager

en kortere uddannelse end deres forældre. Dette kan siges at være et paradoks, da dette øgede fokus på, at unge skal tage samme eller længere uddannelse end deres forældre, har medført, at det ikke forekommer almindeligt eller attraktivt særligt for unge med akademiske forældre at tage en erhvervsuddannelse (Underbjerg, 2016: 6-8; Bay, 2019). Det gør sig dertil gældende, at flere danske virksomheder som en konsekvens deraf mangler faglært, kvalificeret arbejdskraft (Lyll, 2018). Dette bekræftes af, at der i Vendsyssel, herunder Hjørring Kommune, i år 2019 er udarbejdet prognoser for at kortlægge virksomhedernes nuværende samt kommende behov for arbejdskraft, hvoraf det fremgår, at der særligt er fem områder med et stort forventet behov for arbejdskraft, hvilke er bygge- og anlægsbranchen, metalindustrien, hotel- og restaurationsbranchen, plejesektoren samt lager og logistik. Disse brancher kendetegnes alle ved, at de i høj grad er domineret af faglært arbejdskraft, hvilket tydeliggør nødvendigheden af flere med kvalificeret faglært arbejdskraft (Kommunernes Landsforening, 2019: 17). På baggrund af dette er der derfor de seneste år kommet fokus på, at antallet af unge, der tager en erhvervsuddannelse, igen skal stige. Dette fremgår blandt andet af erhvervsuddannelsesreformen fra 2014, der indeholder et mål om, at flere direkte efter niende og tiende klasse skal gennemføre en erhvervsuddannelse. Målet er dertil, som beskrevet, at andelen af elever, der vælger en erhvervsuddannelse direkte efter niende eller tiende klasse i år 2020 skal være på 25 pct. og 30 pct. i år 2025 (Børne- og Undervisningsministeriet, u. å. (A); Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse, 2017: 50).

Nedenstående figur viser udviklingen i tilmeldingen til forskellige ungdomsuddannelser i henholdsvis Danmark og Hjørring Kommune. Dog er det vigtigt i denne sammenhæng at pointere, at figuren kun viser andelen af unge, der er tilmeldt en gymnasial uddannelse, erhvervsuddannelse eller øvrigt, hvorfor figuren ikke illustrerer, hvor mange unge der har gennemført de pågældende uddannelser. Ud fra den kendte uddannelsesadfærd er det dertil kun lidt over halvdelen af de unge, der er tilmeldt en erhvervsuddannelse, som forventes at gennemføre (Undervisningsministeriet, 2018: 5)

Figur 2. Den procentvise udvikling i tilmeldinger til ungdomsuddannelser i Danmark og Hjørring

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet (u. å.). Udvikling i tilmeldingen til ungdomsuddannelser. (B).

Af figur 2 kommer det dog til udtryk, at selvom der i Danmark siden år 2016 har været en stigning i antallet, der tager en erhvervsuddannelse, er der stadig langt til målet om, at dette i år skal tælle 25 pct. Det fremgår, at der i år 2019 var 20 pct., der tilmeldte sig en erhvervsuddannelse, hvorfor antallet i år skal stige med 5 procentpoint, for at målsætningen nås. I Hjørring Kommune gør det sig ligeledes gældende, at antallet, der tager en erhvervsuddannelsen, har været stigende siden år 2016 fra 21 pct. til 27 pct. i år 2019, hvilket er en stigning på 6 procentpoint, der er en langt større stigning end landsgennemsnittet med 2 procentpoint. Hjørring Kommune opfylder dermed kravet i år 2020 om, at der skal være 25 pct., som vælger en erhvervsuddannelse direkte efter niende eller tiende klasse. Hertil kan der stilles spørgsmål ved, hvorfor Hjørring Kommune sætter særligt fokus på at øge praksisfagligheden, når der tilsyneladende er mange unge i Hjørring Kommune, der vælger en erhvervsuddannelse frem for en gymnasial uddannelse, hvis man sammenligner med landsgennemsnittet. Man kan dog argumentere for, at de unges fravælgelse af erhvervsuddannelser er et samfundsproblem, hvortil alle bør bidrage og dermed fokusere derpå. Der er dog tillige andre elementer, der synes at spille en væsentlig rolle i forhold til Hjørring Kommunes valg om mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Et af elementerne, der kan nævnes, er fraflytningsproblematikken, som Hjørring Kommune oplever (Hjørring Kommune, 2018: 10, 21-22 (A)). Praksisfagligheden i Ungegarantien skal dermed sikre, at flere unge tager en uddannelse i Hjørring Kommune og dermed ikke flytter ud af kommunen for at studere. Derudover gør det sig gældende, at Hjørring Kommune

stadig befinder sig 3 procentpoint fra 2020-målsætningen, hvorfor man kan argumentere for, at der stadig skal gøres en indsats for, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse efter niende eller tiende klasse.

4.1.1 Grundskolesporet og mere praksisfaglighed

For at imødekomme ovenstående og understøtte mere praksisfaglighed i folkeskolen ønsker Hjørring Kommune at vægte elevernes karrierelæring i folkeskolen højere, hvormed der arbejdes mere aktivt med karrierelæring, således mere praksisfaglighed understøttes. Elevernes læring og bevidsthed om deres ønsker, styrker og ressourcer skal styrkes samtidig med, at de opnår mere viden om de forskellige uddannelses- og jobmuligheder, der findes. Dette øgede fokus på karrierelæring har ført til flere indsatser, der blev implementeret i 2019. Den første indsats omhandler dertil, at der skal udvælges en karrierelæringsvejleder på alle folkeskoler, hvortil der etableres et kommunalt netværk for karrierelæringsvejledere. Den anden indsats er med til at sætte større fokus på emnet Uddannelse og job fra nulte til og med niende klasse ved at afsætte et fast årligt timetal på 25 timer til dette. Disse timer skal i et vist omfang arbejde sammen med karrierelæring i forhold til de aktiviteter, eleverne yderligere deltager i. Den tredje indsats, der skal være med til at sikre karrierelæring, vedrører et samarbejde mellem ungdomsuddannelser og virksomheder om konkrete karrierelæringsforløb, hvor samarbejdet skal være fagligt meningsfuldt med fokus på karrierelæring (Ungesekretariatet, u. å.: 1-2 (B)).

Et andet element, der skal sikre mere praksisfaglighed i folkeskolen, er styrket erhvervspraktik, hvilket omhandler en kombineret af skolegang og erhvervspraktik, hvormed der skal skabes et større kendskab til erhvervsfaglighed. Derudover skal dette være med til at styrke elevernes motivation og valg, således de kan nå deres egen positive destination. På baggrund af styrket erhvervspraktik er der yderligere etableret to indsatser, der blev implementeret i 2019. Den første indsats indebærer, at eleverne i ottende og niende klasse har ret til erhvervspraktik i mindst en uge. Derudover gøres erhvervspraktik i mindst en uge obligatorisk for elever i niende klasse fra skoleåret 2020/2021. Den anden indsats vedrører folkeskolernes ansvar for at invitere virksomheder til forpligtende samarbejder om længere erhvervspraktikker i udskolingen, hvilket særligt gælder de skoletrætte elever. Den tredje og sidste indsats i forhold til styrket erhvervspraktik omhandler, at der udvælges en praktikkoordinator på alle folkeskoler, hvilken har til opgave at håndtere skolens interne koordinering samt det eksterne samarbejde med UU-vejledere og virksomhederne (Ungesekretariatet, u. å.: 2 (B)).

4.2 Er Ungegarantien atypisk?

Hjørring Kommune er selv af den opfattelse, at Ungegarantien i kommunen er atypisk, hvilket blandt andet kommet til udtryk i en pressemeddelelse fra 2019, hvor overskriften lød: *Danmarks mest ambitiøse ungestrategi er nu vedtaget* (Hjørring Kommune, 2019 (A)). Dette leder dog til en undren om, hvorvidt dette reelt gør sig gældende, og om Ungegarantien virkelig er atypisk, eller om der er flere kommuner, der har samme organisering af en ungestrategi samt fokus på de unge.

For at understøtte, at Ungegarantien i Hjørring Kommune adskiller sig fra andre kommuners ungestrategier, vil Ungegarantien i det nedenstående sammenlignes med de andre ungestrategier i Region Nordjylland.

Det gør sig i Region Nordjylland gældende, at både Rebild, Frederikshavn, Jammerbugt, Mariagerfjord og Brønderslev Kommune i forhold til den sammenhængende kommunale ungeindsats har valgt at udvide målgruppen fra 25 til 30 år. Udover denne udvidelse af målgruppen af unge har de nævnte kommuner dog kun implementeret de lovkrav, der udspringer fra den sammenhængende kommunale ungeindsats (Rebild Kommune, u. å.; Frederikshavns Kommune, u. å.; Jammerbugt Kommune, u. å.; Mariagerfjord Kommune, 2019; Mariagerfjord Kommune, u. å.; Brønderslev Kommune, 2019: 4 (A); Brønderslev Kommune, 2019 (B)). Blandt de sidste kommuner, der ikke gør noget ekstraordinært eller særligt udover lovkravene fra den sammenhængende kommunale ungeindsats er Morsø og Læsø Kommune (Morsø Kommune, u. å.; Læsø Kommune; u. å.).

Der er dog tillige nordjyske kommuner udover Hjørring, der gør noget udover det, der er lovkrav i forhold til den sammenhængende kommunale ungeindsats, hvilket gælder Vesthimmerlands, Thisted og Aalborg Kommune. I forhold til Vesthimmerlands Kommunes er det særlige, at målgruppen er alle unge, mens fokuset dog ligger på unge, der ikke har gennemført en uddannelse, ikke er i uddannelse, eller som ikke har opnået fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er dermed både indsatser rettet mod unge, der har problemer i forhold til uddannelse og/eller job, unge med behov for kompetenceløft i forhold til deres vej mod uddannelse eller job og unge med særlige behov. Derudover er der i kommunen tidlige forebyggende indsatser i grundskolen, som skal være med til at sikre unges uddannelsesparathed (Vesthimmerlands Kommune, 2019: 4). I Thisted Kommune kaldes ungeindsatsen Den Koordinerede Ungeindsats, hvori opstartsfasen er yderst særlig, idet Thisted Kommune har inddraget interessenter med henblik på selve udviklingen af Den Koordinerede Ungeindsats. Interessenterne har dermed været med til at udarbejde strategien i forhold til, hvad de mener, at en koordineret og helhedsorienteret ungeindsats skal indeholde, samt hvordan den skal

organiseres. Derudover er Den Koordinerede Ungeindsats med til at forpligte forskellige samt relevante forvaltninger og interessenter i Thisted Kommune for at sikre unge et godt og selvforsørgende voksenliv. Yderligere indeholder Den Koordinerede Ungeindsats tre forskellige spor i form af forebyggelse, vejledning og fastholdelse (Thisted Kommune, u. å.: 4, 6; UU Thy, u. å.). Slutteligt er der Aalborg Kommune, der har inddraget flere elementer til ungeindsatsen, hvormed deres Ungestrategi tillige indeholder noget, der ikke er et lovkrav. Ungestrategiens overordnede vision lyder, at alle unge i Aalborg Kommune skal have muligheden for at opnå et solidt fundament til et godt samt inkluderet unge- og voksenliv. Derudover er Ungestrategien udarbejdet i et samarbejde med relevante aktører, der vedrører ungeområdet. Ungestrategien indeholder fire forskellige temaer, hvilke er: 1) Styrket udviklingstænkning, 2) Tidlig indsats, 3) Styrket målsætning og opfølgning samt 4) Sammenhængende indsatser. Yderligere er der udover lovkravene en lang række indsatser, der tilbydes de unge, hvilket blandt andet er en vejledningscafé, trivselsforum, UngAalborg og praktikcoach (Aalborg Kommune, 2019: 5, 9, 10).

Ovenstående viser, at kommunerne i Region Nordjylland kan deles op i to grupper, hvoraf den ene indeholder kommuner, der kun implementerer lovkravene fra den sammenhængende kommunale ungeindsats, mens den anden gruppe omfatter kommuner, hvis ungestrategi indeholder noget udover det, der er lovkrav. På trods af at der er flere kommuner med særlige ungestrategier, kan man argumentere for, at Hjørring Kommune særligt gør sig bemærket med Ungegarantien. Ungegarantien i Hjørring Kommune er den eneste ungestrategi i Region Nordjylland, der inkluderer alle unge fra nulte klasse til, at de fylder 30 år (Ungesekretariatet, u. å.: (A)). Det samme fokus gør sig hverken gældende for Vesthimmerlands, Thisted eller Aalborg Kommune, da fokuset i højere grad er på unge fra syvende klasse og opefter (Vesthimmerlands Kommune, 2019: 4; Thisted Kommune, u. å.: 6; Aalborg Kommune, 2019: 3). Et andet element, der gør, at Ungegarantien adskiller sig, er, at der er implementeret flere nye funktioner i form af blandt andet karrierelæringsvejledere, praktikkoordinatorer og innovationsvejledere, hvilke skal være med til at understøtte Ungegarantien og dens formål i form af, at alle kommunens unge skal have muligheden for at komme i uddannelse og job (Ungesekretariatet, u. å.: 1, 2 (B); Ungesekretariatet, u. å.: 2 (C); Ungesekretariatet, u. å.: (A)). Her er det ligeledes tilfældet, at Vesthimmerlands, Thisted og Aalborg Kommune ikke har etableret nye stillingsfunktioner i forbindelse med implementeringen af kommunernes ungestrategier (Vesthimmerlands Kommune, 2019; Thisted Kommune, u. å.; Aalborg Kommune, 2019). Derudover består Ungegarantien i Hjørring Kommune af et netværk, der både inkluderer virksomheder,

folkeskoler og ungdomsuddannelser, hvilke alle samarbejder om Ungegarantiens formål (Ungesekretariatet, u. å. (A)). Det samme gør sig dog gældende i Aalborg Kommune, der ligeledes har udarbejdet et samarbejde med relevante aktører, der vedrører ungeområdet (Aalborg Kommune, 2019: 9-11). Dog har Aalborg ikke på samme måde inviteret virksomheder til et forpligtende samarbejde om at hjælpe unge mod uddannelse og job (Aalborg Kommune, 2019: 9-11; Ungesekretariatet, u. å. (F)). Slutteligt har Hjørring Kommune med Ungegarantien valgt at give elever i ottende og niende klasse ret til erhvervspraktik i mindst en uge, hvorudover erhvervspraktik, som beskrevet, i niende klasse bliver obligatorisk i mindst en uge fra skoleåret 2020-2021 (Ungesekretariatet, u. å.: 2 (B)). Dette er ligeledes et element, der ikke er at finde hos de kommuner, der har implementeret en ungestrategi, der indeholder mere, end det lovkravene kræver (Vesthimmerlands Kommune, 2019; Thisted Kommune, u. å.; Aalborg Kommune, 2019).

Man kan på baggrund af ovenstående argumentere for, at på trods af at Vesthimmerlands, Thisted, Aalborg og Hjørring Kommune alle har ungestrategier med atypiske elementer, så fremstår Ungegarantien i en langt mere udvidet form. Derfor kan man argumentere for, at denne case er en ekstrem case, hvilket tillige vil fremgå af kapitel 8. Ungegarantien kan betragtes som en særligt ambitiøs case, når den sammenlignes med andre ungestrategier i nordjyske kommuner, idet den adskiller sig fra disse. Vi anser dermed Ungegarantien som værende særlig ambitiøs som case sammenlignet med andre nordjyske kommuners ungestrategier, hvorfor Ungegarantien karakteriseres som en ekstrem case i form af en best case, der er kendetegnet ved at give et stort og nuanceret indblik i ens case (Antoft & Salomonsen, 2007: 31, 43-45).

4.3 Ungegarantien i en lille nordjysk kommune

Ovenstående indikerer, at Hjørring Kommunes Ungegaranti adskiller sig fra andre kommuners ungestrategier og dermed er atypisk. Hertil kan man stille spørgsmålstegn ved, hvorfor en så omfattende ungestrategi implementeres i en lille nordjysk kommune. Ifølge Hjørring Kommune er hovedbaggrunden for Ungegarantien, at der er en relativ høj ungdomsarbejdsløshed (Hjørring Kommune, 2019 (A)), hvorfor det er relevant at undersøge, hvilken størrelsesorden ungdomsarbejdsløsheden er i Hjørring Kommune.

For at belyse størrelsesordenen for ungdomsarbejdsløsheden sammenlignes indledningsvist de forskellige regioner i forhold til fuldtidsledige i procent af arbejdsstyrken hos de 16-29-årige. Det fremgår heraf, at der er en markant forskel på fuldtidsledigheden i procent af arbejdsstyrken i de fem

regioner, hvor det kommer til udtryk, at Region Nordjylland i år 2019 havde 5,6 pct. fuldtidsledige af arbejdsstyrken, hvilket var den højeste andel af fuldtidsledige sammenlignet med de andre regioner (Danmarks Statistik, u. å.: AULKP01 (B)). Det kan dermed udledes, at ungdomsarbejdsløsheden er højere i Region Nordjylland, hvilket er med til at understøtte en videre undersøgelse af ungdomsarbejdsløsheden i Hjørring Kommune sammenlignet med andre kommuner i Region Nordjylland.

En undersøgelse blandt de nordjyske kommuner viser, at i år 2019 var andelen af fuldtidsledige i arbejdsstyrken blandt unge mellem 16-29 år højst i Aalborg Kommune med 6,7 pct., mens kommuner med den næsthøjeste andel af fuldtidsledige i arbejdsstyrken består af Frederikshavns Kommune, Mariagerfjord Kommune og Hjørring Kommune (Danmarks Statistik, u. å.: AULKP01 (B)). Dog er det hertil væsentlig at pointere, at procenten af fuldtidsledige i arbejdsstyrken i Aalborg Kommune er påvirket af en stigende ledighed blandt dimittender (Nielsen, 2019), hvorfor det gør sig gældende, at procenten af fuldtidsledige i arbejdsstyrken blandt 25-29-årige er langt højere i Aalborg Kommune end de resterende nordjyske kommuner, hvilket er med til at øge gennemsnittet for de unge i alderen 16 til 29 år (Danmarks Statistik, u. å.: AULKP01 (B)). Det fremgår dermed, at ungdomsarbejdsløsheden er højest i Aalborg Kommune med 6,7 pct., mens Frederikshavns Kommune, Mariagerfjord Kommune og Hjørring Kommune har den næsthøjeste ungdomsarbejdsløshed med 5,0 pct. Hjørring Kommune er dermed blandt de kommuner i Region Nordjylland, der har den højeste andel af ungdomsarbejdsløshed (Danmarks Statistik, u. å.: AULKP01 (B)). Dette er med til at besvare det indledningsvise spørgsmål om, hvorfor Ungegarantien implementeres i en lille nordjysk kommune.

4.4 Afrunding

Ovenstående casebeskrivelse er med til at tydeliggøre de forskellige elementer, som kendetegner mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Derudover ses det, at grundskolesporet, herunder mere praksisfaglighed, i særdeleshed er relevant at undersøge. I den forbindelse fremgår det, hvordan Ungegarantien adskiller sig fra andre kommuners ungestrategier, samt hvorfor denne ungestrategi er implementeret i en lille nordjysk kommune. For at opnå en bedre forståelse af den kontekst, Ungegarantien befinder sig i, er det relevant med en kortlægning deraf, hvilken derfor vil fremgå af næste kapitel.

Kapitel 5. Eksisterende forskning

Følgende kapitel har til formål at kortlægge grundlaget for det felt, som evalueringen forekommer i. Kapitlet har derfor til hensigt at tydeliggøre på hvilke områder, vi med nærværende evaluering ønsker at bidrage. Indholdet i kapitlet vil bestå af forskning samt litteratur omhandlende NEET, herunder de unges uddannelsesvalg, forandring samt partnerskab. NEET, herunder de unges uddannelsesvalg, er et grundlag, som nærværende evaluering baserer sig overordnet på, mens forandring og partnerskab er specifikke områder, som evalueringen konkret fokuserer på.

5.1 Not in Education, Employment or Training

Der eksisterer meget forskning inden for det område, nærværende evaluering figurerer i. Det er derfor væsentligt at understrege, at følgende afsnit blot vil bestå af en afgrænset kortlægning af den eksisterende forskning på området. Sikkert er det dog, at man ikke kan komme uden om begrebet NEET, der, som beskrevet i kapitel 1 henviser til unge, der hverken er i uddannelse, beskæftigelse eller træning.

NEET opstod som begreb tilbage i 1980'erne i England på baggrund af den daværende situation på arbejdsmarkedet, der blandt de britiske politikere medførte en stigende bekymring for unge, der hverken var i uddannelse, beskæftigelse eller træning (Yates et al., 2011: 514). Selvom begrebet oprindeligt stammer fra England, er det i dag i store dele af verden blevet en yderst populær måde at beskrive unge mennesker, der har svært ved at komme i uddannelse eller job efter endt grundskole (Maguire & Thompson, 2007: 1; Henderson, Hawke, & Chaim, 2016: 138). Da NEET opstod som begreb, blev det i første omgang udviklet til kun at omfatte unge 16-17-årige, men er i dag udbredt til at omfatte unge 15-24-årige. Der kan dog stadig forekomme forskellige definitioner derpå landene imellem, hvilket man altid bør have in mente, hvis man ønsker at sammenligne på tværs af forskellige landegrænser (Andersen et al., 2017: 25; Mascherini et al., 2012: 20).

Den eksisterende NEET-forskning viser, at der er flere årsager til, at unge ender i en situation uden hverken at være i uddannelse, beskæftigelse eller træning, hvilket beror på, at de unge besidder dårlige forudsætninger for at indgå i ungdomsuddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet. Der er i litteraturen enighed om, at disse dårlige forudsætninger er forårsaget af faktorer som især et lavt uddannelsesniveau, sundhedsproblemer, psykiske udfordringer, lav indkomst, forældres uddannelsesniveau samt familiebaggrunden generelt (Carcillo et al., 2015: 19, 22-23; Mascherini et al., 2012: 55-56). Det hævdes derfor at øge sandsynligheden for at stå uden tilknytning til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet, hvis den unge har et lavt uddannelsesniveau,

sundhedsproblemer, psykiske udfordringer, lav indkomst, forældre med et lavt uddannelsesniveaue eller en vanskelig familiebaggrund. Det fremhæves yderligere, at det dog tillige kan bunde i, at unge finder situationen efter grundskolen uoverskuelig og dertil uddannelses- og beskæftigelsesstrukturen for vanskelig, hvorfor de ikke kommer videre efter endt grundskole (Henderson, Hawke & Chaim, 2016: 138).

Interessant er det dog til ovenstående, at forskningen finder det svært at skelne mellem de faktorer, der forårsager NEET, og de faktorer, der opstår som følge af NEET (Mascherini et al., 2012: 54). De ovenstående faktorer kan derfor ligeledes opstå som en konsekvens af hverken at være i uddannelse, beskæftigelse eller træning. Det eksemplificeres dertil, hvordan man er udsat for at udvikle psykiske udfordringer, når man hverken er i uddannelse, beskæftigelse eller træning, mens psykiske udfordringer samtidig er en risikofaktor for at ende i en sådan situation (Henderson, Hawke & Chaim, 2016: 139). Der er derfor mange negative konsekvenser forbundet med unge, der hverken er i uddannelse, beskæftigelse eller træning. Det er dertil væsentligt, at det ikke blot har negative konsekvenser for det enkelte individ selv, idet det tillige udfordrer samfundet, da det er en stor samfundsøkonomisk omkostning, hvilket især gælder for de enkelte danske kommuner (Mascherini et al., 2012: 53; VIVE, 2019: 5). Man kan derfor ud fra den eksisterende forskning ikke stille spørgsmålstejn ved, hvorfor kommuner og især Hjørring Kommune koncentrerer sig om disse unge, der hverken er i uddannelse, beskæftigelse eller træning.

Den eksisterende forskning om NEET er dog begrænset i forhold til, hvad der i en dansk kontekst får unge, der hverken er i uddannelse, beskæftigelse eller træning, tættere på uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet. Der eksisterer altså en begrænset viden om, hvad der virker for disse unge (VIVE, 2019: 9). Det kommer af den eksisterende forskning dog til udtryk, hvordan det vil have en positiv effekt for ungdomsarbejdsløsheden og de dertilhørende udfordringer, hvis man sætter tidligt ind og guider og hjælper de unge, inden de kommer ud af grundskolen. Det hævdes, at man dermed vil kunne reducere antallet af unge uden hverken uddannelse, beskæftigelse eller træning (Henderson, Hawke, & Chaim, 2016: 138, 139). Derudover har Bäckman et al. i den eksisterende forskning bidraget med betydningen af uddannelsernes organisering. Forskningen tager udgangspunkt i fire nordiske lande i form af Danmark, Norge, Sverige og Finland, hvortil det fremhæves, hvordan disse landes uddannelsessystemer generelt minder meget om hinanden, men dog opererer med store forskelle i den rolle, som det erhvervsfaglige spiller. Resultatet af forskningen viser, at risikoen for at ende uden tilknytning til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet er mindre i Danmark end i de andre involverede lande, fordi Danmark i højere grad anvender praktikforløb (Bäckman, et al., 2015: 253-

254; Vive, 2019: 20). Det hævdes dertil i den eksisterende forskning, at praktik og diverse erhvervsuddannelsesprogrammer bringer de unge og arbejdstagernes forskellige domæner tættere sammen, således de unge i højere grad føler sig anerkendt og i stand til at indtage arbejdsmarkedet (Stokes & Wyn, 2007: 506, 508).

Udover ovenstående er der dog, som beskrevet, i den eksisterende forskning begrænset viden om, hvad der får unge, der hverken er i uddannelse, beskæftigelse eller træning, tættere på uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet. Dette på trods af at unge uden uddannelse og beskæftigelse har været genstand for flere undersøgelser, der i høj grad har baseret sig på evalueringer og forskningsbaserede undersøgelser. Flere dog uden banebrydende resultater (Görlich, 2016: 46). *Brobygning til uddannelse*, som Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering i samarbejde med Undervisningsministeriet igangsatte i 2013, fremhæves dog ofte som en stor succes. Forsøget omhandlede at få flere unge i uddannelse eller job gennem brobygning og bestod af i alt 12 forsøg fordelt rundt omkring i landet. En evaluering af Center for Ungdomsuddannelse viser dertil, at 45,2 pct. af de unge kom i ordinær uddannelse efter at have deltaget i projektet, mens 7,7 pct. kom i beskæftigelse (Görlich, 2016: 46; Görlich, et al., 2016: 6). Evalueringens resultater bekræfter derfor, at brobygning på flere måder hjælper de unge i uddannelse og job. Store dele af litteraturen fremhæver dog, at man bør have in mente, at der stadig er næsten 50 pct., der ikke kommer i uddannelse eller job af brobygning, hvorfor store dele af litteraturen stadig argumenterer for, at der mangler forskning om, hvad der virker (Görlich, 2016: 46).

Formålet med nærværende evaluering er dog ikke at bidrage til denne mængde af undersøgelser om, hvad der virker i form af konkrete og specifikke løsninger, som store dele af den eksisterende forskning har beskæftiget sig med. Hensigten er i højere grad at bidrage med viden om, hvordan væsentlige interesser oplever i dette tilfælde mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og dermed hvordan man kan imødekomme aktørernes holdninger på området for at sikre, at unge ikke ender i en situation uden uddannelse, beskæftigelse eller træning.

5.1.1 De unges uddannelsesvalg

Udover litteraturens store fokus på, hvad der virker for unge uden uddannelse eller job, har den eksisterende forskning i høj grad tillige beskæftiget sig med de unges uddannelsesvalg. I denne forbindelse er der, som beskrevet, i afsnit 4.1 i dag et øget samfundsmæssigt fokus på, at flere unge skal tage en erhvervsuddannelse. Interessant er det dertil, at eksisterende forskning fra Center for Ungdomsforskning viser, hvordan danske unge længe har besiddet et langt større kendskab til

gymnasiale uddannelser end til erhvervsuddannelser (Juul & Pless, 2015: 12). Den politiske debat har dertil været præget af en diskussion om, hvorvidt grundskoleelever er tilstrækkeligt informeret om de forskellige ungdomsuddannelser, hvor store dele af den eksisterende forskning konkluderer, at dette ikke er tilfældet. Eksempelvis viser en undersøgelse fra Danske Erhvervsskoler dertil, at hver tredje elev i ottende og niende klasse i 2012 ikke kendte til erhvervsskolerne (Juul & Pless, 2015: 37).

Udover ovenstående gør det sig gældende, at mange unge ser det almene gymnasie som det oplagte og mest selvfølgelige valg efter grundskolen, hvilket kan synes problematisk (Juul & Pless: 2015: 16). Den eksisterende forskning peger i denne forbindelse på, at der især er to rationaler, der har afgørende betydning for de unges uddannelsesvalg, hvilke begge favoriserer gymnasiet. Det fremgår af litteraturen, at disse valgrationaler bygger på, at unge for det første er optaget af fremtiden og dermed at sikre sig mod en usikker fremtid. De unge finder dertil gymnasiet som det sikre valg og den gode fremtidssikring. Dette bekræfter både evalueringer foretaget af Center for Ungdomsforskning og Danmarks Evalueringsinstitut. For det andet er de unge optaget af at undgå indsnævrede karrierevalg, der begrænser deres muligheder. Det fremgår dertil, at de unge oplever, at de med gymnasiet undgår dette, mens erhvervsuddannelser i højere grad begrænser deres fremtidige karrieremuligheder (Louw, 2020: 14-15). På baggrund af dette ser mange unge altså det almene gymnasie som det oplagte valg efter grundskolen, hvorfor den eksisterende forskning anbefaler tiltag, der nuancerer de unges uddannelsesovervejelser og dermed udfordrer deres uddannelsesvalg (Juul & Pless: 2015: 16; Louw, 2020: 16).

Det er i forlængelse af ovenstående interessant, at store dele af den eksisterende forskning ofte giver et billede af de unges uddannelsesvalg som en lineær proces bestående af fire trin, der definerer overgangen til voksenlivet. Disse trin består ifølge forskningen af at afslutte grunduddannelsen, finde anden uddannelse eller beskæftigelse, forlade barndomshjemmet og afslutningsvist danne egen familie (Stokes & Wyn, 2007: 496). Der er dog tegn på en voksende utilfredshed med denne forståelse blandt en længere række nyere forskere, hvorfor denne forståelse udfordres af nyere forskning på området, der betoner, hvordan de unges uddannelsesvalg er mere komplekst end som så. Dette bunder i høj grad i, at uddannelsesvalget ifølge nyere forskning ikke blot er en enkeltstående beslutning, som det ofte fremgår af litteraturen, men at det derimod bør være en løbende proces, hvor unge konstant vurderer og justerer deres valg. Forskningen hævder dertil yderligere, at denne lineære forståelse ignorerer de pauser, der ofte vil finde sted i overgangen til voksenlivet, hvilke typisk vil opstå mellem

uddannelse og beskæftigelse (Juul, Pless & Katznelson, 2016: 8-9; Stokes & Wyn, 2007: 495-496, 498). Dele af litteraturen argumenterer dog stadig for, hvordan denne lineære forståelse stadig repræsenterer en vellykket overgang til uddannelse eller beskæftigelse (Stokes & Wyn, 2007: 498). På baggrund af ovenstående anbefaler nyere forskning et fokus på karrierelæring forstået som den proces, hvor unge tilegner sig viden og forståelse for dem selv samt eget videre forløb. Karrierelæring består derfor af at løfte dimensionerne i de forskellige fag, som åbner op for fremtidige muligheder og dermed rækker ud i verden i en mere generel og konkret forstand, der kan sættes i relation til både de videregående uddannelser og arbejdsmarkedet. Det forskyder dermed fokus fra den gængse vejledning med vægt på en afklaring af det forestående valg til i stedet at fokusere på at styrke og afprøve de unges egne valgkompetencer, hvormed deres egen horisont udvides (Juul, Pless & Katznelson, 2016: 9-10; Katznelson & Lundby, 2015: 7, 10, 11; Louw, 2020: 16). Den eksisterende forskning på området består dertil blandt andet af en midtvejsevaluering af et forsøg med karrierelæring i gymnasiet, hvilken viser, at karrierelæring har en positiv betydning for eleverne og deres viden om deres videre uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder. Derudover fremgår det, at det tillige styrker elevernes beslutningskompetencer i denne henseende (Katznelson & Lundby, 2015: 16). Udover dette er der dog ikke meget forskning, der har fokus på selve karrierelæringen, mens det, der eksisterer, ofte netop er i regi af de danske gymnasier, hvorfor nærværende evaluering vil bidrage med et nyt aspekt, der omhandler, hvordan karrierelæring opfattes, når det anvendes i grundskoleregion.

5.2 Forandring

Nærværende evaluering figurerer tillige inden for feltet omhandlende forandring, eftersom Ungegarantien kan betragtes som en større forandringsproces, hvorfor det ligeledes er væsentligt at præsentere den eksisterende forskning herom. Dog er den eksisterende forskning derom yderst omfattende, hvilket medfører et behov for afgrænsning, således det kun er den særligt relevante forskning omhandlende forandring, der kortlægges. Derudover er det tillige væsentligt at påpege, at forandringsteori ofte anvendes på forskellige måder, hvor teorien i denne undersøgelse udelukkende vil blive anvendt som en teori om organisatorisk forandring med et særligt fokus på medarbejderne. Det fremgår af litteraturen, at planlagte forandringer i en organisation skaber en forandringsproces, hvorunder der kan ske forandringer i forhold til organisationens adfærd, struktur og kultur. Forandringsagenterne har dog ikke altid samme opfattelse af problemet samt løsningen som andre medarbejdere i organisationen. Det er derfor ud fra litteraturen centralt for forandringsprocessen, at

man forsøger at forstå den dynamiske proces og dermed opnå indsigt i, hvordan organisationens medlemmer oplever og reagerer på forandringen (Jacobsen, 2018: 113-114).

Ifølge litteraturen er det oftest medarbejdere, der skal ændre sig, før forandringer kan gennemføres, hvorfor det er medarbejderne, der i højere grad vil føle sig udfordret af forandringerne. Forskningen, der studerer reaktioner på forandringer, er dertil oftest delt mellem studier af opbakning til forandring og studier af modstand til forandring. Forskningen i opbakning til forandring er forholdsvis ny og deles op i to skoler i form af 'commitment to change' og 'readiness for change', heraf på dansk opbakning til forandring og parathed til forandring. Disse to skoler har mange ligheder, hvorfor begge skoler i det nedenstående vil blive behandlet sammen. Teoretikere, der gør sig bemærket inden for litteraturen omhandlende opbakning til forandring, er Lyne Herscovitch og John P. Meyer, der er af den overbevisning, at opbakningen til en forandring kan være altafgørende for forandringens succes. De mener hermed, at det er essentielt for et projekt, at der er en direkte opbakning fra de personer, der er en del af forandringen. Ifølge Herscovitch og Meyer handler opbakning dertil om en persons mindset, da dette har betydning for, hvordan personen reagerer og handler i en forandring. De har ud fra flere studier af opbakning udarbejdet en model for organisatorisk opbakning med tre komponenter i form af 'continuance commitment', 'normative commitment' og 'affective commitment', hvilke i Herscovitch og Meyers studie fortolkes som tre forskellige mindsets til forandring, der alle vil indgå som en del af projektets teoretiske ramme (Herscovitch & Meyer, 2002: 474-475).

Som benævnt i ovenstående er forskningen om opbakning til forandring af nyere karakter, mens forskningen omhandlende modstand til forandring modsat har været undersøgt i længere tid. Klassiske forskere såsom Kurt Lewin, Chris Argyris og Donald Schön fremhæves som de første forskere, der begyndte at interessere sig for, hvorfor der kan opstå modstand til en organisatorisk forandring (Jacobsen, 2018: 124-125; Argyris & Schon, 1974: 79-80). Lewin har her bidraget til forandringsteorien med en model, der beskriver tre grundlæggende faser i form af optønings-, forandrings- og nedfrysningssfasen, som alle organisationsforandringer ifølge Lewin skal igennem (Jacobsen & Thorsvik, 2013: 364). I forlængelse heraf arbejder Argyris og Schön ud fra en tese om, at alle medarbejdere besidder psykologiske forsvarsmekanismer, hvortil disse forsvarsmekanismer vil blive aktiveret i forsøget på at lave organisatoriske forandringer, da de dermed vil ændre på normen. De mener, at alle medarbejdere besidder nogle grundlæggende værdier, som vil styre deres adfærd, når der sker forandringer. Derfor ser Argyris og Schön, at modstand mod en forandring vil være en naturlig reaktion ud fra medarbejdernes grundlæggende værdier (Argyris

& Schon, 1974: 79-80). En anden måde at forstå modstand til forandring er dertil gennem Leon Coetsees fire stadier af modstand i form af i 'apathy', 'passive resistance', 'active resistance' og 'agressive resistance' (Coetsee, 1999: 207), hvilke vil blive uddybet i afsnit 7.1, eftersom disse vil spille en væsentlige rolle i undersøgelsen af, hvordan interessenterne opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien ud fra forandringsteori.

I forlængelse af ovenstående kortlægning af den eksisterende forskning omhandlende forandring anvendes forandringsteori ligeledes i flere forskellige undersøgelser, hvilke har evaluering til fælles. Dette viser, at evalueringerne oftest anvender forandringsteori til at belyse, om aktiviteterne i forandringen medfører de ønskede resultater på kort og langt sigt og dermed til at vurdere, om de forventede forandringer realiseres (Rambøll & Professionshøjskolen Metropol, 2017; Rambøll, 2017 (A); Center for Frivilligt Socialt Arbejde, 2018; Rambøll, 2017 (B); Epinion Aarhus, 2017; Epinion Aarhus, 2019). Nærværende evaluering vil ligeledes anvende forandringsteori til at belyse, hvilken betydning forandringen i form af Ungegarantien har for de væsentlige interessenter. Dog har nærværende evaluering ikke til hensigt at belyse, om de forventede forandringer, der udspringer fra Ungegarantien, realiseres.

Den eksisterende forskning på området består i høj grad af undersøgelser inden for unge- og uddannelsesområdet, hvilket nærværende evaluering tillige figurerer indenfor. De fleste undersøgelser på området ligger dog i højere grad op til en virknings- eller effektevaluering af de givne forandringer (Rambøll, 2017 (A); Center for Frivilligt Socialt Arbejde, 2018; Epinion Aarhus, 2017; Epinion Aarhus, 2019). Formålet med nærværende evaluering er dertil ikke at udarbejde en virknings- eller effektevaluering, hvilket på nuværende tidspunkt heller ikke er muligt, da Ungegarantiens indsatser først implementeres i 2019-2021, jf. afsnit 4.1.1. Hensigten med projektet er i højere grad at kortlægge, hvordan de væsentlige interessenters opfattelser af Ungegarantien kan forstås ud fra forandringsteori. Forandringsteorien vil derfor anvendes som en teoretisk ramme til at indfange de forskellige interessenters opfattelser af Ungegarantien. Vi ønsker dermed med anvendelsen af forandringsteori at bidrage med pejlemærker i forhold til, hvordan forandringsteori kan forklare Hjørring Kommunes position, og dermed om der er områder, som i dette tilfælde, Hjørring Kommune bør være særlig opmærksom på i fremtiden.

5.3 Partnerskab

Afslutningsvist figurerer nærværende evaluering ligeledes inden for det felt, der omhandler partnerskaber, hvorfor det tillige er væsentligt at kortlægge relevant forskning på dette område. Den eksisterende forskning om partnerskaber er dog yderst vidtgående, hvorfor der her tillige kun vil fremgå en afgrænset kortlægning deraf.

Det kommer af litteraturen til udtryk, at partnerskabsbegrebet anvendes meget bredt, hvorfor der er mange forskelligartede forståelser af, hvordan partnerskabsbegrebet kan benyttes. Begrebet har sine rødder i 1960'erne og 1970'erne, hvor partnerskaber blev set som en form for goodwillprægede relationer mellem private virksomheder. I 1980'erne blev partnerskabsbegrebet udvidet til at italesætte nye interorganisatoriske samarbejder, hvortil netværksbegrebet blev sat i centrum. Der blev i denne forbindelse sat fokus på, at partnerskaber “ (...) fremmer synergier mellem forskellige kompetencer og skaber innovative kulturer. ” (Andersen, 2006: 12). Fra midten af 1990'erne begyndte man derfor i stedet at italesætte partnerskaber som værende et tværsektorielt samarbejde, hvorfor partnerskabsbegrebet i dag beskriver samarbejde “ (...) på kryds og tværs af den offentlige, private og frivillige sektor (...) ” (Andersen, 2006: 13), der ligeledes går på tværs af forskellige policyfelter (Andersen, 2006: 13). Det fremgår dertil af litteraturen, at der igennem den seneste tid er opstået et øget fokus på partnerskaber i den offentlige sektor, hvilket ifølge den eksisterende forskning er en direkte afspejling af kritikken af New Public Management, herefter NPM (Baadsgaard et al., 2019; Klindt & Lassen, 2019; Jørgensen et al., 2018). Det kommer af den eksisterende forskning til udtryk, at der i takt med forandringerne i samfundet er opstået såkaldte ‘wicked problems’, der referer til komplekse problemer, hvilke ikke alene kan løses ved hjælp af kortsigtede styrings- og organisationstiltag fra NPM, hvorfor nye ‘wicked problems’ skal løses igennem en langsigtet plan, der bevirker et behov for en kombination af forskellige fagligheder samt ekspertise. På baggrund af den stigende kritik af NPM og udviklingen i samfundet dannes derfor styringsparadigmet New Public Governance, herefter NPG. Med NPG forekommer et større fokus på involvering af borgere, virksomheder samt ikke-statslige organisationer, hvilke skal bidrage til udviklingen samt produktionen af ydelserne i den offentlige sektor (Baadsgaard et al., 2019: 5-6, 9, Klindt & Lassen, 2019: 11). Det er ifølge den eksisterende forskning i denne forbindelse, at fokuset på partnerskaber er opstået. Af den eksisterende forskning fremgår det dertil, at forskere mener, at der er sket en udvikling fra government til governance, hvor NPG i højere grad supplerer eller erstatter NPM som styrings- og ledelsesprincip (Jørgensen et al., 2018: 6). Litteraturen belyser i denne sammenhæng, hvordan begrebet governance referer til, at beslutningerne og implementeringen af

politik ikke længere sker gennem hierarkisk statsstyring, men derimod gennem en koordinering på tværs af aktører, hvormed beslutningerne træffes i et gensidigt samarbejde. Dertil består litteraturen af to forskellige tilgange til måden, hvorpå man kan forstå governance begrebet i form af henholdsvis en statscentreret og en samfundscentreret tilgang (Bell & Hindmoor, 2009: 1-3, 10 (A); Bell & Hindmoor, 2009: 153, 154 (B)). Nærværende evaluering vil i denne forbindelse bidrage med forskning inden for den statscentrerede tilgang, hvilket bunder i, at man i høj grad kan argumentere for, at det er Hjørring Kommune, der supplerer styringskapaciteten gennem brugen af samarbejde på tværs. Det er derfor det kommunale niveau, der formulerer spillestrategien. Hjørring Kommune har dertil eksempelvis etableret et Ungesekretariat, der skal være behjælpelige i alle Ungegarantiens spor og hertil være en central aktør i partnerskabet med virksomheder, folkeskoler og ungdomsuddannelser. Ungesekretariatet “ (...) skal understøtte den tværgående koordinering og implementering af indsatserne i Ungestrategien og udviklingen af Ungegarantien. ” (Hjørring Kommune, 2019: 5 (C)). Man kan derfor udlede, at Hjørring Kommune stadig har den afgørende indflydelse og hertil det overordnede ansvar for styringen af indsatserne, hvormed de tillige besidder muligheden for at bryde samarbejdet med de forskellige parter, hvis de er af den overbevisning, at dette er mest fordelagtigt.

Som beskrevet indledningsvist anvendes partnerskabsbegrebet bredt, hvilket bunder i, at der i litteraturen er mange forskellige nuancer og forståelser af partnerskabsbegrebet og dets virke. I litteraturen henvises dog ofte til Niels Åkerstrøm Andersen, der i 2006 udgav bogen *Partnerskabelse*. Det fremgår deraf, at partnerskaber skal være behjælpelige med den stigende kompleksitet i samfundet, hvorfor de samtidig skal kunne agere under disse forhold. Partnerskab er ifølge Åkerstrøm dertil en form for værktøj, der kan imødekomme samfundets foranderlighed i alle sektorer, hvorfor virksomheder, stater samt civilsamfundsaktører skal være forandringsparate samt omstillingsvillige (Andersen, 2006: 15; 181).

Som beskrevet har Åkerstrøm dog ikke alene bidraget til litteraturen om partnerskaber. Flere forskere har bidraget med forskellige nuancer og fokuspunkter. Et bidrag består eksempelvis af Henning Jørgensen et al., der i forskningen fokuserer på, hvordan partnerskaber skal være med til at koordinere samt optimere den samlede indsats på et område. Det beskrives dertil i overensstemmelse med ovenstående perspektiver, hvordan partnerskaber skaber større kvalitet, samt hvordan man med partnerskaber opnår en større effekt med indsatsen, så den når ud til de borgere, der har behov for eller nytte af den givne indsats. I forlængelse heraf pointerer Jørgensen et al. vigtigheden af en optimal

udnyttelse af partnerskabets ressourcer, eftersom dette ofte vil forekomme ukoordineret (Jørgensen, et al., 2018: 4-5).

Udover ovenstående udsnit af forskellige nuancer af partnerskabsbegrebet består den eksisterende litteratur på området yderligere af flere undersøgelser, der viser, hvordan partnerskaber bevirker succes og løser forskellige 'wicked problems' (Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2014: 4 (A); Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2014: 5 (B)). Den eksisterende forskning består dertil i høj grad af undersøgelser om partnerskaber på sundhedsområdet, hvortil evalueringer viser, at partnerskaber i denne forbindelse besidder et stort potentiale. Undersøgelser viser dertil, at partnerskaber mellem aktører, der ikke normalvis arbejder sammen, skaber nye og mere kreative løsninger (Sundhedsministeriet, 2019). Forskningen om partnerskaber på ungeområdet fremstår af den eksisterende forskning modsat mere begrænset. Dog fremtræder ofte en evaluering af puljen *Partnerskaber mellem kommuner og ordinære uddannelsessteder og arbejdspladser om introduktions- og snuseforløb for unge*, hvilken havde til formål gennem partnerskaber at bekæmpe ungdomsledigheden. Jobcentrene skulle i samarbejde med forskellige uddannelsessteder og arbejdspladser etablere partnerskaber om aktive forløb, hvori de unge skulle introduceres til forskellige job- og uddannelsesmuligheder. Evalueringen deraf viser, at partnerskaber på dette område tillige besidder et stort potentiale (MPLOY, 2014: 8). Nærværende undersøgelse kan på mange måder derfor hævdes at have flere fællestræk med denne pulje fra år 2013, der dog adskiller sig ved at have unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år som målgruppe. Evalueringen deraf har yderligere stort fokus på organiseringen af partnerskaberne, og hvordan de forskellige partnerskaber rundt i landet har arbejdet forskelligt med at udvikle introduktions- og snuseforløb (MPLOY, 2014: 3, 8). Dette er ikke hensigten med nærværende evaluering, siden vi ikke ønsker at sammenligne med andre partnerskaber på området. Sigtet med nærværende evaluering er modsat at bidrage med viden om, hvordan partnerskaber udspiller sig i grundskoleregiet. Det er dertil vigtigt at understrege, at undersøgelsen tillige ikke har til formål at bidrage med viden om, hvorvidt partnerskaber i sidste ende løser de såkaldte 'wicked problems', som store dele af litteraturen beskæftiger sig med. Modsat har vi med undersøgelsen til hensigt at bidrage med, hvordan de forskellige aktører i Ungegarantien opfatter partnerskabet, der i Ungegarantien synes at være etableret, og dermed klarlægge hvorvidt interessenternes opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien kan forstås ud fra partnerskabet. Dette med henblik på, at vi i sidste ende kan belyse, hvordan partnerskabet kan forklare og forbedre Hjørring Kommunes position.

5.4 Afrunding

Af ovenstående kapitel er en afgrænset kortlægning af den mest relevante forskning på området gennemgået, hvilken danner grundlag for det felt, som nærværende evaluering forekommer i. Kapitlet har derudover tegnet et billede af, hvad evalueringen har til hensigt at bidrage med til den eksisterende forskning. Kommende kapitel har i forlængelse deraf til formål at præsentere, hvordan evalueringen vil udspille sig og dermed bidrage med nye perspektiver.

Kapitel 6. Undersøgelsesdesign

Med nærværende evaluering finder vi det væsentligt at undersøge, hvordan interessenter opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og hvordan deres opfattelser kan forstås ud fra forandrings- og partnerskabsteori, hvilket en responsiv evaluering med elementer fra fjerdegenerations-evalueringen muliggør. Dette kapitel har dermed indledningsvist til hensigt at skitsere evalueringens udvikling samt evaluering som begreb, hvorefter den responsive evaluering samt fjerdegenerationsevaluering kortlægges. Slutteligt fremlægges evalueringens designet med henblik på at tydeliggøre, hvordan nærværende evaluering udformes.

6.1 Evalueringens udvikling

Evaluering anvendes i Danmark på flere forskellige områder og dermed måder, hvilket betyder, at der ikke eksisterer en gængs definition af evaluering. Dog refererer man typisk til Evert Vedungs definition af evaluering, der lyder på, at “ *Evaluation is the process of determining the merit, worth and value of things.* ” (Vedung, 1997: 2). Ud fra Vedungs definition handler evaluering derfor om at undersøge, hvorvidt noget er værd at bruge tid og ressourcer på. Hvis man, som i vores tilfælde, arbejder med evaluering inden for offentlig politik og administration, bruges dog ofte denne definition for evaluering: “ *A careful retrospective assessment of the merit, worth, and value of administration, output, and outcome of government interventions, which is intended to play a role in future, practical action situation.* ” (Vedung, 1997: 3). Under denne overordnede definition figurerer dog flere forskellige tilgange og måder, hvorpå man kan undersøge dette. Disse forskellige tilgange udspringer af evalueringens udvikling, der ikke blot handler om, hvorvidt evaluering med tiden forekommer i mere eller mindre grad. Evaluering har som så meget andet udviklet sig i takt med modens mange skift. Man refererer i denne forbindelse til forskellige evalueringebølger, hvori forskellige evalueringer blomstrer. Disse forskellige evalueringebølger opstår i takt med, at nye evalueringer introduceres og mødes af begejstring, hvorefter de med tiden svækkes og afløses af nye retninger, der medfører nye evalueringebølger. Ifølge Vedung tæller disse forskellige evalueringebølger i dag den videnskabelige bølge, den dialogorienterede bølge, new public management-bølgen og evidensbølgen (Vedung, 2016: 38). Man kan fristes til at tro, at de forskellige evalueringebølger, der opstår i forlængelse af hinanden, helt erstattes af hinanden, men ifølge Vedung gør dette sig dog langt fra gældende. Hans tese er modsat, “ *(...) at alle fire bølger har aflejret sediment, der i dag eksisterer i form af aflejringer i de offentlige sektorer (...)* ” (Vedung, 2016:

39). De forskellige evalueringsbølger og dermed evalueringsformer lever derfor alle i dag i en form for et kulturlager (Vedung, 2016: 38). Det er dog væsentligt at være opmærksom på, at de forskellige evalueringsbølger alle bygger på forskellige rationaler og er forankret i forskellige styringsdoktriner og tilgange til, hvordan en evaluering bør udformes for at opnå den mest valide evaluerviden (Baadsgaard & Krogstrup, 2016: 69).

I nærværende evaluering af Ungegarantien vil vi udføre en responsiv evaluering med elementer fra fjerdegenerationsevaluering. Dermed tager vi udgangspunkt i en evalueringsform, der har rødder i den dialogorienterede bølge, hvilket kan virke problematisk, da evalueringforskningen i Danmark de seneste år har været påvirket af evidensbølgens indtog. I dag er det i evalueringer derfor fokuset på effekt og evidens, der er fremherskende og dominerer efterspørgslen efter evaluering, mens netop involveringen af interessenter modsat befinder sig nederst i metodehierarkiet (Krogstrup, 2016: 171; Baadsgaard, 2016: 235). Dog understøttes vores valg af evalueringsform og -model inden for den dialogorienterede bølge af, at de i dag anerkendes som en fuldt respekteret og gyldig metode (Guba & Lincoln, 1989: 188).

Vores valg af evaluering inden for den dialogorienterede bølge i form af en responsiv evaluering med elementer af fjerdegenerationsevaluering kan ligeledes understøttes af det faktum, at vi ønsker at sætte fokus på interessenterne og deres holdninger samt erfaringer. Vi er af den overbevisning, at vi ved hjælp af dette evalueringdesign kan tilvejebringe information, som kan være af stor betydning for Ungegarantien og de mere konkrete indsatser omhandlende mere praksisfaglighed. Eftersom det er interessenterne, der er en del af indsatserne i Ungegarantien, er det samtidig disse, der kan belyse holdninger, værdier samt ønsker til indsatsen, hvormed deres inddragelse i evalueringen kan bidrage med ny viden, der muligvis kan forbedre implementeringsprocessen og den gældende praksis i Ungegarantien, herunder indsatsen om mere praksisfaglighed. Hermed er der altså et særligt fokus på processen og ikke kun på det endelige implementeringsresultat, der i højere grad er et fokus blandt andre evalueringmodeller, som på nuværende tidspunkt er dominerende (Stake, 1976: 19; Stake, 2011: 2-4; Krogstrup, 2016: 166, 171-173; Baadsgaard: 2016: 225; Lay & Papadopoulos, 2007: 488). Det gør sig derfor gældende, at vi med nærværende evaluering ikke er interesserede i, hvordan Hjørring Kommune opnår en effektiv og optimal udnyttelse af offentlige ressourcer med Ungegarantien. Dette betyder, at vi har fravalgt evalueringstyper samt -modeller inden for evidensbølgen. Derimod er vi interesserede i at lave en evaluering af Ungegarantien, hvor

interaktionen mellem evaluator og interessenter sættes i fokus, således der skabes mening og fortolkninger ud fra denne interaktion (Krogstrup, 2016:156).

6.2 Projektets evalueringsmodel

Man skal altid nøje overveje sit valg af evalueringsmodel og -tilgang, hvilket bør afhænge af den problemstilling, der ønskes undersøgt. Nærværende evaluering vil, som benævnt, bestå af en responsiv evaluering med elementer fra fjerdegenerationsevalueringen, der også benævnes interessentmodellen. Dette valg af evalueringsmodel beror på projektets problemstilling, der, som beskrevet, ønsker at undersøge, hvordan de væsentlige interesser opfatter Ungegarantien, og hvordan deres opfattelser kan forstås ud fra forandringsteori og partnerskabsteori.

6.2.1 Responsiv evaluering

Den responsive evaluering er en evalueringsform, der blev udviklet af Robert E. Stake i starten af 1970'erne (Bredgaard, 2016: 218). Evalueringsformen indeholder fire elementer, der består af: 1) fokus på problemer og spørgsmål, 2) foretage direkte og indirekte observationer af interessenterne, 3) alle interessenternes værdistandarder bliver inkluderet og ikke kun ledelsens og 4) opmærksomhed på interessenternes informationsbehov og afrapportering til pressen. Dermed er der et ekstra stort fokus på interessenterne, og at alle interessenter, der har interesse i det evaluerede, bør involveres (Stake, 1976: 19).

Responsiv evaluering er et generelt perspektiv, man kan bruge i søgen efter kvalificeret viden. Det er dermed ikke en model, men derimod en måde at tænke evaluering på. Når en evaluering er responsiv betyder det, at man orienterer sig i personlige erfaringer fra interessenter, der selv er en del af indsatsen. Evaluering handler dermed om at komme helt tæt på interessenternes holdninger samt værdier og dermed gøre sig bekendt med interessenternes interesser, hvilket blandt andet gøres ved at være meget opmærksom på interessenternes og deres forskelligheder (Stake, 2011: 2). Ved at inddrage interessenterne kan man belyse daglige rutiner og dermed undersøge, hvordan praksis forløber sig, hvilket er med henblik på, at evaluanden kan forbedre implementeringen samt bidrage med ny viden, der eventuelt kan danne grundlag for nye beslutninger (Baadsgaard, 2016: 222). I en responsiv evaluering forsøger man dertil at få alle interessenter dækket ind, da alle interessenternes holdninger og værdier kan være betydningsfulde for den samlede undersøgelse. Selv hvis en bestemt holdning er underrepræsenteret, kan denne holdning have stor betydning for indsatsen og dermed for evalueringen (Stake, 2011: 4). I udførelsen af en responsiv evaluering skal man derfor være lydhør

over for centrale problemer, især problemer som opleves af interessenterne. Responsiv evaluering er derimod ikke lydhor over for programteori eller mål, idet evalueringen har fokus på interessenternes bekymringer, hvorfor formålet er at skabe forståelse og mening (Stake, 2011: 4).

Ud fra ovenstående gennemgang af den responsive evaluering ønsker vi i nærværende evaluering at gøre brug af tankegangen, der ligger bag den responsive evaluering, hvormed vi i projektet ønsker at komme helt tæt på interessenternes holdninger og værdier. Vi er af den overbevisning, at vi ved hjælp af de tankegange, der ligger til grund for responsiv evaluering, kan tilvejebringe information om interessenternes holdninger og værdier, der kan være afgørende for den samlede undersøgelse. Formålet med nærværende evaluering af Ungegarantien i Hjørring Kommune er derfor at kunne forstå og hertil fortolke væsentlige interessenters udtalelser i forhold til, hvordan de opfatter Ungegarantien, samt hvordan deres opfattelser kan forstås ud fra forandringsteori og partnerskabsteori.

6.2.2 Fjerdegenerationsevaluering

Egon Guba og Yvonne Lincoln står bag udviklingen af evalueringsmodellen ved navn fjerdegenerationsevaluering, hvilken betegnes således for at adskille modellen fra de tidligere evalueringsmodeller, da førstegenerationsevaluering er karakteriseret som værende målingsorienteret, andengenerationsevaluering som beskrivelsesorienteret, mens tredjegenerationsevaluering er karakteriseret som værende bedømmelsesorienteret (Krogstrup, 2016: 170-171). Fjerdegenerationsevaluering er modsat de tre forrige generationer inspireret af responsiv evaluering, der, som tidligere beskrevet, blomstrede med den dialogbaserede bølge (Baadsgaard, 2016: 217). Fjerdegenerationsevalueringen som model har derfor i tråd med den responsive evaluering fokus på vigtigheden af at inddrage de interessenter, der har interesse i evalueringen. Hensigten er dermed at få belyst og identificeret interessenternes holdninger, værdier og ønsker til eventuelle forandringer til det, man undersøger (Krogstrup, 2016: 171; Baadsgaard: 2016: 225). Guba og Lincoln er af den overbevisning, at traditionel evaluering ofte sker på bekostning af de interessenter, der faktisk bliver ramt af evalueringen, hvorfor de med fjerdegenerationsevaluering ønsker at give de interessenter, der normalt ikke bliver hørt, indflydelse (Larsen, 2008: 4). Inddragelsen af interessenterne øger ifølge Guba og Lincoln dertil sandsynligheden for, at resultaterne bliver accepteret, når interessenterne selv er med til at fastlægge evalueringskriterierne. Derfor er formålet med evalueringen, som beskrevet, ikke at evaluere en eventuel sammenhæng

mellem en intervention og effekt, men derimod gennem inddragelse af interessenter at teste eksisterende praksis, udfordre status quo og skabe ny viden, der forhåbentligt kan forbedre den gældende praksis (Krogstrup, 2016: 173; Lay & Papadopoulos, 2007: 488).

6.2.2.1 Processen bag fjerdegenerationsevaluering

Følgende afsnit om udførelsen af en fjerdegenerationsevaluering tager udgangspunkt i Guba og Lincolns egne anbefalinger dertil. De fremhæver dog selv, at processen i praksis ikke vil være så lineær, som den ud fra de nedenstående ni punkter vil synes. De pointerer, at “ *It is only for purposes of exposition that we lay them out in what appears to be a linear format.* ” (Guba & Lincoln, 1989: 72). Det er vigtigt for Guba og Lincoln, at man er bevidst om dette, eftersom det er afgørende for at forstå, hvilke forpligtelser man som fjerdegenerationsevaluering har (Guba & Lincoln, 1989: 72).

Den første fase i fjerdegenerationsevalueringen handler om at identificere de berørte interessenter. Det er hertil hensigtsmæssigt at identificere interessenterne så tidligt som muligt samt være åben for at inddrage nye interessenter, hvis det bliver relevant. Anden fase består i at fremkalde interessentgruppernes forskellige *claims*, *concerns* og *issues*, der refererer til henholdsvis påstande, der er gunstige for evalueringen, påstande der er ugunstige for evalueringen samt situationer, der kan være uenigheder om. I denne undersøgelse vil disse dog omtales som henholdsvis krav, bekymringer og spørgsmål. Den efterfølgende tredje fase handler om at tilvejebringe en kontekst og en metodologi, hvori de forskellige krav, bekymringer og spørgsmål fra de forskellige interessentgrupper kan bearbejdes. Det er derfor ifølge Guba og Lincoln vigtigt at skabe en kontekst, hvori det er muligt at have diskussioner om, hvilke krav, bekymringer og spørgsmål, der ifølge de enkelte interessentgrupper skal forfølges og arbejdes videre med. Derudover skal der skabes en kontekst og en metodologi, hvori interessentgrupperne kan præsenteres for andre gruppers krav, bekymringer og spørgsmål, så en diskussion på baggrund af dette kan opstå. I fjerde fase er hensigten, at evaluering skaber konsensus mellem så mange af interessentgruppernes forskellige krav, bekymringer og spørgsmål som muligt. Femte fase beror på at udarbejde en agenda, hvori forhandlinger om de krav, bekymringer og spørgsmål, der ikke er konsensus om, kan forhandles. I sjette fase indsamler evaluering oplysninger, der er relevante for de forhandlinger, der nu skal finde sted. Syvende fase består i at etablere et forum, hvor de endelige forhandlinger mellem interessenterne kan finde sted, således antallet af uenigheder blandt interessenterne kan reduceres. Efter ovenstående forhandlinger skal evaluering i ottende fase udvikle en rapport til de forskellige interessentgrupper, hvoraf den opnåede konsensus samt eventuelle beslutninger om krav, bekymringer og spørgsmål fremgår.

Niende og sidste fase handler om at udføre evalueringen igen, da fjerdegenerationsevaluering er en proces, der aldrig fuldendes. Formålet er her at inddrage de krav, bekymringer og spørgsmål, man aldrig opnåede konsensus om samt inddrage nye aspekter på baggrund af første runde af fjerdegenerationsevalueringen (Guba & Lincoln, 1989: 40, 72-74; Krogstrup, 2016: 171).

Ud fra ovenstående er det tydeligt, at fjerdegenerationsevaluering bygger på to betingelser, der henholdsvis beror på, at evalueringen skal være organiseret ud fra interessenternes krav, bekymringer og spørgsmål og at evalueringens metodologi skal bygge på det konstruktivistiske paradigme (Guba & Lincoln, 1989: 71). I denne forbindelse er det derfor ifølge Guba og Lincoln især den hermeneutiske proces, hvor interessenterne skal forholde sig til andre interessenters konstruktioner, der er essentiel (Guba & Lincoln, 1989: 74). Guba og Lincoln er dertil bevidste om og opmærksomme på, at det ikke er muligt at opnå enighed mellem alle interessenterne, hvilket flere ser som en svaghed ved fjerdegenerationsevaluering. Dog ser Guba og Lincoln det som en af evalueringens største styrker, eftersom processen tvinger de forskellige interessenter til at håndtere og forholde sig til andre interessenters konstruktioner, hvormed denne proces ifølge Guba og Lincoln medfører en enorm læring for den enkelte interessentgruppe. Udover at interessenterne efter denne hermeneutiske proces vil være i stand til bedre at forstå andre gruppers konstruktioner, vil de samtidig forstå egne konstruktioner bedre, eftersom de i denne proces tvinges til at argumentere for egne holdninger for at imødekomme andre konstruktioner (Guba & Lincoln, 1989: 55-56).

6.3 Projektets evalueringsdesign

Som det fremgår af ovenstående gennemgang af projektets evalueringsmodel, ønsker vi i nærværende evaluering at lave en undersøgelse af mere praksisfaglighed i Ungegarantien i Hjørring Kommune ud fra en responsiv evalueringsramme, hvortil vi ønsker at inddrage elementer fra fjerdegenerationsevalueringen.

Vi har til hensigt at undersøge mere praksisfaglighed i Ungegarantien ved at inddrage interessenterne i form af karrierelæringsvejledere og praktikkoordinatorer, virksomheder, ungdomsuddannelser samt folkeskolelærere. Vi ønsker at inddrage de interessenter, som normalt ikke bliver hørt i en evaluering, men som stadig har en interesse i evalueringen. Vi ønsker dertil at gøre brug af tankegangen, der ligger bag den responsive evaluering, hvormed vi i projektet ønsker at komme helt tæt på interessenternes holdninger og værdier. Formålet med nærværende evaluering af mere praksisfaglighed i Ungegarantien er at kunne forstå og hertil fortolke interessenternes udtalelser. Ved

at belyse interessenterne holdninger, værdier og ønsker kan vi opnå viden om den eksisterende praksis og hertil skabe ny viden, som forhåbentligt kan bidrage med nye indsigter fra interessenterne, der kan være med til at forbedre den gældende praksis for Ungegarantien i Hjørring Kommune.

En stor kritik af fjerdegenerationsevalueringsmodellen er, at den er meget tidskrævende og svær at udføre fuldt ud i praksis. Guba og Lincoln er dog bevidste om dette, hvorfor de selv gør opmærksom på, at processen bag evalueringen, som beskrevet, ikke er så lineær og præcis i praksis, som de selv fremlægger den (Guba & Lincoln, 1989: 72). På baggrund heraf ønsker vi fra fjerdegenerationsevalueringen at medtage fase et til fire samt fase otte. Dette valg er taget, da vi ser det mest hensigtsmæssigt for evalueringen, at vi har fokus på at identificere de berørte interessenter i den pågældende evaluering og hertil at fremkalde interessentgruppernes forskellige krav, bekymringer og spørgsmål. I tråd med Guba og Lincolns anbefalinger har vi identificeret undersøgelsens interessenter så tidligt som muligt, jf. afsnit 6.2.2, hvorfor identificeringen allerede fremgår af afsnit 2.2, hvilken udspringer af beskrivelsen af Ungegarantien i kapitel 4. Identificeringen af de berørte interessenter vil derfor ikke fremgå som en del af analysen på samme vis som de resterende faser. I forhold til at fremkalde interessentgruppernes forskellige krav, bekymringer og spørgsmål vil dette ske ved hjælp af interviewene, da de hertil udarbejdede interviewguides er med til at sikre viden om interessenterne holdninger om samt opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien (bilag 1; bilag 2; bilag 3; bilag 4). Derudover fremkaldes interessenterne krav, bekymringer og spørgsmål ligeledes under kodningen af interviewene, idet kodningen er med til at systematisere de forskellige opfattelser og holdninger, jf. afsnit 9.2.1. Dette danner tillige baggrund for analysen, der yderligere søger at sikre deres krav, bekymringer og spørgsmål, idet alle interessentgrupper medtages. Herudover ønsker vi at tilvejebringe en kontekst og en metodologi, hvori de forskellige krav, bekymringer og spørgsmål fra de forskellige interessentgrupper kan bearbejdes. I nærværende evaluering sikres dette ved, at der anvendes samme interviewer til samme interessentgruppe, således interviewerens i højere grad er bindeleddet mellem interessenterne i en interessentgruppe. På denne måde forsøger interviewerens at inddrage udsagn fra tidligere interviews inden for samme interessentgruppe, da det grundet COVID-19 ikke har været muligt at præsentere de enkelte interessentgrupper krav, bekymringer og spørgsmål for hinanden, hvilket vil blive uddybet i afsnit 9.1. Vi forsøger dermed i stedet at skabe en analytisk kontekst, hvori de forskellige krav, bekymringer og spørgsmål, der er i de forskellige interessentgrupper, sammenholdes og sammenlignes. Herefter ønsker vi at skabe konsensus mellem så mange af interessentgruppernes

forskellige krav, bekymringer og spørgsmål som muligt, hvilken ligeledes grundet COVID-19 sikres analytisk. Slutteligt skal dette projekt ses som den afsluttende rapport, hvoraf den opnåede konsensus samt eventuelle beslutninger om krav, bekymringer og spørgsmål vil fremgå (Guba & Lincoln, 1989: 72-74).

6.3.1 Videnskabsteoretiske overvejelser

Som tidligere benævnt tager fjerdegenerationsevalueringen afsæt i konstruktivismen, hvilket bunder i, at Guba og Lincoln var af den overbevisning, at der var et behov for at bryde med samt udskifte det positivistiske paradigme, der dominerede op til 1970'erne (Guba & Lincoln, 1989: 43). Ifølge konstruktivismen er det kun meningsfyldt at betragte virkeligheden afhængigt af observatøren, hvilket skyldes, at verden er en sproglig og dermed mental konstruktion på baggrund af den kommunikation, der skaber menneskelige relationer. Guba og Lincoln argumenterer dermed for, at videnskaben ligeledes er en social konstruktion, hvorfor det ikke er nødvendigt at acceptere videnskaben som værende den rigtige eller korrekte konstruktion. I forlængelse heraf ses den sociale virkelighed som en social konstruktion, hvilket nødvendiggør, at den også forstås sådan. Denne forståelse medfører, at resultaterne af en evaluering skabes ud fra interaktionen mellem observatør og de observerede. På baggrund af den konstruktivistiske forståelse inddrages interaktionen mellem observatør og de observerede, således der skabes en konstruktion, som er yderst kvalificeret samt kompetent på det givne undersøgelsestidspunkt. Dette indikerer, at gennem sociale forhandlingsprocesser kan den samfundsmæssige virkelighed omtolkes og omdannes, hvilket sker på baggrund af dekonstruktion og rekonstruktion. De samfundsmæssige fortolkninger nedbrydes derfor kontinuerligt gennem dekonstruktion, hvorefter fortolkningerne sættes sammen på nye måder, således der rekonstrueres en ny virkelighed. Hensigten er derved at tydeliggøre ikke-intenderede effekter samt ukendte områder i forhold til kritiske, sociale problemer i implementeringen (Ingemann, 2014: 134, 139, 141, 162; Guba & Lincoln, 1989: 43, 44; Krogstrup, 2016: 171).

Dog påvirker undersøgelsens evalueringsdesign projektets videnskabsteoretiske ståsted. Dette beror på, at Guba og Lincoln, som beskrevet, ser evaluering ud fra et konstruktivistisk perspektiv, hvorfor responsiv evaluering her adskiller sig fra fjerdegenerationsevaluering (Baadsgaard: 2016: 224). Responsiv evaluering tager afsæt i, at der ikke findes entydige samt sande værdier, da værdierne vil være forskellige fra person til person (Krogstrup, 2016: 161). Dette betyder, at den rent konstruktivistiske tilgang fra fjerdegenerationsevalueringen vil opblødes, men forblive inden for idealismen, idet den responsive evaluering anvendes med elementer fra

fjerdegenerationsevalueringen. På trods af at evalueringsmodeller, herunder den responsive evaluering og fjerdegenerationsevalueringen tager afsæt i idealistisk videnskabsteori, vil dette projekt tage afsæt i den realistiske videnskabsteori i form af kritisk realisme. Dette mere realistiske afsæt skyldes, at projektet ikke anser den viden, der produceres, som værende udelukkende en social konstruktion eller interessenternes meningshorisont. Dog vil interessenternes opfattelser stadig være præget af, at deres holdninger er et udtryk for den måde, hvorpå de gerne vil fremstilles. Interessenternes opfattelser vil dermed ikke afspejle virkeligheden fuldstændigt, hvorfor der kan forekomme bias i deres opfattelser. Dette nødvendiggør, at man forholder sig kritisk til deres opfattelser samt holdninger. At projektet ikke betragter den producerede viden udelukkende som en social konstruktion har ligeledes den betydning, at den viden, der produceres, også vil være faktuel. Der er derfor nogle af interessenters opfattelser, der kan anses som værende mere virkelighedsnære end andre opfattelser. Disse udfoldede refleksioner bekræfter, at projektets videnskabsteoretiske ståsted i højere grad er kritisk realisme. Dette understøttes yderligere af, at den grundlæggende forskel mellem kritisk realisme og konstruktivisme er ontologisk, idet kritisk realisme tager afsæt i, at virkeligheden eksisterer uafhængigt af observatøren, mens verden eksisterer afhængig af observatøren ifølge konstruktivismen (Ingemann, 2014: 88, 134).

Dog har den kritiske realisme to essentielle ontologiske forbehold, der påvirker epistemologien, således kritisk realisme og konstruktivisme tilnærmelsesvist har de samme epistemologiske betragtninger. Det ene ontologiske forbehold er, at virkeligheden er kompleks, hvormed den indeholder forskellige lag samt sammenhænge. Det andet ontologiske forbehold omhandler, at virkeligheden er kontekstuel, hvilket gør, at virkeligheden er afhængig af det pågældende genstandsfelt samt de dertilhørende betingelser. At virkeligheden både betragtes som værende kompleks og kontekstuel har betydning for de epistemologiske antagelser i kritisk realisme, hvorfor verden både erkendes ved at observere og inducere samt tænke rationelt og deducere, hvilket er en proces, der foregår lagdelt og trinvist. Processen er delt ind i tre forskellige strata i form af det empiriske, det faktuelle samt det dybe stratum. I det empiriske stratum kan det umiddelbare med en materiel samt objektiv fremtoning observeres. I forlængelse heraf er det faktuelle stratum ligeledes observerbart eller kalkulerbart, hvormed dette stratum omhandler at sammendrage hændelserne til empiriske sammenhænge på baggrund af det observerede. Det sidste stratum er det dybe, hvori det ikke er muligt at observere, hvilket gør det nødvendigt at tænke rationelt. Der er dermed behov for at erkende indirekte gennem teori, således der kan opnås en forklaring på de skjulte mekanismer, der forekommer. Dette medfører ligeledes, at det er mere vanskeligt at opnå viden om virkeligheden, når

virkeligheden er lagdelt, hvormed mekanismerne er skjulte (Ingeman, 2014: 89-93; Ravn, 2018: 11). Projektet er dermed præget af den epistemologiske forståelse i form af, at den umiddelbare del af virkeligheden i form af mere praksisfaglighed i Ungegarantien kan sanses, men der er flere skjulte mekanismer, hvor der er behov for den rationelle tænkning i form af forandringsteori og partnerskabsteori, således disse skjulte mekanismer kan forklares.

Ud fra ovenstående kan det sammenfattes, at projektets videnskabsteoretiske ståsted er kritisk realisme, idet virkeligheden eksisterer uafhængigt af observatøren, hvorfor verden erkendes både direkte samt indirekte. Dette medfører, at den viden, der produceres i nærværende evaluering, ikke kun er et resultat af den sociale konstruktion, men også indeholder faktuelle elementer.

Kapitel 7. Teoretisk ramme

Følgende kapitel har til formål at præsentere den teoretiske ramme, som nærværende evaluering tager afsæt i for at besvare projektets problemformulering. Indledningsvist skitseres forandringsteorien, der har til formål at belyse forandringen i form af Ungegarantien med henblik på at undersøge de væsentlige interessenters opfattelser heraf. Derefter præsenteres partnerskabsteori, hvilken har til hensigt at afdække det centrale aspekt i Ungegarantien i form af det samarbejde, Ungegarantien beror på, således der kan opnås viden om, hvordan interessenterne betragter det samarbejde.

7.1 Forandringsteori - modstand og opbakning til forandring

Planlagte forandringer i en organisation er, som beskrevet i afsnit 5.2, med til at skabe en forandringsproces, hvormed der både kan ske forandringer i forhold til organisationens adfærd, struktur og kultur. En planlagt forandring er dertil et produkt af bevidste handlinger, hvor organisationen forandres for at forbedres eller tilpasses den givne situation i samfundet (Jacobsen, 2018: 113-114; Jacobsen & Thorsvik, 2013: 348-349).

I nærværende evaluering kan Ungegarantien betragtes som en planlagt forandring, da det er en indsats, der er udarbejdet med et formål om at sikre, at alle unge i Hjørring Kommune opnår bedre muligheder for at komme i uddannelse eller job. Ungegarantien kan på baggrund heraf anses som en planlagt forandring, idet Ungegarantien er et resultat af en række bevidste handlinger, der medfører en ændring af gældende praksis, jf. kapitel 4. Dertil har vi en antagelse om, at opbakningen samt modstanden til Ungegarantien blandt de væsentlige interessenter vil variere på tværs af interessentgrupperne, hvilket er et element, som forandringsteorien kan være med til at belyse, hvorfor denne teori er valgt som en del af evalueringens teoretiske ramme.

I det nedenstående præsenteres to studier i form af opbakning til forandring samt modstand til forandring, hvilke figurerer i forskningen omhandlende forandring, jf. afsnit 5.2. Afslutningsvist vil tre årsager til opbakning eller modstand til en forandring introduceres.

7.1.1 Opbakning til forandring

Opbakning til en forandring kan være altafgørende i forhold til, hvorvidt forandringen opnår succes, hvorfor det er essentielt at fokusere på opbakningen til en forandring blandt medarbejderne i en organisation (Jacobsen, 2018: 125). Dette betyder, at det i høj grad er vigtigt, at de berørte medarbejdere har opbakning til Ungegarantien, hvis den skal skabe mere praksisfaglighed.

I forhold til studiet af opbakning til forandring vælger Dag I. Jacobsen at oversætte Herscovitch og Meyers tre komponenter i form af 'continuance commitment', 'normative commitment' og 'affective commitment', jf. afsnit 5.2, til tre niveauer af opbakning. Vi vil derfor i projektet benytte begreberne i form af nødvendighedsopbakning, normativ opbakning og affektiv opbakning (Jacobsen, 2018: 125). Den første af de tre værdier i form af nødvendighedsopbakning omhandler egne omkostninger. Medarbejderne vælger ud fra dette mindset at bakke op om forandringen, da de ønsker at opnå et udbytte af de investeringer, de har foretaget i organisationen. Det hævdes, at hvis man som medarbejder har investeret personligt i organisationen, kan det være svært at sætte dette på spil, hvorfor man vælger at bakke op om forandringen. Nødvendighedsopbakning består yderligere af, at medarbejderne ikke har andre jobmuligheder, hvorfor de kan føle sig forpligtet til at støtte op om forandringen, da det er for omkostningsfuldt at sætte mod forandringen. Ved denne form for opbakning vil medarbejderne have initiativ til at implementere forandringen, da de ikke vil miste deres arbejde (Herscovitch & Meyer, 2002: 475; Jacobsen, 2018: 125-126).

Den anden af de tre værdier, normativ opbakning, omhandler medarbejdernes følelse af forpligtelse over for organisationen, da de bør vise loyalitet. Organisationens ud fra denne forståelse giver medarbejderne stor fleksibilitet i forhold til eksempelvis tilrettelæggelse af arbejdsopgaver, sygdom eller lignende, hvorfor de vil føle sig forpligtet til at vise opbakning til forandringer. De kan dermed være imod forslaget om forandringen, men stadig vise deres støtte på baggrund af loyalitet til organisationen. Her vil medarbejderne også implementere forandringen, men de ønsker ikke at udføre et arbejde, de ikke ser som en del af deres pligt (Herscovitch & Meyer, 2002: 475; Jacobsen, 2018: 126).

Den sidste af de tre værdier, affektiv opbakning, er den stærkeste form for opbakning, hvilken indebærer, at medarbejderne i organisationen støtter op om forandringerne grundet en begejstring samt tiltro. Dermed tror medarbejderne på forandringen, da de er overbeviste om, at det er det eneste rigtige at gøre. Det er derfor tillige de medarbejdere, der skal holde gang i forandringsprocessen og dermed drive forandringen. Ved denne form for opbakning vil medarbejderne udføre deres job efter deres bedste formåen, hvormed de gerne gør noget ekstra for at hjælpe implementeringen af forandringen (Herscovitch & Meyer, 2002: 475; Jacobsen, 2018: 126).

7.1.2 Modstand til forandring

Modstand til en forandring anses som værende en naturlig reaktion fra medarbejderne, da de besidder flere grundlæggende værdier, der vil styre deres adfærd, når der indføres forandringer. Modstand til

forandring behøver dog nødvendigvis ikke at være uhensigtsmæssig, idet modstand blandt medarbejderne kan medføre en åben debat, hvilken kan bidrage med væsentlige informationer, som forandringsagenterne ikke nødvendigvis har taget højde for i forandringsprocessen (Jacobsen, 2018, 124-125; Jacobsen & Thorsvik, 2013: 357). At afdække modstand til mere praksisfaglighed i Ungegarantien kan derfor bidrage med væsentlige aspekter i forhold til, hvordan implementeringsprocessen kan forbedres, hvorfor det i høj grad er relevant at belyse denne. I forhold til modstand til mere praksisfaglighed i Ungegarantien antager vi dertil, at særligt gymnasier kan være præget af modstand, idet mere praksisfaglighed ikke synes til deres fordel, da gymnasier i høj grad i stedet sikrer det faglige aspekt, jf. afsnit 4.1.1 og afsnit 9.1.1.

I sit studie af modstand til forandring vælger Jacobsen at oversætte Coetsees fire stadier af modstand i form af 'apathy', 'passive resistance', 'active resistance' og 'aggressive resistance', jf. afsnit 5.2, til apati, passiv modstand, aktiv modstand og aggressiv modstand, hvilke vi i denne undersøgelse vil benytte (Jacobsen, 2018: 127). Apati omhandler dertil en meget lav grad af modstand over for en forandring i organisationen. Medarbejderne har i denne form for modstand en manglende interesse for forandringen, hvormed de hverken er positive eller negative herfor. Dermed skal man forstå apati som en neutral form for modstand og reaktion (Coetsee, 1999: 210; Jacobsen, 2018: 127-128).

Passiv modstand bunder i en modstand, der er tydeligere end modstanden i form af apati. Her sættes spørgsmålstegn ved behovet for forandringer, hvorfor medarbejderne deltager overfladisk i modstanden. Medarbejderne kan ved denne form for modstand udvise en verbal modstand, der indikerer over for ledelsen, at de ikke er tilfredse med organisationsforandringen (Coetsee, 1999: 210; Jacobsen, 2018: 128).

Aktiv modstand indebærer en meget synlig og tydelig modstand, hvor medarbejderne ytrer deres utilfredshed. På dette niveau vil de anvende redskaber i form af fredelige protester og boykottelse. Dermed er modstanden tydelig og stærk, men ikke destruktiv (Coetsee, 1999: 210; Jacobsen, 2018: 128).

Aggressiv modstand omhandler en meget voldsom grad af utilfredshed og modstand, som kan resultere i strejke og aktioner blandt medarbejderne, hvilke dog ikke kan forekomme i en dansk kontekst, idet strejker samt lockout kun er tilladt, når der er tale om fornyelse af eller brud på overenskomsten (Bredgaard et al., 2016: 12-13). På baggrund af dette vil den aggressive modstand ikke yderligere uddybes.

7.1.3 Årsager til opbakning eller modstand til en forandring

For at forstå, hvorfor opbakning eller modstand til en forandring er et udbredt fænomen, er det nødvendigt at vide, hvordan en given forandring påvirker den enkelte medarbejder, de sociale relationer samt forholdet mellem medarbejderen i og uden for organisationen. Der kan derfor være forskellige årsager til, hvorfor en interessent enten har opbakning eller modstand til mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvilket er væsentlige at belyse, således der kan opnås indblik i, hvordan implementeringsprocessen af mere praksisfaglighed understøttes bedst muligt.

Jacobsen formulerer dertil ti årsager, der har betydning for, om medarbejderne har opbakning eller modstand til en forandring i organisationen, hvilke består af faglig enighed og uenighed, frygten for det ukendte, fordelingen af personlige goder, tab af identitet, overarbejde, sociale relationer, psykologiske kontrakter, symbolsk orden og aktører i omgivelserne (Jacobsen, 2018: 130-138). Det er dog ikke alle årsager, der synes relevante i konteksten af nærværende evaluering, hvorfor der kun vil forekomme en uddybning af faglig enighed og uenighed, frygten for det ukendte og overarbejde.

En af årsagerne til opbakning eller modstand i forhold til forandring er faglig enighed og uenighed. Hvis der er tale om faglig enighed, er der en større sandsynlighed for, at der er opbakning til forandringerne blandt medarbejderne. Hvis medarbejderne dermed oplever, at der er en positiv sammenhæng mellem den givne indsats og den dertilhørende effekt, vil de opfatte forandringen som værende fornuftig og troværdig, hvilket medfører opbakning til forandringen. I modstand til en forandring spiller den faglige uenighed en stor rolle, hvilket særligt gør sig gældende, når det omhandler spørgsmålet om behovet for en given forandring, og herudover om forandringen er den rigtige løsning på problemet. Der kan derfor være store diskussioner, om en given løsning vil have den ønskede effekt på problemet, hvorfor der kan opstå modstand til forandringen, hvis medarbejderne ikke er enige i forandringens løsning af det givne problem. Medarbejderne er oftest de, der har den bedste indsigt i maskinrummet i selve organisationen, hvorfor de besidder flere praktiske erfaringer, der kan medføre, at de betragter forandringen som værende på de forkerte præmisser (Jacobsen, 2018: 130-131; Brunsson & Olsen, 1993: 6-7).

En anden årsag er frygten for det ukendte. Når medarbejderne står over for ukendte forandringer, vil disse oftest betragtes negativt, hvilket forårsages af en frygt for det ukendte. Organisationer, der foretager store forandringer, kan derfor være præget af stor modstand blandt medarbejderne, idet forandringer ofte betyder ændringer i arbejdsmetoder, nye medarbejdere, nye opgaver med videre. På

baggrund heraf kan der blandt medarbejdere opstå tvivl på egne kompetencer, og hvorvidt de er tilstrækkelige, hvilket kan resultere i en frygt for den ukendte forandring. Ifølge forskerne opnås der opbakning til en forandring, hvis organisationen er i stand til at fjerne frygten for det ukendte. Det er derfor vigtigt, at organisationen anerkender både de negative og positive følelser, der kan forekomme blandt medarbejderne i en forandring, samt hjælper medarbejderne i processen fra at have negative til positive følelser (Jacobsen, 2018: 131-132; Davidson, 2002: 21; Helliwell & Fowler, 1994: 40; Tichy & Ulrich, 1984: 65).

En tredje årsag er overarbejde, idet det kan være nødvendigt med overarbejde i forandningsperioden, idet organisationen skal tilvænne sig en ny praksis. Hertil kan forandringer føre til usikkerhed, da forandringer ofte betyder investeringer i nye kundskaber i form af ny teknologi, nye arbejdsprocesser, nye opgaver med videre. Organisatoriske forandringer medfører dermed ofte forandringer i både arbejdsopgaver samt i medarbejdernes organisatoriske roller. Disse usikkerheder samt ekstra ressourcer fra medarbejderne kan skabe modstand til forandringen. Derudover kan kravet om nye kundskaber betyde, at medarbejderne ikke længere skal bruge de gamle, hvilket vil kræve lang tid for medarbejderne at vænne sig til (Jacobsen, 2018: 134).

7.1.4 Kritik af forandringsteori

Det er vigtigt at have for øje, at forandringsteori på samme vis som mange andre teorier kan underlægges kritik, hvilket er væsentligt at være opmærksom på i arbejdet med teorien. En af de kritikpunkter, der kan fremføres i forhold til forandringsteori, er dertil, at forskningen omhandlende modstand til forandring generelt dominerer litteraturen inden for området. Det har den konsekvens, at projektets teori-afsnit i overvejende grad indeholder elementer omhandlende modstand frem for opbakning til teori, hvilket kommer til udtryk ved årsagerne til opbakning eller modstand til en forandring, som Jacobsen har udarbejdet. Disse årsager er udarbejdet med henblik på både opbakning og modstand til en forandring, men i selve beskrivelsen deraf fremgår det, at det i højere grad er modstanden, der benævnes og er udgangspunktet (Jacobsen, 2018: 130-138). Dette har den betydning, at årsagerne i overvejende grad anvendes til at forklare årsager til modstand blandt interessenterne.

Et andet kritikpunkt skal ses i forhold til, hvordan vi ønsker at benytte forandringsteori i nærværende evaluering. Forandringsteorien om modstand og opbakning befinder sig på et mikroniveau, hvormed der er fokus på medarbejderen, hvilket vil sige det enkelte individ i en given organisation. Ud fra dette niveau vil teorien kunne anvendes til at analysere, hvordan den enkelte interessant opfatter

forandringen i form af mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Dette er dog ikke hensigten med nærværende evaluering, hvorfor forandringsteorien i stedet vil anvendes på et mesoniveau. Dette beror på, at interessenterne betragtes som repræsentanter, hvormed deres vurderinger og opfattelser af mere praksisfaglighed repræsenterer den organisation, hvori de er ansat. På trods af at forandringsteorien er forankret på et mikroniveau, er vi dog af den overbevisning, at det er muligt at anvende teorien på et mesoniveau, hvorfor nærværende evaluering ikke vil afdække den enkelte interessents opfattelser, men mere den generelle holdning til forandringen om mere praksisfaglighed i den organisation, hvor de har deres daglige gang. Dette understøttes af, at vi under interviewet både spørger ind til interessentens holdning, samt hvad deres kollegaer eller medarbejdere har af holdning til mere praksisfaglighed, jf. afsnit 9.1.3.

Et sidste kritikpunkt lyder på, at forandringsteorien om opbakning og modstand tager afsæt i den enkelte organisation, hvorfor teorien er udarbejdet med henblik på at undersøge opbakning samt modstand internt i en organisation. Dog vil nærværende evaluering anvende teorien til at undersøge opbakning eller modstand til Ungegarantien blandt flere organisationer, idet Ungegarantien betragtes som en samfundsforandring i lokalsamfundet og dermed ikke en interorganisatorisk forandring, der alene udspiller sig i én organisation. Vi har derfor til hensigt at undersøge forandringen på tværs i stedet for i en organisation. På trods af at formålet med forandringsteori er at undersøge forandring internt i en organisation, er vi af den overbevisning, at teorien stadig kan anvendes, da mere praksisfaglig i Ungegarantien stadig påvirker samt forandrer forskellige aspekter i interessenternes arbejdsgange samt dagligdag, selvom de befinder sig i forskellige organisationer.

7.2 Teori om partnerskaber

Som beskrevet i afsnit 4.1.1 er Ungegarantien en strategi, der har til formål at sikre, at alle kommunens unge har muligheden for at komme i uddannelse og job. For at opnå dette har Hjørring Kommune valgt at samarbejde med andre aktører, der både inkluderer virksomheder, folkeskoler og ungdomsuddannelser i Hjørring Kommune. Aktørerne i samarbejdet har forskellige funktioner, men skal tilsammen sikre, at Ungegarantien opnår sit formål om, at alle unge kommer i uddannelse og job og hertil skabe mere praksisfaglighed (Ungesekretariatet, u. å. (A)). Aktørerne i Ungegarantien skal bidrage med viden samt metoder til, hvordan de enkelte indsatser skal defineres samt løses. Med Ungegarantien er det hermed meningen, at Hjørring Kommune ved at indgå i partnerskaber kan skabe en større kvalitet i indsatserne, således der sikres mere praksisfaglighed i folkeskolerne.

I nærværende evaluering vil vi på baggrund heraf inddrage teori om partnerskaber og partnerskabelse, da det vil bidrage med perspektiver på, hvordan partnerskabet i forhold til mere praksisfaglighed i Ungegarantien udspiller sig.

7.2.1 Partnerskabelse

Partnerskaber skal, som beskrevet i afsnit 5.3, være et svar på det moderne samfunds udfordringer, hvorfor partnerskaber ifølge Åkerstrøm bliver defineret som maskiner, der hele tiden skal vedligeholdes og tilføres energi. Derfor kan partnerskabet ses som en dynamisk proces, hvori der ikke er nogen fasttømret enhed, da idéen med partnerskaber er, at man sammen skal producere nye relationer, nye projekter samt nye produkter. Partnerskaber har derfor ifølge Åkerstrøm til formål at danne en ramme for koblinger, relationer samt et fleksibelt samarbejde mellem samfundets mange forskelligartede systemer, hvortil det ifølge Åkerstrøm er afgørende, at partnerskabet er præget af ligeværdighed (Andersen, 2006: 15, 60, 184).

Åkerstrøm har yderligere fokus på de betingelser, der skal være til stede, hvis partnerskabet skal lykkes og mener, at *“ Partnerskaber er skrøbelige mulighedsmaskiner beregnet på langsigtede fremtidsmuligheder, men dybt afhængige af øjeblikkelig tilslutning og intensitet. ”* (Andersen 2006: 185). Derfor betinger partnerskabelse et kontinuerligt engagement hos parterne i partnerskabet, hvorfor parterne skal have vilje til at forhandle om løsningerne i samarbejdet. Partnerskabet bliver tillige karakteriseret som ressourcefællesskaber, da parternes forskelligheder bliver en forudsætning for samarbejdet. Ved et partnerskab er processen dermed central for samarbejdet, hvorfor partnerskabet ikke skal forstås som en fordeling af arbejdet, da parterne skal have et tæt, forpligtende samt gensidigt samarbejde under hele processen (Andersen, 2006: 184-185).

I forlængelse af ovenstående forskellige betingelser, der skal være til stede i et vellykket partnerskab, kan man ifølge Jørgensen et al. inddele partnerskabelse i en typologi bestående af tre indbyggede udviklingstrin, henholdsvis kantinen, klubben og kompagniet. Disse tre indbyggede udviklingstrin vil i nærværende evaluering anvendes til at belyse, hvor veludviklet samarbejdet om mere praksisfaglighed i Ungegarantien er.

Det første udviklingsniveau, kantinen, er en beskrivelse af et partnerskab, hvori der er en meget løs netværksdannelse, hvortil aktørernes ambitionsniveau ikke er særlig højt. Ved en partnerskabelse på kantineniveau er aktørerne ikke villige til at sætte fælles og forpligtende interesser før egne interesser, hvorfor partnerskabets konkrete mål er forskelligartede og ukoordinerede. Da parterne sætter egne

interesser før de fælles, er forholdet til de andre parter i partnerskabet meget konkurrerende, hvorfor de ikke føler en stærk tiltrækning til samarbejdet og fællesinteressen. Derfor er det endvidere begrænset, hvilken læring og hvilket udbytte parterne opnår med partnerskabet, da indsatserne i projektet er få og tilfældige. Partnerskabelsen vurderes af parterne ikke som særlig vigtigt, hvorfor parterne ikke afsætter mange ressourcer i form af medarbejdere, tid og økonomi til at opbygge partnerskabet. Samarbejdet er endvidere ikke institutionaliseret i tilstrækkelig grad, hvorfor der ikke holdes systematiske møder samtidig med, at partnerskabet er afhængigt af, at der er én af parterne, der fungerer som ildsjæl og fører partnerskabet videre (Jørgensen et al., 2018: 12, 14).

I et partnerskab på klubniveauet fokuserer aktørerne i højere grad på fælles og forpligtende interesser. Dog afprøves det gennem en række forskellige dimensioner stadig, hvor vidtgående samt institutionaliseret samarbejdet skal være. Partnerskabet er dertil påvirket af, at parterne stadig ser hinanden som konkurrenter, hvortil de dog ser flere fordele ved samarbejdet end ved kantineniveauet. Parterne ser hertil en merværdi i partnerskabet, der dog udelukkende er på kort sigt. På dette udviklingsniveau er alle relevante parter inddraget, hvilke sammen udvikler indsats på få og definerede områder, hvilket bunder i en mellemstærk ledelsesopbakning. Partnerskabets mål er mere kompatible end ved kantineniveauet, da der er en gennemgående dialog om, hvorledes parterne komplementerer hinandens indsats. Parterne arbejder dermed ikke ud fra et fælles mål, men deres respektive mål komplementerer hinanden. I forhold til ressourcer er partnerskabet præget af få, men gennemgående ressourcer i form af medarbejdere, der har en defineret funktionsbeskrivelse i partnerskabet. Partnerskabet er i højere grad institutionaliseret, hvormed der afholdes faste møder på både ledelses- og medarbejderniveau. Parternes læring er dog stadig forholdsvis begrænset, eftersom den kun opstår på det individuelle niveau, hvorudover læringen begrænser sig til de få deltagende medarbejdere (Jørgensen et al., 2018: 12,14).

For at partnerskabelsen når det højeste trin, kompagniet, “ (...) er kravene om fælles forståelser, fælles handlingsmaksimer og fælles, forpligtende samarbejde vidtgående. ” (Jørgensen et al., 2018: 12). Dermed er kompagniet det højeste udviklingstrin inden for partnerskaber, hvorfor partnerskaber, der befinder sig på kompagnistadiet, er fuldt ud forpligtende. Dette betyder, at de deltagende parter i partnerskabet indgår i en strategisk alliance med et stærkt mandat til at udvikle og gennemføre nye indsats, hvilket blandt andet beror på en stærk ledelsesmæssig opbakning, der giver autonomi dertil. Alle relevante parter er en del af partnerskabet, hvorfor partnerskabet ses som værende konstant og blivende, da partnerskabet ikke længere er afhængigt af, at der bliver tilført eksterne projektressourcer. På kompagniniveauet ser parterne dertil hinanden som værende komplementære og

hertil synergiskabende, hvormed de ikke længere ser hinanden som værende konkurrenter. Partnerskabet har hertil klare fælles mål, hvortil der er et kommissorium, der beskriver partnerskabets mål og formål klart og tydeligt. Partnerskabet er hertil forankret i moderorganisationen, hvormed ressourcerne i form af medarbejdere, tid og økonomi er faste og fælles. Dette betyder samtidig, at partnerskabet er institutionaliseret, hvormed der afholdes faste møder på ledelses- og medarbejderniveau. Der er dertil endvidere oprettet fælles og gensidige IT-systemer, hvorigennem parterne deler informationer. Ligeledes har partnerskabet en fælles platform, hvilket indebærer fælles navn, hjemmeside, logo med mere. Parterne opnår omfattende og kollektiv læring, da erfaringer fra de forskellige parter i partnerskabet spredes til moderorganisationerne. I forlængelse heraf ser alle parter en merværdi i partnerskabet, hvilket både gælder på kort og lang sigt, hvormed alle parter samlet står stærkere i mødet med samfundets 'wicked problems' (Jørgensen et al., 2018: 12, 14).

7.2.2 Udfordringer ved partnerskaber

Når man i det offentlige ønsker at samarbejde gennem partnerskaber, er der flere udfordringer forbundet hertil. Den første udfordring er, at samarbejdet kan være svært at udføre i praksis. Det kan være svært for aktørerne i partnerskabet at blive enige, da de har forskellige kerneopgaver, økonomiske rammer, mål samt styrings- og samarbejdskulturer. For at partnerskabet skal kunne lykkes i praksis, er det derfor altafgørende, at parterne kan blive enige om partnerskabets mål, hvorudover parterne skal sikre, at målet er klart afgrænset, så der ikke kan opstå misforståelser (Andersen & Espersen, 2017: 120; McQuaid, 2010: 134). For at partnerskabet skal kunne fungere i praksis, skal man kunne finde, forstå, respektere, hjælpe og udvikle hinanden. De forskelligheder, der er udgangspunktet for partnerskabens, skal ende med at blive forudsætninger og ikke en forhindring (Baadsgaard et al., 2019: 14). I et partnerskab skal der derfor dannes fælles visioner, læring og opgaveløsning, hvormed der opstår fælles spilleregler, langsigtede planer og afsættelse af ressourcer i overensstemmelse med hinanden. Hvis ikke dette forekommer, vil partnerskabet gå skævt (Baadsgaard et al., 2019: 10-11).

Partnerskaber hævdes tit for at være svære at realisere i virkeligheden, da især virksomheder er vant til at handle ud fra egeninteresser. Ved at indgå i et partnerskab handler det for virksomhederne ikke længere kun om egeninteresser, men i stedet om at prioritere fællesinteresser (Baadsgaard et al., 2019: 10-11). Aktørerne i partnerskabet må derfor ikke føle sig tvunget til at samarbejde, men skal i stedet føle sig tiltrukket til samarbejdet og fællesinteressen, da partnerskabet kræver en fælles indsats, hvormed alle aktørerne skal deltage aktivt (Baadsgaard et al., 2019: 10). Der kan derfor være

samspilsfælder i et partnerskab, da der ofte vil være enkelte aktører eller institutioner, der vil vælge at egennyttmaksimere. Dette skyldes, at de enkelte aktører ikke har opnået en tilstrækkelig forståelse for hinanden, hvortil de mangler et troværdigt billede af hinanden. Aktørerne træffer derfor beslutninger på baggrund af en usikkerhed over for andre, hvorfor aktørerne vælger at gå efter egeninteressen frem for den fælles forpligtende interesse. Derfor handler denne udfordring også om tillid, da partnerskaber tit bliver blokeret af muligheden for, at nogle aktører handler egoistisk og egennyttmaksimerende. Hvis man ikke har tiltro til, at andre aktører i partnerskabet vil arbejde efter fællesinteressen, vil flere aktører selv vælge at handle egoistisk, da de er bange for, at andre aktører i partnerskabet handler egoistisk. Herved vil egeninteressen hos flere aktører ødelægge idéen og kernen i partnerskabet (Jørgensen et al., 2018: 10-11; Jørgensen & Friche, 2007: 5, 57-59).

Der kan hertil opstå en free-rider problematik, hvis partnerskabet ikke er forpligtende, hvilket medfører, at andre aktører vil kunne opnå gevinster af partnerskabet uden selv at bidrage, hvormed de ikke selv er aktivt involveret i at producere en fælles opgaveløsning (Baadsgaard et al., 2019: 11). Aktørerne skal have en forståelse af, at de ved at indgå i partnerskaber vil kunne opnå en merværdi, da de med partnerskabet kan opnå konkrete og unikke erfaringer, hvilke kan sikre aktørerne en central position i fremadrettede samarbejdssituationer med det offentlige. Denne merværdi kan altså kun skabes i partnerskabet og ikke alene som institution eller virksomhed (Jørgensen et al., 2018: 16).

Partnerskaber kan hertil yderligere forstås som social højteknologi, hvorfor partnerskaber ofte er forbundet med store investeringer samt udviklingsomkostninger (Andersen, 2006: 186). Partnerskaber kan derfor være meget tids- samt ressourcekrævende, hvilket kan resultere i, at nogle aktører ikke vurderer, at vanskelighederne, ressourcebehovet samt råderummet kan betale sig i forhold til det forventede udbytte. Partnerskabelsen kan dertil blive en langvarig proces, hvilket betyder, at parterne kan have svært ved at se udbyttet af partnerskabet med det samme. Ved at gå sammen i partnerskaber vælger man derfor en metode, der hele tiden skal vedligeholdes løbende i processen. På baggrund heraf er der tillige et tidsmæssigt aspekt ved partnerskabelse, da der er behov for øjeblikkelig tilslutning til partnerskabets visioner, selvom det endelige mål kan være langsigtet (Andersen, 2006:184). Partnerskaber kræver endvidere mange ledelsesressourcer, hvorfor en manglende opbakning fra ledelsen ligeledes kan være en udfordring for partnerskaberne. Manglende opbakning samt afklaring fra topledelsen i et partnerskab kan begrænse handlerummet, hvilket kan resultere i et dalende engagement hos aktørerne. Forekommer dette, vil partnerskabet ikke længere kunne tilføre yderligere kvalitet til problemløsningen, da de ikke længere føler sig engagerede grundet

den manglende opbakning samt afklaring fra topledelsen (Andersen & Espersen, 2017: 118-120; Andersen, 2006: 186).

7.2.3 Kritik af teori om partnerskaber

Teorien om partnerskaber kan på samme vis som forandringsteorien underlægges kritik, der har betydning for den måde, hvorpå teorien anvendes i projektet. Et kritikpunkt omhandler dertil selve anvendelsen af partnerskabsteorien til at belyse samarbejdet om mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Indsatsen om mere praksisfaglighed i Ungegarantien bygger på et partnerskab, hvori forskellige aktører samarbejder, således målet om mere praksisfaglighed i højere grad opnås, jf. afsnit 4.1.1. Der kan dog stilles spørgsmål ved, hvorvidt alle aktører i samarbejdet er klar over, at der er tale om et partnerskab. Denne mangel på viden kan have den betydning, at aktørerne i højere grad kommunikerer med Hjørring Kommune eller få i partnerskabet. En forklaring herpå er blandt andet, at vi med undersøgelses fokus på partnerskaber i højere grad bidrager inden for den statscentrerede tilgang, hvorfor det er Hjørring Kommune, der formulerer spillestrategien og er den centrale aktør i partnerskabet, jf. afsnit 5.3. Vi er dog af den overbevisning, at størstedelen af aktørerne i partnerskabet om mere praksisfaglighed har kendskab til, at de i højere grad skal samarbejde med andre aktører og dermed indgå i et partnerskab.

Kapitel 8. Casestudiet som forskningsdesign

Dette kapitel har til hensigt at præsentere projektets forskningsdesign, der består af et casedesign, hvortil kapitlet har til formål at kortlægge de muligheder samt begrænsninger, dette design kan medføre. Indledningsvist introduceres derfor, hvordan vi forstår casedesignet, hvorefter en kortlægning af casetyper følger, herunder overvejelser om et single casedesign, et teorifortolkende samt ateoretisk casestudie. Slutteligt fremgår overvejelser om muligheden for generalisering.

I dette projekt anvendes casestudiet som forskningsdesign for at undersøge Hjørring Kommunes Ungegaranti, idet formålet med undersøgelsen er at undersøge Ungegarantien i dybden i den sammenhæng, hvori Ungegarantien udfolder sig (Antoft & Salomonsen, 2007: 29-30). Inden casestudiet af Ungegarantien udfoldes yderligere er det væsentligt at definere, hvordan vi i projektet forstår og begriber et casestudie. Til dette anvendes Robert K. Yins definition af et casestudie, hvem definerer et casestudie som en empirisk analyse, der undersøger et fænomen i den sociale kontekst, hvori det udfolder sig. Dette medfører ifølge Yin, at der ikke er en klar samt tydelig grænse mellem fænomenet og konteksten, hvorfor fænomenet ikke kan adskilles fra den dertilhørende kontekst (Antoft & Salomonsen, 2007: 31-32). Definitionen af et casestudie bevirker dermed, at Ungegarantien undersøges i den kontekst, den befinder sig i. Sammenhængen understøttes af projektets problemfelt og casebeskrivelse, hvori Ungegarantien samt den dertilhørende kontekst præsenteres, jf. kapitel 1 og kapitel 4.

Selve casedesignet kan opdeles i et single og multiple casedesign. Dette projekts casedesign kan dertil karakteriseres som et single casedesign, idet nærværende evaluering kun har til formål at undersøge Ungegarantien i Hjørring Kommune, hvormed projektets casedesign kun har én case i form af Ungegarantien (Yin, 1981: 100-101). Det er dermed ud fra dette single casedesign, vi ønsker at belyse, hvordan de væsentlige interessenter opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og hvordan deres opfattelser kan forstås ud fra teori om forandring og partnerskab. Fordelen ved et single casedesign er dertil, at vi kan komme mere i dybden med fænomenet og dermed opnå en bedre forståelse af fænomenet i form af mere praksisfaglighed i Ungegarantien (Gustafsson, 2017: 3-4).

I forhold til typer af kvalitative casestudier er der ligeledes identificeret fire forskellige typer, hvilke er ateoretiske, teorifortolkende, teoritestende samt teorigenerende casestudier (Antoft & Salomonsen, 2007: 33). Dette projekts casestudie indeholder både elementer fra det teorifortolkende og det

ateoretiske casestudie, hvilket understøttes af, at formålet med nærværende evaluering er at generere ny empirisk viden.

I det teorifortolkende casestudie forekommer der en fortolkningsproces mellem den teoretiske ramme og den udvalgte empiriske case. Der tages her udgangspunkt i teorier, der allerede er etablerede, hvorfor de vil agere som ramme for både afgrænsningen og struktureringen af casen. Dette er ligeledes tilfældet i dette casestudie af Ungegarantien, idet der tages afsæt i etablerede teorier, hvor disse er styrende både i forhold til afgrænsningen samt struktureringen af casen. Derudover gør det sig gældende, at casestudiet af Ungegarantien i de indledende faser generelt har været præget af en induktiv tilgang, da teorierne ikke har haft betydning med henblik på valget af projektets case. Dog vil de udvalgte teorier i form af forandringsteori og partnerskabsteori i højere grad anvendes i den analytiske proces til at identificere mønstre i den indsamlede empiri, således vi, som beskrevet, kan kortlægge, hvordan interessenteres opfattelser af mere praksisfaglighed kan forstås ud fra disse teorier. Yderligere giver det teorifortolkende casestudie mulighed for analytisk generaliserbarhed af Ungegarantien som case, hvilket vil blive uddybet senere i dette kapitel. Formålet med det teoretiske casestudie af Ungegarantien er dermed at generere ny empirisk viden om Ungegarantien ud fra en videnskabelig tolkning med afsæt i teoretisk viden i form af de udvalgte teorier, herunder forandrings- og partnerskabsteori (Antoft & Salomonsen, 2007: 34, 38-40).

Casestudiet af Ungegarantien indeholder dog ligeledes elementer fra det ateoretiske casestudie, hvor der opereres inden for et teoretisk vakuum, hvorfor det udelukkende er det deskriptive, der er i fokus. Formålet er dermed stadig at generere ny empirisk viden om Ungegarantien, men den videnskabelige tolkning har i stedet afsæt i empirisk viden og data. Det ateoretiske casestudie lægger i høj grad vægt på aktørernes subjektive oplevelser, hvormed der forekommer et større fokus på beskrivelsen af den sociale virkelighed samt de sociale fænomener (Antoft & Salomonsen, 2007: 34-35). Der kan dermed argumenteres for, at casestudiet også præges af elementer fra det ateoretiske casestudie, da nærværende evaluering ønsker at undersøge væsentlige interessenteres opfattelser af Ungegarantien, hvor disse opfattelser til dels betragtes som subjektive, da fokuset er på interessenteres egne holdninger.

Ovenstående viser dermed, at Ungegarantien som casestudie både indeholder teorifortolkende samt ateoretiske elementer, hvorfor den videnskabelige tolkning både tager afsæt i teoretisk viden samt empirisk viden og data alt efter, hvor i processen projektet befinder sig, mens formålet overordnet set er at generere ny empirisk viden om Ungegarantien.

I selve casebegrebet er der en implicit forestilling om, at en case relaterer sig til en mere generel sammenhæng, hvorfor valget af ens case bygger på en antagelse om, at casen enten repræsenterer det generelle eller et mere særligt, unikt eller ekstremt fænomen. Dog er det væsentligt, at valget af ens case er strategisk, hvis formålet med undersøgelsen er, at der skal være mulighed for at kunne generalisere resultaterne, hvorfor det strategiske valg ligeledes skal have en teoretisk og/eller empirisk begrundelse. Ud fra det strategiske casevalg skelnes der mellem fire forskellige typer af cases, hvilke er repræsentative, paradigmatiske, ekstreme og kritiske case. Denne case kan, som tidligere beskrevet i afsnit 4.2, i høj grad karakteriseres som værende en ekstrem case. Dette beror på, at vi betragter Ungegarantien som en særligt ambitiøs case, når den sammenlignes med andre ungestrategier i nordjyske kommuner, idet den adskiller sig fra disse. Vi karakteriserer derfor Ungegarantien som værende en ekstrem case i form af en best case, der er kendetegnet ved at give et stort og nuanceret indblik i ens case (Antoft & Salomonsen, 2007: 31, 43-45).

Inden for casestudier forekommer der et metodologisk problem i forhold til muligheden for at generalisere. Det metodologiske problem består i, at det ifølge flere ikke er muligt at generalisere i casestudier, da resultaternes generelle gyldighed ikke kan vurderes, når det kun er på baggrund af ét eller få studier. Dette er dog en forenklet form for generalisering, da den er vanskelig og oftest overfladisk, idet cases ikke bør betragtes som sampleenheder og dermed heller ikke kan udvælges ud fra denne tankegang. For at kunne generalisere ud fra casestudier anvendes derfor analytisk generalisering, hvilket det teorifortolkende casestudie, som benævnt, giver mulighed for. I analytisk generalisering benyttes etablerede teorier som ramme for at kunne sammenligne de empiriske fund i casestudiet, hvilket er i overensstemmelse med det teorifortolkende casestudie (Antoft & Salomonsen, 2007: 49). Generaliseringerne sker dermed gennem en “ (...) proces, hvor man danner slutninger ved at sammenkæde enkelte tilfælde med teoretiske forestillinger. ” (Antoft & Salomonsen, 2007: 49). Der er dermed behov for en vekselvirkning mellem fortolkningerne af de enkeltstående fænomener samt den generelle tolkningsramme for casestudiet. Der er dog opstillet tre krav til den gode analytiske generalisering, hvilke påkræver overvejelser omhandlende opfyldelsen af disse. Det første krav omhandler, at det skal være muligt at sammenfatte det komplekse casemateriale, således intet essentielt går tabt. Dette krav opfyldes i dette projekt ved hjælp af de udvalgte teorier, der sætter rammen for, hvad er der relevant i casematerialet. Det andet krav er, at generaliseringerne skal være forenelige med andre undersøgelser i samme forskningsområde. I kapitel 5 præsenteres eksisterende forskning inden for det område, som nærværende evaluering figurerer i, hvormed generaliseringerne

i dette casestudie vil være forenelige med lignende undersøgelser, idet evalueringen har til hensigt at bidrage til den eksisterende forskning. Det tredje og sidste krav indebærer, at der skal være mulighed for at teste generaliseringerne. I forhold til dette krav er de metodiske refleksioner i form af validitet og reliabilitet behjælpelige, idet disse er med til at understøtte muligheden for at kunne teste generaliseringerne. De metodiske overvejelser udfoldes og uddybes senere i afsnit 9.1.4. (Antoft & Salomonsen, 2007: 49-51). Hertil er det væsentligt at bemærke, at dette projekt ikke har til hensigt at perspektivere samt generalisere interessenternes opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Projektet har modsat til formål at generalisere ud fra den betragtning, at når de pågældende omstændigheder er til stede, vil det komme til udtryk på denne måde. Derudover har projektet tillige til hensigt at generalisere, hvordan interessenternes opfattelser kan forstås ud fra forandrings- og partnerskabsteori. Dermed er vi af den overbevisning, at vi kan generalisere de overordnede betragtninger om samarbejdet, herunder partnerskabet mellem henholdsvis virksomhederne, grundskolerne samt ungdomsuddannelserne. Endvidere er vi ligeledes af den overbevisning, at vi kan generalisere de overordnede betragtninger af de implementeringsmæssige udfordringer, som ud fra forandringsteori kan opstå i Hjørring Kommunes Ungegaranti på trods af, at der er stillet mange ressourcer til rådighed, jf. afsnit 4.2. Dette betyder, at projektets identificerede udfordringer ligeledes kan forekomme i en anden kommune, der har lignende eller færre ressourcer til rådighed.

Kapitel 9. Undersøgelsesmetode

Dette kapitel har til formål at præsentere projektets metodiske overvejelser, hvilke i høj grad er essentielle, da de er med til at sikre kvaliteten af nærværende evaluering. Indledningsvist fremlægges undersøgelsesmetoden, hvilken har hensigt at skildre projektets metodiske overvejelser omhandlende det kvalitative forskningsinterview, herunder det individuelle semistrukturerede interview, udvælgelse af informanter, etiske overvejelser, udarbejdelse af interviewguide samt kvaliteten af den indsamlede empiri. Slutteligt introduceres analysestrategien, hvor refleksioner om de udarbejdede koder samt analysens struktur fremgår.

9.1 Det kvalitative forskningsinterview

For at besvare projektets problemformulering vil undersøgelsesmetoden for denne evaluering tage afsæt i den kvalitative metode, herunder det kvalitative forskningsinterview.

Kvalitative interviews kan defineres som værende en gennemførelse af en samtale med et bestemt formål. Interviewet skal dermed betragtes som en aktiv interaktion mellem interviewer og én eller flere informanter, der medfører socialt forhandlede, kontekstuelte baserede svar. I forlængelse heraf gør interviewforskere, Jaber Gubrium og James Holstein, opmærksom på, at det kvalitative interview ikke skal opfattes som en måde, hvorpå man opnår upåvirkede svar fra informanterne (Harrits, Pedersen & Halkier, 2012:144; Tanggaard & Brinkmann, 2015: 30).

Selve formålet med de kvalitative interviews er mangeartet. Dog beror vores valg af det kvalitative interview i høj grad på, at metoden giver mulighed for at få en indsigt i, hvordan forskellige informanter oplever et partikulært emne eller fænomen, hvorfor formålet med metoden er at opnå konkrete beskrivelser af, hvordan informanterne opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien (Burnard, 1994: 66). De kvalitative interviews vil derfor i denne undersøgelse bestå af repræsentantinterviews, hvor informanterne netop bidrager med egne opfattelser af specifikke fænomener (Harrits, Pedersen & Halkier, 2012: 162). Derudover er det kvalitative interviews særdeles attraktivt, idet metoden muliggør, at man kan indrette indsamlingen af empirien ud fra egne kriterier, så man kan komme i dybden med netop det fænomen, man er interesseret i. På baggrund af dette er formålet med metoden derfor at indsamle empiri om mere praksisfaglighed i Ungegarantien, der ikke allerede er eksisterende (Tanggaard & Brinkmann, 2015: 30; Harrits, Pedersen & Halkier, 2012: 144).

De to mest anvendte interviewtyper består af det semistrukturerede interview og fokusgruppeinterviewet, hvilket ligeledes var de interviewtyper, vi havde til hensigt at anvende i dette projekt. Vi vil dertil stadig anvende det semistrukturerede interview, der er med til at muliggøre, at interviewguiden har en vis grad af struktur, der dog er mulig at afvige fra. Der tages dermed afsæt i en interviewguide, men under interviewet har interviewer mulighed for at få uddybet og stillet yderligere spørgsmål efter behov (Harrits, Pedersen & Halkier, 2012: 144, 149). Valget af den semistrukturerede interviewform beror blandt andet på, at denne form er yderst velegnet, når man ønsker at udforske informanternes opfattelser og meninger om forskellige fænomener, som vi har til hensigt med mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Valget beror ligeledes på, at vi har til hensigt at undersøge noget, der, som beskrevet i afsnit 6.3.1, ikke umiddelbart er muligt at observere, hvorfor det i interviewsituationen er vigtigt, at vi som interviewer har fokus på, hvad informanten vurderer som værende betydningsfuldt. Dette muliggøres med en semistruktureret interviewguide med på forhånd fastlagte spørgsmål, der fungerer som en styrepind for interviewet, hvilke, som beskrevet, dog er mulig at afvige fra, således man kan forfølge det, interviewpersonen er optaget af (Tanggaard & Brinkmann, 2015: 38). Derudover styrker en semistruktureret interviewform endvidere validiteten, eftersom dette som beskrevet muliggør, at man kan spørge yderligere ind til informanternes svar (Carr & Worth, 2001: 517, 519). Projektets kvalitetskriterier, herunder validitet, uddybes dog senere i afsnit 9.1.4.

Med COVID-19 og de mange forholdsregler, denne virus har medført, er det dog ikke muligt at samle forskellige interessenter og foretage fokusgruppeinterviews, som vi fandt mest hensigtsmæssigt for undersøgelsen. Fokusgruppeinterviews ville have været særdeles fordelagtige i denne undersøgelse, eftersom denne interviewform adskiller sig fra det individuelle interview i forhold til, hvor mange der interviewes og måden, hvorpå interviewet foregår. I et fokusgruppeinterview produceres de empiriske data på gruppeniveau, hvorfor deltagerne i et fokusgruppeinterview i højere grad vil deltage i en række sociale interaktioner samt diskussioner med de andre fokusgruppedeltagere i stedet for blot at blive interviewet af en interviewer (Harrits, Pedersen & Halkier, 2012: 150; Tanggaard & Brinkmann, 2015: 137). Med fokusgruppeinterviews ville vi derfor i højere grad være i stand til at producere viden om de kompleksiteter, der rører sig, hvilket ville forekomme ved hjælp af deltageres sammenligninger af forskellige forståelser og erfaringer i fokusgruppeinterviewet (Tanggaard & Brinkmann, 2015: 138-139). Ved et individuelt interview går vi glip af denne mulighed for, at informanterne deler og diskuterer egne forståelser og opfattelser med hinanden. Det medfører derfor, at deltagerne ikke kan spørge ind til hinandens opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien,

hvilket ville forekomme ud fra en kontekstuel forforståelse, som vi ikke selv er i besiddelse af (Hermansen, 2017: 148; Halkier, 2015: 139). Udover dette ville fokusgruppeinterviews tillige have bidraget til, at interessenterne argumenterede bedre for deres konstruktioner, eftersom de i en sådan proces tvinges til at argumentere for egne holdninger, der er i uoverensstemmelse med andre interessenters opfattelser, jf. afsnit 6.2.2. Det ville derfor være oplagt med fokusgruppeinterviews med de forskellige interessentgrupper, så vi i tråd med projektets evalueringsdesign kunne tilvejebringe en kontekst, hvori interessenternes forskellige krav, bekymringer og spørgsmål kunne fremkaldes, bearbejdes og sættes op mod hinanden for så vidt muligt at søge at opnå dynamiske konsensusdannelse, jf. afsnit 6.2.2. Eftersom dette på baggrund af COVID-19 ikke er muligt, vil projektet alene bestå af det semistrukturerede individuelle interviews. Vi vil dog søge at begrænse de konsekvenser, som COVID-19 har medført, hvorfor samme interviewer vil interviewe alle informanter inden for en given interessentgruppe. Med dette vil vi til en vis grad kunne præsentere informanterne for andre holdninger, der kommer til udtryk inden for den pågældende interessentgruppe, hvormed de vil kunne diskutere forskellige opfattelser inden for de respektive interessentgrupper. På denne måde vil vi til dels i tråd med evalueringsdesignet tilvejebringe en kontekst, hvori de forskellige interessenters krav, bekymringer og spørgsmål fremkaldes og sættes op mod hinanden for at opnå dynamiske konsensusdannelse, hvor informanterne tvinges til at argumentere for egne holdninger, hvis de er i uoverensstemmelse med andre interessenters opfattelser.

Udover ovenstående har COVID-19 endvidere den konsekvens, at de omtalte individuelle interviews ikke vil foregå ansigt-til-ansigt, som man ellers ofte forbinder de kvalitative individuelle interviews med. De forskellige interviews vil i stedet foregå telefonisk.

Ansigt-til-ansigt interviewet har længe været den mest dominerende form for kvalitativ forskningsinterview. Dog har telefoninterviewet gennem de seneste årtier udbredt sig til i dag at være en særdeles anerkendt metode (Opdenakker, 2006: 1; Elmholdt, 2006: 70). Telefoninterviewets udbredelse og stigende popularitet som forskningsmetode beror i høj grad på samfundets sociale ændringer og teknologiske fremskridt, der har medført, at teknologi ikke længere er en hæmsko for udførelsen deraf (Carr & Worth, 2001: 511). Det gør sig dertil gældende, at der i litteraturen i dag er bevis for, at telefoninterviews er en legitim metode, hvilken ikke producerer empiri, der er mindre gyldig og valid end empiri, der er opnået gennem det klassiske ansigt-til-ansigt interview (Glogowska, Young & Lockyer, 2011: 21; Carr & Worth, 2001: 513). Det er dog vigtigt at være

bevidst om de metodiske forskelle, der er sammenlignet med et ansigt-til-ansigt interview. Raymond Opdenakker opererer i denne forbindelse med forskellige dimensioner i forhold til, hvorvidt kommunikationen er synkron eller asynkron i tid og/eller rum. En synkron kommunikation henviser til, at kommunikationen er en fortløbende samtale i tid og/eller rum, mens en asynkron kommunikation modsat er en afbrudt samtale i tid og/eller rum. På baggrund af dette er det klassiske ansigt-til-ansigt interview udelukkende synkront, mens telefoninterviewet adskiller sig ved at være synkront i tid, men ikke i rum (Opdenakker, 2006: 2; Elmholdt, 2006.: 71).

At telefoninterviewet er asynkront i rum medfører flere fordele, der blandt andet bygger på tilgængeligheden til interviewpersonerne. Dette beror i høj grad på, at telefoninterviewet medfører en udstrakt geografisk tilgængelighed, eftersom det principielt er muligt at komme i kontakt med alle, der er i besiddelse af en telefon eller lignende. Et telefoninterview kan derfor sammenlignet med det klassiske ansigt-til-ansigt interview være en praktisk fordel, der er yderst tids- og ressourcebesparende, hvis de relevante interviewpersoner eksempelvis befinder sig i forskellige dele af landet (Elmholdt, 2006: 73, 74). Det gør sig derudover gældende, at anonymitet ofte motiverer til mere åbenhed. Litteraturen fremhæver oftest denne fordel, hvis man sammenligner det klassiske ansigt-til-ansigt interview med andre former for online interviews som eksempelvis over mail eller lignende (Holtz, Kronberger & Wagner, 2012: 4; Jowett, Peel & Shaw, 2011: 356; Burnard, 1994: 68). Man kan dog argumentere for, at telefoninterviews tillige tillader en større grad af anonymitet, hvorfor interviewpersoner ligeledes ofte vil udvise mere åbenhed ved et telefoninterview sammenlignet med et klassisk ansigt-til-ansigt interview. Kate Wilson et al. betegner i denne forbindelse anonymiteten ved et telefoninterview 'pseudoanonymitet', der refererer til fraværet af de visuelle aspekter. Wilson et al. argumenterer i denne forbindelse for, at denne 'pseudoanonymitet' kan forbedre kvaliteten af de indsamlede data, hvilket beror på, at denne anonymitet fordrer, at der kan tales mere ærligt og åbent (Glogowska, Young & Lockyer, 2011: 22; Carr & Worth, 2001: 517). Det gør sig dog tillige gældende, at dette ofte gælder i forbindelse med svære og personlige emner. Trods dette kan man forestille sig og argumentere for, at udførelsen af telefoninterviews tillige vil bidrage til mere åbne og ærlige beretninger om Ungegarantien, eftersom flere finder dette mere komfortabelt end et klassisk ansigt-til-ansigt interview. I denne forbindelse besidder telefoninterviewet yderligere den fordel, at det kan mindske den interviewereffekt, der er forbundet med den kvalitative metode, der, som beskrevet, beror på, at metoden fører til socialt forhandlede svar. Således er der i et telefoninterview en mindre tendens til 'socially desirable responses', der

henviser til den bias, der beror på, at informanterne tenderer til at svare det, der opfattes som positivt af omverden (Carr & Worth, 2001: 513)

Det asynkrone aspekt, der medfører ovenstående fordele, er dog også telefoninterviewets største svaghed, eftersom dette medfører et fravær af nonverbale kommunikationsformer, der på baggrund af fraværelsen af kropslige og sociale signaler bevirker en yderst begrænset observation af interviewets sociale interaktion. Fordelen ved et ansigt-til-ansigt interview er, at kropssprog samt sociale signaler ofte tilfører en ekstra dimension til interviewpersonens mundtlige svar. Det er derfor en ulempe, at dette ikke kan bruges som ekstra kilde til information ved et telefoninterview. Denne form for bias forstærkes endvidere af, at telefoninterviewet ofte er karakteriseret ved kortere og mindre detaljerede svar end i det klassiske ansigt-til-ansigt interview. Man kan derfor argumentere for, at telefoninterviewet medfører et højere niveau af 'missing data' hvis man igen sammenligner med det klassiske ansigt-til-ansigt interview (Elmholdt, 2006: 72, 74; Carr & Worth, 2001: 514). Opdenakker argumenterer dog for, at sociale signaler så som stemmeleje og intonation stadig er tilgængelige ved et telefoninterview, hvorfor man stadig kan tilføje visse sociale signaler som kilde til information, selvom de dog er betydeligt reduceret (Opdenakker, 2006: 3, 5).

På baggrund af ovenstående begrænsninger, som COVID-19 har medført, vil undersøgelsen bestå af individuelle semistrukturerede telefoninterviews, hvorved der både er fordele og ulemper. Vi er dog af den overbevisning, at de individuelle telefoninterviews danner et godt udgangspunkt og alternativ for undersøgelsen af, hvordan væsentlige interessenter opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Det gør sig dertil gældende, at flere undersøgelser viser og konkluderer, at telefoninterviewet i høj grad kan anbefales og, som beskrevet, er en legitim metode. Det kommer deraf tillige til udtryk, at ulemperne ofte opvejes af dets fordele, der især beror på mindre omkostninger og større fleksibilitet samt anonymitet (Glogowska, Young & Lockyer, 2011: 18).

9.1.1 Udvalgelse af informanter

Når man arbejder inden for den kvalitative metode, udvælger man ofte informanter på baggrund af enten den formålsbestemte strategi eller ved en teoretisk udvælgelse. Dette gør sig også gældende i denne undersøgelse, da udvælgelsen vil ske ud fra den formålsbestemte strategi, der ikke nødvendigvis beror på, at informanterne er repræsentative for en større gruppe, men i højere grad fordi de er relevante for undersøgelsesspørgsmålet og giver et godt indblik i det fænomen, der ønskes undersøgt (Harrits, Pedersen & Halkier, 2012: 161).

Det gør sig dog gældende, at det ofte vil være svært udelukkende at benytte den formålsbestemte strategi i praksis, hvorfor vi tillige har gjort brug af bekvemmelighedsstrategien, eftersom vi med hjælp fra Hjørring Kommune har taget kontakt til personer med let adgang til. Derudover har vi ligeledes benyttet snowball-strategien, hvormed vi har spurgt allerede kontaktede og interviewede personer, hvorvidt de kunne henvise til andre, der ville være relevante for undersøgelsen (Harrits, Pedersen & Halkier, 2012: 163). I denne forbindelse har vi derfor tillige været udsat for gatekeepers, der har kontrolleret adgangen til visse informanter (Seidman, 2006: 43). Det kommer dog til udtryk, at dette ikke synes at have haft betydning for undersøgelsens informanter samt kvaliteten af empirien. Informanterne, hvortil adgangen har været kontrolleret, udtaler sig eksempelvis kritisk om indsatserne omhandlende mere praksisfaglighed i Ungegarantien på samme niveau som de resterende informanter.

Som det fremgår af afsnit 2.2 tager vi afsæt i to skoledistrikter i Hjørring Kommune i form af Hjørring Nordvestskole og Hjørring Sydøstskole. Valget deraf beror på kriteriet om, at disse skoledistrikter hver indeholder to store byskoler med omkring 600 elever, hvilket giver større mulighed for at finde informanter, der har tid og lyst til at stille op til et interview i denne tid, der er præget af COVID-19 og anderledes arbejdsgange. Derudover gør det sig gældende, at de to skoledistrikter hverken skiller sig ud i forhold til elevernes trivsel eller karaktergennemsnit, hvilket tillige var et kriterium (Børne- og Undervisningsministeriet, u. å. (C)). Yderligere har det været et udvælgelseskriterium, at det skulle være to skoledistrikter med ottende og niende klasse, hvilket er relevant for vores undersøgelse, da det er disse klassetrin, som mere praksisfaglighed i høj grad henviser til. Afslutningsvist var det sidste kriterium, at de to skoledistrikter enten skulle have placering i landsby- eller byområdet. Dette skyldes, at skoledistrikternes beliggenhed muligvis kan påvirke interessenternes opfattelser af Ungegarantien, hvorfor det var vigtigt at udvælge to skoledistrikter i samme område, således opfattelserne inden for de forskellige interessentgrupper i højere grad er forårsaget af samme rammevilkår. Hensigten er dermed ikke at sammenligne skoledistrikterne eller stille dem op mod hinanden.

Med udgangspunkt i ovenstående skoledistrikter vil projektets informanter, som beskrevet i afsnit 2.2, bestå af væsentlige interessenter inden for Ungegarantien i form af karrierelæringsvejledere og praktikkoordinatorer, virksomheder, ungdomsuddannelser samt folkeskolelærere, hvilke alle er udvalgt på baggrund af forskellige udvælgelseskriterier, som det vil fremgå af det nedenstående. Det

er dog væsentligt først at påpege, hvordan vi ser informanterne som repræsentanter for noget større. Det er derfor ikke enkeltpersonerne eller deres livsverden, vi er interesserede i. De enkelte informanter er modsat interessante, fordi de alle repræsenterer forskellige skoler, virksomheder og ungdomsuddannelser.

Udvælgelseskriterierne for karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorene er ikke mange, eftersom antallet af disse er få. Det gør sig gældende, at der kun er én ansat på hvert skoledistrikt, der repræsenterer begge stillinger, hvorfor det var oplagt at kontakte disse to, der heldigvis begge havde tid og lyst til at deltage i et interview.

I forhold til virksomheder gør især tre udvælgelseskriterier sig gældende, hvilke henholdsvis bygger på kontaktfladen med de udvalgte skoler, branche samt tid. Kriteriet om en kontaktflade med de udvalgte skoler beror på, at virksomhederne skal have en kontaktflade med de skoler, undersøgelsen bygger på, hvorfor vi i første omgang spurgte karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorene om, hvorvidt de kunne anbefale virksomheder, de tidligere har samarbejdet med. Branchen har været et udvælgelseskriterium, eftersom vi har haft til hensigt at inddrage virksomheder fra forskellige brancher inden for det erhvervsfaglige område, hvorfor vi især har været på udkig efter virksomheder inden for bygge- og anlægsbranchen, metalindustrien, hotel- og restaurationsbranchen, plejesektoren samt lager og logistik. Dette bunder i, at det især er inden for disse brancher, der mangler faglært arbejdskraft, jf. afsnit 4.1. Derudover bygger kriteriet om tid på, hvor længe virksomhederne har været en del af Ungegarantien som garantipartner, da vi har en forestilling om, at dette kan have betydning for informanternes forskellige opfattelser. Derfor har vi haft til hensigt at inddrage virksomheder, der kan bidrage ud fra forskellige tidshorisonter, hvorfor vi ønsker at inddrage virksomheder, der er indgået som garantipartnere på forskellige tidspunkter. Slutteligt har udvælgelsen af virksomhederne yderligere været præget af, at en anden universitetsgruppe tidligere har lavet en undersøgelse på samme område, hvorfor vi i samarbejde med Hjørring Kommune er blevet enige om ikke at udvælge de samme virksomheder, som denne gruppe har anvendt, udelukkende for at skåne virksomhederne og ikke påvirke deres samarbejde med Hjørring Kommune. På baggrund af disse udvælgelseskriterier tæller undersøgelsens informanter Fjordbak Byg, Bilhuset Hjørring samt Hos Uffe. Fjordbak Byg er dertil et byggefirma, der udfører forskellige opgaver bestående af alt fra mindre tømreropgaver til totalentreprise, hvorfor virksomheden befinder sig inden for byggeri-, energi- og miljøbranchen. Det er dertil relevant, at denne virksomhed skiller sig ud ved at være en del af frontløbergruppen FG7, der har været med helt fra Ungegarantiens begyndelse (bilag 7). Bilhuset Hjørring repræsenterer modsat handel- og servicebranchen, idet virksomheden på deres

værksted servicerer og reparerer biler. Hos Uffe er en teatercafé, hvorfor vi her er inden for den branche, der omhandler kultur, restauration og turisme (Ungesekretariatet, u. å. (H)).

Udover ovenstående virksomheder havde vi ligeledes arrangeret et telefoninterview med en medarbejder fra Brdr. Sommer, hvem dog ikke tog telefonen, da vi ringede på det aftalte tidspunkt. Vi forsøgte adskillige gange at kontakte virksomheden i løbet af dagen, dog uden held. Eftersom vi de efterfølgende dage ikke hørte fra virksomheden, måtte vi erkende, at denne virksomhed ikke vil indgå som en del af undersøgelsen, hvormed vi ikke dækker metalindustrien. Dette gør sig dog tillige gældende for plejesektoren samt lager og logistik. Vi er dog af den overbevisning, at de deltagende virksomheder med deres forskellige baggrunde bidrager til et nuanceret og tilstrækkeligt billede af, hvordan virksomheder fra forskellige brancher inden for det erhvervsfaglige område opfatter Ungegarantien.

Udvælgelsen af ungdomsuddannelser bygger på samme vis som udvælgelsen af virksomhederne på kriteriet om en kontaktholdning med de udvalgte skoler, så de har mulighed for overhovedet at udtale sig om samarbejdet, som Ungegarantien lægger op til. Derudover beror udvælgelseskriterierne for ungdomsuddannelserne på, at disse skal indfange divergerende uddannelsesniveauer og dermed forskellige grupper af unge, hvorfor valget er faldet på Hjørring Gymnasium STX & HF, EUC Nord samt Forberedende Grunduddannelse Vendsyssel, herefter FGU Vendsyssel. Dette er sket med henblik på, at Hjørring Gymnasium STX & HF synes at indfange den boglige del af de unge, mens EUC Nord i høj grad rummer det fokus, der, som beskrevet i afsnit 4.1.1, er på mere praksisfaglighed. Det gør sig dertil gældende, at EUC Nord både rummer HTX, HHX, EUX og EUD, hvor undersøgelsens informant i høj grad taler ud fra EUD, eftersom informanten har sin gang på denne ungdomsuddannelse. FGU Vendsyssel indfanger modsat de unge, der ofte vil være i risiko for at ende i NEET, jf. afsnit 5.1. Hertil er det væsentligt at kommentere på, at FGU Vendsyssel ikke kan defineres som en ungdomsuddannelse på samme vis som Hjørring Gymnasium STX & HF samt EUC Nord, eftersom FGU Vendsyssel modsat har til formål at forberede unge til at påbegynde en ungdomsuddannelse eller komme i job. På trods af dette har vi valgt at behandle interessenterne på samme vis, da de i forhold til Ungegarantien alle har til formål at samarbejde med grundskolerne og dermed styrke praksisfagligheden, jf. afsnit 4.1.1.

Udvælgelsen af folkeskolelærerne beror for det første på kriteriet om, at disse skal bestå af ansatte på Hjørring Nordvestskole og Hjørring Sydøstskole, hvorudover de yderligere skal undervise i udskolingen. Udover disse har udvælgelseskriterierne ikke været mange, da det gør sig gældende, at især folkeskolelærerne har været svære at få fat på, hvilket i høj grad skyldes COVID-19 og de

anderledes arbejdsgange, som folkeskolelærerne på nuværende tidspunkt arbejder under, hvorfor de har haft begrænset tid til rådighed. Vi har dertil arbejdet ud fra et yderligere udvælgelseskriterium om, at informanterne skulle bestå af folkeskolelærere fra hver af de to skoler under både Hjørring Nordvestskole og Hjørring Sydøstskole. Dette har dog ikke kunne lade sig gøre i praksis, hvorfor informanterne tæller to fra Muldbjerg Undervisningssted under Hjørring Sydøstskole samt en enkelt informant fra Lundergård Undervisningssted, der hører under Hjørring Nordvestskole.

I nedenstående tabel 1 fremgår en oversigt over informanterne, herunder hvilke interessentgrupper de tilhører, deres stilling samt længden på de enkeltstående interviews.

Tabel 1. Oversigt over informanter

Interessentgruppe	Informant	Stilling	Længde på interview i minutter	Bilag
Praktikkoordinatorer og karrierelæringsvejledere	Praktikkoordinator/ Karrierelærings- vejleder fra Nordvestskolen	Praktikkoordinator/ Karrierelærings- vejleder	36:08	Bilag 5
	Praktikkoordinator/ Karrierelærings- vejleder fra Sydøstskolen	Praktikkoordinator/ Karrierelærings- vejleder	24:03	Bilag 6
Virksomheder	Fjordbak Byg	Direktør og indehaver	25:51	Bilag 7
	Bilhuset Hjørring	Indehaver	17:06	Bilag 8
	Hos Uffe	Indehaver	32:22	Bilag 9
Ungdomsuddannelser	Hjørring Gymnasium STX & HF	Uddannelseschef	24:41	Bilag 10
	FGU Vendsyssel	Skoleleder	26:54	Bilag 11
	EUC Nord	Koordinator	30:27	Bilag 12
Folkeskolelærere	Folkeskolelærer fra Lundergård Undervisningssted	Udskolingslærer	35:56	Bilag 13
	Folkeskolelærer fra Muldbjerg Undervisningssted 1	Udskolingslærer	23:46	Bilag 14
	Folkeskolelærer fra Muldbjerg Undervisningssted 2	Udskolingslærer	29:43	Bilag 15

9.1.2 Ethiske overvejelser

I forhold til den kvalitative forskning gør en række etiske problematikker sig gældende, hvilket påkræver flere overvejelser herom. En af de etiske problematikker, der forekommer ved anvendelse af det kvalitative interview, er, at der i højere grad arbejdes med subjektive, intime samt private

aspekter af informanternes liv. I nærværende evaluering har vi dermed valgt at tildele de interviewede interessenter anonymitet, således deres private udtalelser omhandlende Ungegarantien ikke vil kunne blive ledt tilbage til de pågældende interessenter. De eneste informationer om interessenterne, der vil fremgå af projektet, er, hvilken interessentgruppe de indgår i, hvilken skole eller virksomhed de er tilknyttet samt stilling. Dog er det vanskeligt at sikre anonymitet til karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorene, idet der er et begrænset antal af disse vejledere på de to udvalgte skoledistrikter. Til trods for dette søger projektet at undgå, at de interviewede interessenter påvirkes negativt ved at deltage i evalueringen (Brinkmann, 2015: 463, 473).

9.1.3 Udarbejdelse af interviewguide

Den kvalitative empiri vil, som beskrevet, i nærværende evaluering blive indsamlet gennem det semistrukturerede kvalitative telefoninterview, der, som det fremgår af afsnit 9.1, betinger en interviewguide, der dog er mulig at afvige fra. For at kunne udføre en interessentevaluering af mere praksisfaglighed i Ungegarantien vil vi i denne forbindelse udarbejde fire forskellige interviewguides til hver af de respektive interessentgrupper. Den første interviewguide er udarbejdet til karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorene, hvilken er at finde i bilag 1. Udover at belyse denne nyopståede jobfunktion har denne interviewguide i høj grad til hensigt at skildre, hvordan jobfunktionen og hele Ungegarantien og mere praksisfaglighed er blevet taget imod på de enkelte skoler, mens guiden tillige koncentrerer sig som især samarbejdet med virksomhederne. Vi var inden interviewet af den overbevisning, at karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorene tillige stod for skolernes samarbejde med ungdomsuddannelserne, hvilket dog ikke gør sig gældende i praksis. På baggrund af dette berører guiden tillige samarbejdet med ungdomsuddannelserne, hvilket vi i begge tilfælde dog måtte springe over, da informanterne ikke havde viden nok derom. Af bilag 2 fremgår den interviewguide, der er udarbejdet til virksomhederne, hvilken især fokuserer på virksomhedernes samarbejde med grundskolerne, og hvorvidt dette samarbejde lever op til deres forventninger og bevæggrunde for at indgå som garantipartner. Den tredje interviewguide er at finde i bilag 3, hvilken er målrettet ungdomsuddannelserne der på samme vis som interviewguiden til virksomhederne især har til hensigt at belyse deres samarbejde med grundskolerne. Den sidste interviewguide er udarbejdet til folkeskolelærerne og fremgår af bilag 4. Denne koncentrerer sig om at belyse de ændringer, skolerne har gennemgået i takt med implementeringen af mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvorudover den tillige fokuserer på skolernes samarbejde med

ungdomsuddannelserne, da vi efter de første interviews med karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorene har erfaret, at det er folkeskolelærerne, der faciliterer dette samarbejde.

Som det fremgår af ovenstående er de forskellige interviewguides målrettet forskellige fokusområder. For alle interviewguides gør det sig dog gældende, at de består af henholdsvis en briefing og debriefing. Den indledende briefing har til formål at definere situationen for informanten, hvilket består i at tilkendegive formålet med interviewet samt måden, hvorpå det vil forløbe sig. Den afsluttende debriefing har modsat til hensigt at imødekomme den anspændthed, der ofte vil opstå i slutningen af et interview, hvor informanten har talt åbent om personlige oplevelser og lignende og derfor spekulerer på, hvordan dette efterfølgende vil blive brugt. Debriefingen har derfor til formål at komme informantens spørgsmål i forkøbet og derfor spørge, hvorvidt informanten har tilføjelser til udtalelser eller spørgsmål til interviewets anvendelse (Kvale & Brinkmann, 2015: 183).

Udover ovenstående består de forskellige interviewguides alle af en række introducerende spørgsmål med fokus på informanternes baggrund. Udover at disse indfanger generel viden om informanterne, har de tillige til hensigt at skabe den første relation til informanterne, eftersom de første minutter af et interview er af afgørende karakter og derfor kan have indflydelse på informantens efterfølgende ytringer. De indledende spørgsmål er i denne forbindelse med til at skabe en god kontakt, hvor interviewerens lytter opmærksomt på, at informanten svarer på spørgsmål, der er forholdsvist lige til, hvilket bevirker en afslappet atmosfære, der er et godt udgangspunkt for et vellykket interview (Kvale & Brinkmann, 2015: 183). Efter disse indledende spørgsmål begynder de forskellige interviewguides i højere grad at adskille sig mere fra hinanden, eftersom de derefter i tråd med evalueringens sigte bevæger sig over i selve undersøgelsen af deres opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Fælles er det dog for opbygningen af de fire interviewguides, at de efter de indledende spørgsmål består af spørgsmål omhandlende informanternes overordnede overvejelser om mere praksisfaglighed. Derefter følger spørgsmål om informanternes oplevelse af, hvordan ændringerne med mere praksisfaglighed i Ungegarantien har forløbet sig. Slutteligt stilles spørgsmål om det samarbejde, som mere praksisfaglighed baserer sig på (bilag 1; bilag 2; bilag 3; bilag 4).

9.1.4 Kvaliteten af den indsamlede empiri

I det følgende afsnit præsenteres flere af de kvalitetskriterier, der er nødvendige for at sikre videnskabelig kvalitet i en undersøgelse, således nærværende evaluering kan bidrage til den eksisterende forskning (Ingemann et al., 2018: 329-330; Andersen, 2012: 97). Det er derfor vigtigt at diskutere, hvorvidt nærværende evaluering opfylder de præsenterede kvalitetskriterier, således der

opnås kendskab til de styrker og svagheder, undersøgelsen bærer præg af. Kendskabet til undersøgelsens styrker og særligt svagheder vil dermed medføre en forståelse af, hvad nærværende evaluering kan bidrage med.

I litteraturen forekommer forskellige definitioner af kvalitetskriterier, hvor flere af disse er udarbejdet efter, hvorvidt der er tale om kvantitativ eller kvalitativ empiriindsamling (Harrits, Pedersen & Halkier, 2012; Andersen, 2012; Ingemann et al., 2018; Bryman, 2016). I dette projekt tages der afsæt i kvalitetskriterierne i form af validitet, reliabilitet, gentagelighed og generalisering, hvilke er udarbejdet efter en kvalitativ empiriindsamling.

Validitet vil i dette projekt opdeles i målingsvaliditet og intern validitet, hvilke hver belyser forskellige aspekter ved nærværende evalueringens validitet. Målingsvaliditet omhandler hertil, hvorvidt man måler det, man har til hensigt at måle. For at sikre målingsvaliditeten i nærværende evaluering er operationalisering anvendt samt i høj grad prioriteret, hvilket kommer til udtryk i bilag 1, bilag 2, bilag 3, bilag 4 og bilag 16. Kodelisten i bilag 16 viser, at de ønskede teoretiske samt empiriske begreber indfanges, hvormed det, projektet har til hensigt at undersøge, rent faktisk undersøges, hvorfor der i høj grad er overensstemmelse mellem den teoretiske og operationelle definition af de anvendte begreber (Andersen, 2012: 98, 100-101; Harrits, Pedersen & Halkier, 2012: 147). Hertil er det væsentligt at pointere, at årsager til opbakning eller modstand til en forandring i forandringsteorien ikke er operationaliseret, hvilket skyldes, at informanterne har begrænset tid til rådighed grundet COVID-19. Dette betyder, at den manglende operationalisering er et bevidst fravalg, da vi er af den overbevisning, at årsagerne er at spore i den indsamlede empiri. På trods af dette kan der stadig argumenteres for, at nærværende evaluering opfylder kravet om målingsvaliditet, idet operationaliseringen af de anvendte begreber i høj grad er udført systematisk og grundigt, hvormed alle ønskede begreber indfanges. Målingsvaliditeten svækkes dermed ikke af, at årsager til opbakning eller modstand til forandring ikke er operationaliseret. Den interne validitet er ligeledes sikret i nærværende evaluering, idet der er en sammenhæng mellem det, nærværende evaluering har til formål at undersøge samt undersøgelsens resultater. Derudover har projektet forsøgt at sikre, at der ikke er andre variabler samt faktorer, der påvirker sammenhængen, da dette kan medføre, at den fundne sammenhæng er spuriøs. I denne forbindelse styrker det, som beskrevet, validiteten yderligere, at undersøgelsen bygger på semistrukturerede interviews, eftersom dette medfører muligheden for at spørge yderligere ind til informanternes svar og dermed undgå en spuriøs sammenhæng. Opfyldelsen af den interne validitet sker dermed på baggrund af en teoretiske

forklaring, idet der er taget afsæt i allerede etablerede teoretiske konstruktioner (Andersen, 2012: 104-105; Bryman, 2016: 384).

Reliabilitet er ligeledes forsøgt sikret i nærværende evaluering, idet man kan argumentere for, at målingen i undersøgelsen er pålidelig samt nøjagtig, hvormed den indsamlede empiri er konsistent og ikke bebyrdet med tilfældige fejl. Yderligere er der taget højde for, at interviewers fortolkning er i overensstemmelse med informanternes mening bag deres udtalelser i de kvalitative forskningsinterviews, således deres udtalelser ikke forvrides. Reliabiliteten er dermed opfyldt i nærværende evaluering, da alle har debatteret de forskellige udtalelser fra de interviewede interessenter, hvormed der er nået enighed om forståelsen samt meningen bag de forskellige udtalelser. Derudover er interkoderreliabilitet sikret, da flere har kodet samme materiale, hvor kodningen i høj grad har været den samme (Andersen, 2012: 97; Harrits, Pedersen & Halkier, 2012: 102-103, 147; Ingemann et al., 2018: 331; Bryman, 2016: 384).

Man kan argumentere for, at gentagelighed sikres i den udstrækning, som er muligt for nærværende evaluering. Gentagelighed er et kvalitetskriterium, der i højere grad er vanskeligt at opfylde, da den sociale kontekst er foranderlig, hvorfor den sociale kontekst, som nærværende evaluering befinder sig i på nuværende tidspunkt, kan have ændret sig på et senere tidspunkt. Det er dermed ikke muligt at gentage og opnå de samme resultater som nærværende evaluering. Det er derfor nødvendigt at tilpasse kravet om gentageligheden til denne kvalitative undersøgelse, hvormed gentageligheden kan betragtes som værende opfyldt, idet undersøgelsens empiriske afsæt, teoretiske og metodiske valg samt fravalg er eksplicite og gennemsigtige, således nærværende evaluering i princippet kan gentages (Bryman, 2016: 383; Harrits, Pedersen & Halkier, 2012: 147; Andersen, 2012: 98).

Slutteligt forekommer generalisering som kvalitetskriterium, hvilket dog allerede er belyst i kapitel 8, hvor det kommer til udtryk, at undersøgelsen anvender den analytiske generalisering på baggrund af casestudiet som forskningsdesign. Derudover argumenteres der i afsnittet for, at nærværende evaluering sikrer kravet om generalisering, da undersøgelsen har til formål at generalisere ud fra den betragtning, at når de givne omstændigheder er til stede, vil det komme til udtryk på en given måde. Derudover har undersøgelsen til hensigt at generalisere de overordnede betragtninger af de implementeringsmæssige udfordringer, der ud fra forandringsteori kan opstå i Hjørring Kommunes Ungegaranti på trods af, at der er stillet mange ressourcer til rådighed. Ligeledes har undersøgelsen til formål at generalisere de overordnede betragtninger om samarbejdet ud fra partnerskabsteori (Andersen, 2012: 106).

På baggrund af ovenstående diskussion om, hvorvidt nærværende evaluering opfylder de præsenterede kvalitetskriterier, kan der dermed argumenteres for, at kvalitetskriterierne i form af validitet, reliabilitet, gentagelighed og generalisering i høj grad opfyldes samt sikres i nærværende evaluering. Resultaterne kan dermed bidrage videnskabeligt til den eksisterende forskning på et gyldigt grundlag i forhold til at belyse, hvordan væsentlige interessenter opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og dertil hvordan interessenternes opfattelser kan forstås ud fra forandrings- og partnerskabsteori.

9.2 Strategi for analysen

9.2.1 Kodning som indholdsanalyse

Vi vil i dette projekt gøre brug af kodning som metode til at bearbejde projektets empiriske materiale. Dette gøres i den henseende, at vi ønsker at lave en mere dybdegående analyse samt fortolkning af de indsamlede interviews. Ved at benytte kodning som metode kan vi dermed nedbryde projektets empiriske materiale, således vi kan identificere udvalgte begreber, hvormed vi kan opnå en mere dybdegående analyse. Ifølge Svend Brinkmann og Lene Tanggaard kan kodning deles op i to underkategorier i form af begrebsdrevne og datadrevne koder. Begrebsdrevne koder er baseret på i forvejen definerede begreber, materiale og litteratur på det område, man ønsker at undersøge, hvorfor denne form for kodestrategi er deduktiv. I modsætning hertil er datadrevne koder induktive, da disse koder bliver funderet undervejs i processen, hvormed koderne bliver dannet direkte på baggrund af og ud fra projektets empiriske materiale (Brinkmann og Tanggaard, 2015, 47; Jakobsen, 2012: 177-178; Olsen, 2003: 6). I nærværende evaluering ønsker vi i overvejende grad at gøre brug af begrebsdrevne koder og dermed en deduktiv kodestrategi, eftersom der allerede på forhånd er fastlagt koder ud fra undersøgelsens teoretiske afsæt i forandrings- og partnerskabsteori. Dette er for at sikre en korrekt besvarelse af undersøgelsens problemformulering om, hvordan væsentlige interessenter opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og hvordan deres opfattelser kan forstås ud fra forandrings- og partnerskabsteori. Vi kan dog ikke komme udenom, at vi tillige i begrænset omfang vil gøre brug af den induktive kodestrategi, hvilket i høj grad bunder i valget af det semistrukturerede interview, der, som beskrevet, både består af spørgsmål operationaliseret ud fra den teoretiske ramme samt uforudsigelige og impulsive spørgsmål, der ikke nødvendigvis kan indfanges på baggrund af de begrebsdrevne koder. Derfor finder vi det tillige hensigtsmæssigt at benytte få datadrevne koder baseret udelukkende på projektets empiri. Af bilag 16 fremgår en oversigt over projektets kodeliste,

hvor i både de begrebsdrevne samt datadrevne koder er at finde. Af kodelisten fremgår tillige en opdeling af koderne i hovedkoder og underkoder, hvortil kodedefinitioner tillige medfølger.

9.2.2 Analysens struktur

Kodning vil tillige danne baggrund for analysen, eftersom kodning er med til at strukturere analysen og gøre den dertilhørende metodiske proces mere gennemsigtig (Olsen, 2003: 6). Ud fra kodning vil analysen være opdelt i tre analysedele, hvilke tilsammen har til formål at belyse, hvordan de væsentlige interessenter opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og hvordan deres opfattelser kan forstås ud fra forandrings- og partnerskabsteori. Den første analysedel vil behandle interessentgruppernes opfattelser af mere praksisfaglighed, hvilket udelukkende vil ske ud fra den indsamlede empiri. Derefter vil anden analysedel undersøge interessenternes opfattelser af de forandringer, mere praksisfaglighed i Ungegarantien har medført, hvortil der vil anvendes forandringsteori. I tredje og sidste analysedel vil vi ligeledes anvende teori i form af partnerskabsteori med henblik på at undersøge partnerskabet i forhold til mere praksisfaglig i Ungegarantien ud fra interessenternes opfattelser.

Kapitel 10. Analyse af interessenternes opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien

10.1 Indledning

Dette kapitel har ud fra den indsamlede empiri til hensigt at belyse de væsentlige interessenters opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien, der beror på interviews af de fire forskellige interessentgrupper i form af karrierelæringsvejledere og praktikkoordinatorer, herefter KLV og PK'ere, virksomheder, ungdomsuddannelser og folkeskolelærere. Undersøgelsen deraf vil tage afsæt i forandrings- samt partnerskabsteori for at kunne klarlægge, hvordan interessenternes opfattelser kan forstås ud fra denne teoretiske ramme. Udover dette har vi løbende til hensigt at afdække, hvordan interessenternes opfattelser, som de kommer til udtryk, kan forklare og forbedre Hjørring Kommunes position.

10.2 Interessenternes opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien

Følgende afsnit har til formål at belyse de væsentlige interessenters opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvilket vil forekomme ud fra kode 2 om forståelse af mere praksisfaglighed i Ungegarantien samt kode 4, der indfanger interessenternes forståelse af deres rolle i Ungegarantien. Interessentgruppernes opfattelser vil indledningsvist behandles separat, hvorefter de til sidst vil sammenholdes.

KLV og PK'erne er stillinger, der er oprettet med henblik på netop at sikre mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvorfor deres holdninger samt opfattelser af indsatsene formentlig er påvirket af det faktum, at KLV og PK'ernes jobfunktioner består af at sikre mere praksisfaglighed gennem en stærk kobling mellem folkeskolen og erhvervslivet, jf. afsnit 4.1.1. Dette kommer blandt andet til udtryk ved, at informanten fra Nordvestskolen udtaler, "*(...) at vi er jo meget faciliterende. Vi er jo dem, der skal være med til at føde det her og skubbe det her.*" (bilag 5). I forlængelse heraf udtaler informanten fra Sydøstskolen, at de som KLV og PK'ere er bindeleddet mellem undervisningsstederne og virksomhederne, idet de har deres arbejdsgang på undervisningsstederne og samtidig opretholder kontakten til virksomhederne (bilag 6). Denne kontakt til virksomhederne er ifølge informanten fra Nordvestskolen afgørende for at sikre mere praksisfaglighed, da det handler om at skabe en kobling, hvor eleverne kommer ud i virksomhederne, og hvor virksomhederne kommer ud til eleverne på undervisningsstederne (bilag 5). Mere praksisfaglighed har dermed ifølge

KLV og PK'erne til hensigt at få de unge til at reflektere over “ (...) *“hvem er jeg”, “hvad er det for et arbejde, jeg kunne tænke mig”, “skal jeg være ude”, “skal jeg være inde”, “skal der være kaos”, eller “skal der være konkrete opgaver til mig” (...)* ” (bilag 5: 23). Netop disse spørgsmål skal koblingen med virksomhederne være med til at give svar på. Formålet med mere praksisfaglighed er dertil ifølge informanten at udfordre den forudfattede indstilling om de forskellige uddannelses- og jobmuligheder, som unge ofte har (bilag 5). Informanten fra Sydøstskolen er af samme opfattelse og påpeger, hvordan de med mere praksisfaglighed skal “ (...) *give de unge et bedre grundlag at vælge ud fra og give dem indsigt i deres egne styrker og kompetencer, så når de engang er klar til at træffe et valg, så har de et bedre grundlag at gøre det ud fra.* ” (bilag 6: 29).

Af den indsamlede empiri kommer det til udtryk, at virksomhederne alle er af den overbevisning, at mere praksisfaglighed i Ungegarantien indebærer to formål i form af at vise den unge, hvordan det er at have et arbejde samt give et indblik i, hvorvidt den givne branche er et område, hvori den unge kan se sig selv i fremtiden. Virksomhederne er dertil i overensstemmelse med beskrivelsen af indsatserne omhandlende mere praksisfaglighed af den overbevisning, at dette i høj grad skal sikres gennem erhvervspraktikker (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Informanten fra Bilhuset Hjørring, herefter Bilhuset, udtaler hertil, at man igennem disse erhvervspraktikker sikrer mere praksisfaglighed ved at lade de unge “ (...) *komme ud at prøve og føle, hvad det egentlig indebærer at have et job.* ” (bilag 8: 55). Informanten fra Hos Uffe er af samme holdning, da denne virksomhed ser erhvervspraktik som en måde hvorpå, eleverne kan få en forståelse for, hvad de givne fag består af, og hertil mere præcist hvad jobbet omhandler. Hos Uffe tilkendegiver hertil at have oplevet et gentagende problem med, at unge ofte har et forskruet billede af, hvad de forskellige brancher og job indeholder, hvortil informanten eksemplificerer, hvordan flere praktikanter førhen har givet udtryk for, hvordan deres forestilling om kokkebranchen ikke har svaret til, hvordan man i praksis arbejder i branchen. Informanten uddyber hertil, hvordan unge på baggrund af erhvervspraktikkerne tager en beslutning på et mere oplyst grundlag, og hvordan virksomheden gennem disse erhvervspraktikker kan bidrage til, at unge opnår vished om, hvad de ønsker i fremtiden (bilag 9). Fjordbak Byg er af samme opfattelse og påpeger dertil, hvordan virksomhederne har en afgørende rolle i at sikre, at unge opnår en positiv destination, hvilket, som det fremgår af afsnit 4.1.1, er hele formålet med Ungegarantien (bilag 7).

Ungdomsuddannelsernes opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien stemmer i høj grad overens med ovenstående interessentgrupper, hvilket blandt andet bunder i, at informanten udtrykker, hvordan FGU Vendsyssel, herefter FGU, forbinder mere praksisfaglighed med, at virksomhederne skal have en større rolle, end de førhen har haft. Informanten fra FGU udtaler, at det er det første, informanten kommer i tanke om i forhold til mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Dertil forbinder informanten mere praksisfaglighed med, at alle unge skal støttes bedst muligt op omkring deres forløb hen mod en uddannelse eller et job, hvilket blandt andet består af at udfordre deres uddannelsesforløb og ønsker hertil. Dette gælder ifølge informanten fra FGU især de unge, der møder problemer i det traditionelle skoleforløb og derfor har brug for at komme ud på en virksomhed, der kan bidrage med andre perspektiver. I denne forbindelse fremhæver informanten, at mere praksisfaglighed især er relevant for FGU's målgruppe, idet denne målgruppe ofte lærer samt oplever bedst gennem praksis, hvorfor de har ekstra behov for en mere praksisfaglig tilgang (bilag 11). På dette punkt adskiller interessentgruppen sig dog fra hinanden, eftersom Hjørring Gymnasium STX & HF, herefter Hjørring Gymnasium, i høj grad rummer elever med forventninger om en mere boglig tilgang. Informanten fra Hjørring Gymnasium udtaler dertil, at de som ungdomsuddannelse derfor ikke på samme vis er med til at sikre mere praksisfaglighed. På trods af dette er Hjørring Gymnasium alligevel i overensstemmelse med FGU af den overbevisning, at mere praksisfaglighed i Ungegarantien handler om at udfordre de unge i deres ønsker om fremtidige erhverv eller uddannelse (bilag 10). Det samme gør sig gældende ved informanten fra EUC Nord, der ligeledes er af den opfattelse, at mere praksisfaglighed i høj grad består af at sikre, at unge bliver udfordret og får en positiv destination (bilag 12).

Af den indsamlede empiri kommer det til udtryk, at folkeskolelærerne i tråd med ovenstående interessentgrupper ligeledes i høj grad er af den holdning, at mere praksisfaglighed i Ungegarantien handler om at udfordre de unge i deres videre valg (bilag 13; bilag 14; bilag 15). Til forskel fra interessentgruppen bestående af KLV og PK'ere har denne interessentgruppe dog et større fokus på ungdomsuddannelsernes rolle og dertil de faciliteter, som ungdomsuddannelser stiller til rådighed. Informant 2 fra Muldbjerg Undervisningssted, herefter Muldbjerg, oplyser dertil, at man får mere ud af at afprøve metoderne i praksis, da man ikke vil få den samme viden og forståelse af at "*(...) sidde med en bog og sidde at lave nogle opgaver.*" (bilag 15: 144). Derfor er informanten af den opfattelse, at mere praksisfaglighed i Ungegarantien i høj grad handler om at vise de unge forskellige perspektiver, de ikke i forvejen kender til, hvorfor folkeskolerne bør bruge ungdomsuddannelserne

omkring dem med de rette faciliteter (bilag 15). De resterende informanter er af samme overbevisning og påpeger, hvordan mere praksisfaglighed ifølge dem handler om at inddrage flere perspektiver, der kan udfordre de unge til at tage et fornuftigt valg, hvorfor det er af stor betydning, at de unge gives de bedste muligheder for at komme videre efter grundskolen (bilag 13; bilag 14). Informant 1 fra Muldbjerg påpeger, hvordan det især er afgørende for elever, der enten har det svært bogligt eller er blevet skoletrætte. Hertil skal mere praksisfaglighed ifølge informanten sikre, at de unge ikke bliver tabt mellem to skole, hvortil samarbejdet med virksomheder samt erhvervsuddannelser spiller en afgørende rolle (bilag 14). Alle informanterne fra denne interessentgruppe er dertil af den holdning, at de som folkeskolelærere spiller en meget vigtig rolle i netop dette, da det er dem, der er tættest på de unge i hverdagen (bilag 13; bilag 14; bilag 15). Hertil udtaler informant 1 fra Muldbjerg, at de som folkeskolelærere lettere kan opfange og hertil gribe ind, hvis der er elever, der har behov for ekstra støtte og hjælp. Folkeskolelærerne har grundet deres tætte bånd til eleverne kendskab til, om der er enkelte elever, der er skoletrætte eller har sværere ved det boglige, hvorfor de som folkeskolelærere hurtigt kan få stablet et forløb på benene (bilag 14). På baggrund af ovenstående er folkeskolelærerne af den overbevisning, at mere praksisfaglighed i Ungegarantien består af at vise bredden i de unges muligheder, hvortil folkeskolelærerne især besidder kompetencer til at opfange de elever, der især har brug for at høre om andet end gymnasierne og derigennem forhåbentligt fange deres nysgerrighed omkring alternative muligheder for uddannelse og job (bilag 13; bilag 14; bilag 15).

10.2.1 Sammenligning

Af ovenstående kommer det til udtryk, at interessentgruppernes opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien overordnet er i overensstemmelse, hvad angår formålet dermed, idet alle interessentgrupperne er af den holdning, at de unge skal udfordres i forhold til deres valg af uddannelse og job, således de på baggrund af et mere oplyst grundlag kan træffe de rigtige beslutninger, således de opnår en positiv destination. Det fremgår af det ovenstående, at flere unge besidder forudfattede indstillinger, hvorfor interessentgrupperne af den holdning, at disse indstillinger bør udfoldes og forekomme mere realistiske i forhold til, hvordan de forskellige erhverv i virkeligheden udspiller sig.

Det gør sig dog gældende, at interessentgrupperne fokuserer på forskellige veje til at opnå ovenstående. Det kommer dertil af bilag 5 og bilag 6 til udtryk, hvordan KLV og PK'erne hovedsageligt står for kontakten til virksomhederne, mens det modsat er folkeskolelærerne, der opretholder kontakten til ungdomsuddannelserne, hvormed interessentgrupperne betragter vejen til

mere praksisfaglighed forskelligt, hvilket dog er i overensstemmelse med beskrivelsen af mere praksisfaglighed, hvoraf det fremgår, at der er forskellige veje dertil.

Vi finder ud fra ovenstående yderligere, at interessentgruppernes opfattelser af mere praksisfaglig i Ungegarantien i høj grad stemmer overens med selve beskrivelsen heraf, jf. afsnit 4.1.1. På baggrund af dette synes der ikke at være behov for justeringer af de væsentlige aktørers opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien, eftersom de ikke synes at have modstridende opfattelser heraf. Derfor kan man argumentere for, at interessentgrupperne, hvad forståelsen angår, har de rette forudsætninger for at sikre og implementere mere praksisfaglighed.

10.3 Forandring, herunder opbakning og modstand

Nærværende evaluering har med følgende afsnit til formål at belyse, hvordan interessenternes opfattelser kan forstås ud fra forandringsteori. Indledningsvist vil kode 5 og 6 hertil anvendes for at opnå indsigt i, hvordan interessentgrupperne vurderer omfanget af den forandring, Ungegarantien har foranlediget. Efterfølgende vil kode 6 og de dertilhørende underkoder anvendes for at undersøge på, hvilken måde interessentgrupperne betragter selve forandringsprocesserne bag Ungegarantien. Afslutningsvist vil vi sammenligne samt klarlægge Hjørring Kommunes position, hvortil især kode 3 om prioritering af ungdomsuddannelser anvendes.

10.3.1 Omfanget af forandringen

Af den indsamlede empiri kommer det til udtryk, at interessentgrupperne ikke finder, at indsatsen om mere praksisfaglighed i Ungegarantien er noget helt nyt, da de er af den overbevisning, at praksisfagligheden tillige gjorde sig gældende inden implementeringen af Ungegarantien (bilag 5; bilag 6; bilag 7; bilag 8; bilag 9; bilag 10; bilag 11; bilag 12; bilag 13; bilag 14; bilag 15). Af virksomhederne kommer det i denne forbindelse til udtryk, at de længe har været vant til at have praktikanter og lærlinge tilknyttet (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Informanten fra Bilhuset udtaler dertil, at forskellen blot er, at indsatsen nu har fået et navn (bilag 8). Ligeledes udtaler informanten fra FGU, at de tidligere produktionsskoler altid har samarbejdet om praktikpladser og erhvervstræning med de forskellige virksomheder, der nu er blevet garantipartnere, hvortil informanten udtaler, at virksomhederne med Ungegarantien blot er blevet forankret i et større kommunalt netværk (bilag 11). KLV og PK'eren fra Nordvestskolen udtaler, at dette ligeledes gør sig gældende, hvad angår samarbejdet med ungdomsuddannelser, som især udskolingen altid har gjort sig meget i. I forlængelse heraf udtaler informanten, "*(...) at Ungegarantien får skyld for at have gjort rigtig meget nyt, men*

meget af det, det var også i forvejen, det er jeg bare nødt til at sige. ” (bilag 5: 19). Dette indikerer, at informanten ikke anser Ungegarantien som den udelukkende årsag til alle de tiltag, der fremgår af afsnit 4.1.1, da mange af tiltagene ifølge informanten allerede var igangsat forud for Ungegarantien. Det kommer tillige af empirien til udtryk, at folkeskolelærerne i overensstemmelse med de andre interessentgrupper ligeledes finder, at Ungegarantien ikke har medført så markante ændringer, som beskrivelsen af Ungegarantien lægger op til (bilag 13; bilag 14; bilag 15). Informanten fra EUC Nord er dertil af den overbevisning, at de som ungdomsuddannelse længe har tænkt praksisfaglighed ind i deres arbejde, hvorfor mange af deres aktiviteter ifølge informanten “ (...) *de er ikke opstået qua Ungegarantien, de er fastholdt qua Ungegarantien (...)* ” (bilag 12: 106). Dermed fremhæver informanten, at det ikke udelukkende er Ungegarantien, der har forårsaget forandringerne, men at det har haft stor betydning, at aktiviteterne nu er tænkt med i Ungegarantien, da deres erfaringer og aktiviteter nu understøttes deraf (bilag 12). På baggrund af ovenstående kan man derfor stille spørgsmålstejn ved, hvorvidt der med Ungegarantien overhovedet er tale om en forandring, der er relevant at undersøge betydningen af.

Til ovenstående fremhæver alle interessentgrupper dog, at der alligevel er forekommet ændringer i større eller mindre grad (bilag 5; bilag 6; bilag 7; bilag 8; bilag 9; bilag 10; bilag 11; bilag 12; bilag 13; bilag 14; bilag 15). I den forbindelse påpeger informant 1 fra Muldbjerg, hvordan der med Ungegarantien er kommet mere opmærksomhed på mere praksisfaglighed fra øvre hånd, hvorfor de med Ungegarantien “ (...) *er blevet mere bevidste om, hvad vi gør, og både at skrive det ned og sige det højt, hvad det er, at vi gør, og hvorfor vi gør det.* ” (bilag 14: 129). Informant 2 fra Muldbjerg understøtter dette og fremhæver, at Ungegarantien på denne måde har været en øjenåbner for mange kolleger (bilag 15). I forlængelse heraf oplever informanten fra EUC Nord, at der er kommet mere synlighed omkring aktiviteterne, der skal sikre mere praksisfaglighed, hvormed der nu er kommet en større forståelse for vigtigheden af samarbejdet med folkeskolerne (bilag 12). Dertil tilføjer informanten fra Hos Uffe, at Ungegarantien har medført, at de som virksomhed har ændret tankegang og dermed måden, hvorpå de imødekommer de unge (bilag 9). Informanten fra FGU tilkendegiver hertil, hvordan Ungegarantien har affødt, at alle parter nu arbejder ud fra samme afsæt, som det ligeledes kommer til udtryk af afsnit 10.2, hvilket ifølge informanten har forenklet samarbejdet om mere praksisfaglighed (bilag 11). Informanten fra Hos Uffe mener ligeledes, at selvom der ikke er sket de store ændringer, så er de efter at være blevet garantipartner i Ungegarantien begyndt at have mere kontakt med undervisningsstederne (bilag 9). En anden forandring, Ungegarantien har medført, er ifølge informanten fra Bilhuset, at der med indsatserne er blevet tilført flere ressourcer til arbejdet

med mere praksisfaglighed, hvilke aktørerne i Ungegarantien har skulle integrere i deres hverdag (bilag 8). I denne forbindelse fremhæver informant 2 fra Mulbjerg, at den største ændring på undervisningsstedet er, at de har fået tilført ekstra ressourcer i form af KLV og PK'ere (bilag 15). Informanten fra Lundergård er af samme opfattelse og pointerer, hvordan de nu kan benytte de nye praktikkoordinatorer som tovholdere for elevernes praktikforløb, hvormed de ikke længere selv skal bruge ressourcer derpå (bilag 13). Ovenstående indikerer derfor, hvordan alle projektets informanter alligevel finder, at Ungegarantien har ført til ændringer i større eller mindre grad.

10.3.1.1 Afrunding

Ungegarantien er, som det fremgår af afsnit 7.1, en forandring i form af en bevidst handling, der har til formål at forbedre den gældende praksis, således der kan sikres mere praksisfaglighed. Af ovenstående kommer det dog til udtryk, at forandringen ikke er så omfattende, som selve beskrivelsen af Ungegarantien synes at lægge op til, jf. afsnit 4.1.1. Der er dog tale om en forandring, hvilken af den indsamlede empiri i høj grad ifølge afsnit 7.1 kan udledes som organisatoriske og strukturelle ændringer i form af de ekstra ressourcer, der er tilført. Derudover fremgår det yderligere, hvordan aktørerne med forandringen ligeledes oplever ændringer i det kulturelle aspekt i form af forståelsen af mere praksisfaglighed.

10.3.2 Opbakning og modstand

På baggrund af ovenstående er det relevant at undersøge, hvorvidt interessentgrupperne har udvist opbakning eller modstand til de forandringer, som mere praksisfaglighed i Ungegarantien har medført. Dette er væsentligt, da aktørernes handlinger, som det fremgår af kapitel 1 og afsnit 7.1, er essentielle for, at indsatsen omhandlende mere praksisfaglighed i Ungegarantien bliver en succes.

10.3.2.1 Karrierelæringsvejledere og praktikkoordinatorer

Af projektets empiri kommer det til udtryk, at der i denne interessentgruppe er overvejende opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Begge KLV og PK'ere er af den holdning, at der generelt har været en interesse for samt opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvilket ifølge informanterne hovedsageligt bunder i, at Ungegarantien består af gode og fornuftige initiativer (bilag 5; bilag 6). En årsag, der kan være med til at forklare, hvorfor der i denne interessentgruppe er opbakning, er derfor faglig enighed. Dette bunder i, at informanten fra Sydøstskolen udtaler, at informanten ikke tror, at “ (...) der er nogen, der synes, at Ungegarantien er dårlig. ” (bilag 6: 31).

Dette indikerer, at der er faglig enighed på Nordvest- og Sydøstskolen, hvilket øger muligheden for opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien, jf. afsnit 7.1.

Ud fra den indsamlede empiri er der ingen tegn på modstand i denne interessentgruppe, hvilket, som beskrevet i afsnit 10.2 kan skyldes, at KLV og PK'erne med deres jobfunktion netop er ansat til at sikre mere praksisfaglighed. Det kan dog af den indsamlede empiri udledes, at interessentgruppen er af den opfattelse, at folkeskolelærernes holdning til mere praksisfaglighed ikke alene udmønter sig i en opbakning til forandringen. Det kan af empirien udledes, at flere folkeskolelærere ifølge KLV og PK'erne har stillet spørgsmålstejn ved flere af elementerne i mere praksisfaglighed, hvilket især kommer til udtryk gennem en verbal modstand, der beror på KLV og PK'ernes rolle samt funktion. Informanten fra Nordvestskolen har i denne forbindelse oplevet, hvordan kolleger eksempelvis ytrer: "*Nå okay... to personer om noget lidt alla det samme.*" (bilag 5: 19), hvilket ligeledes gør sig gældende på Sydøstskolen, hvor KLV og PK'eren har oplevet, at undervisningsstederne ikke har vidst, hvordan og hvor meget de skulle bruge de nye funktioner. Dette kommer ifølge informanten eksempelvis til udtryk gennem udtalelser som "*Jamen, hvad skal vi lige med dem?*" (bilag 6: 31). Denne form for modstand til en planlagt forandring kan karakteriseres som værende en passiv modstand, da der her sættes spørgsmålstejn ved behovet for KLV og PK'ere's rolle, jf. afsnit 7.1. Der kan af empirien dertil identificeres to årsager til denne passive modstand, hvilke er frygten for det ukendte samt overarbejde. Frygten for det ukendte fremhæves ved, at informanten fra Sydøstskolen udtaler, at modstanden mod KLV og PK'erne bunder i, at medarbejderne i form af især folkeskolelærerne ikke har været bevidste om, på hvilken måde de skulle bruge KLV og PK'erne, eftersom de har været vant til, at det har fungeret på en anden måde med blot én vejleder (bilag 6). Ud fra afsnit 7.1 kan der derfor forekomme modstand, da folkeskolelærerne står over for en forandring med ukendte elementer, hvilket i dette tilfælde består af nye medarbejdere i form af KLV og PK'ere, hvis arbejdsfunktion synes ukendt. Man kan ligeledes argumentere for, at frygten for det ukendte hos folkeskolelærerne kommer til udtryk ved informanten fra Nordvestskolen, der udtaler, at mere praksisfaglighed i Ungegarantien er et tiltag, der gør, at dele af undervisningen skal indtænkes på en ny måde, således der sikres mere praksisfaglighed. Informanten påpeger dog, at dette ikke har påvirket folkeskolelærerne så negativt som det ovenstående eksempel, men at det alligevel har været noget, de har skulle vænne sig til, hvorfor flere folkeskolelærere i starten stillede sig undrende herfor (bilag 5). Den anden årsag til den passive modstand er, som tidligere benævnt, overarbejde, hvilket hænger nøje sammen med frygten for det ukendte. Det kan af empirien udledes, at det hertil gør sig gældende, at folkeskolelærerne fra Sydøstskolen ifølge KLV og PK'eren er af den holdning, at

implementeringen af mere praksisfaglighed i Ungegarantien kræver en del arbejde, hvortil informanten fra Sydøstskolen udtaler, at folkeskolelærerne i forvejen føler sig pressede, hvorfor folkeskolelærere har udtalt: “ *Hold da fast alt det, vi skal lave ekstra nu.* ” (bilag 6: 31). Informanten uddyber dertil, hvordan dette fra folkeskolelærerne bunder i en frustration over, at de er af den overbevisning, at de får tilført noget i et i forvejen presset program (bilag 6). Ud fra ovenstående fremgår det derfor ifølge KLV og PK’erne, at folkeskolelærerne udviser en passiv modstand, da de er af den opfattelse, at de skal tilvænne sig en ny praksis med risiko for overarbejde, jf. afsnit 7.1.

Af ovenstående kommer det dermed til udtryk, at interessentgruppen bestående af KLV og PK’ere udelukkende udviser opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Man kan hævde, at dette ikke er et overraskende resultat, da deres jobfunktion, som beskrevet, netop er at sikre denne praksisfaglighed. Det synes derfor at være en selvfølge, at denne interessentgruppe udviser opbakning. Det fremgår dog, hvordan der ifølge KLV og PK’erne blandt folkeskolelærerne forekommer en passiv modstand, der bunder i en frygt for det ukendte samt overarbejde.

10.3.2.2 Virksomheder

Ud fra projektets empiri kan man argumentere for, at virksomhederne i høj grad udviser opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Dette kommer blandt andet til udtryk gennem informanten fra Fjordbak Byg, der udtaler, at holdningen til indsatsen om mere praksisfaglighed blandt medarbejderne er positiv, hvorfor de er meget støttende omkring projektet (bilag 7). Informanten fra Bilhuset udtrykker ligeledes, hvordan medarbejderne i denne virksomhed tillige er meget positive og derfor har taget godt imod indsatsen (bilag 8). Det fremgår af den indsamlede empiri endvidere, at hele interessentgruppen er enige i, at der ingen tvivl har været i forhold til at indgå som garantipartner i Ungegarantien. De er alle af den overbevisning, at Ungegarantien har været den helt rigtige løsning for at sikre mere praksisfaglighed (bilag 7; bilag 8; bilag 9). På baggrund af dette kan man argumentere for, at der her er tale om affektiv opbakning, hvor medarbejderne støtter op om forandringen grundet en stor begejstring samt tiltro til indsatsen, hvorfor de betragter det, som det eneste rigtige at gøre, jf. afsnit 7.1. I denne forbindelse kan man derfor ligeledes argumentere for, at faglig enighed er en af årsagerne til opbakningen til forandringen, jf. afsnit 7.1. I forlængelse af dette gør det sig dog gældende, at man i den indsamlede empiri tillige kan spore normativ opbakning, hvorfor opbakningen ikke synes så stærk som først antaget. Det kommer blandt andet til udtryk ved Hos Uffe, der påpeger, hvordan medarbejderne i virksomheden føler en form for forpligtelse i forhold til at sikre mere praksisfaglighed i Ungegarantien (bilag 9). Det er dog væsentligt at pointere, at denne

forpligtelse ikke bundet i en forpligtelse over for organisationen, som teorien anslår, jf. afsnit 7.1. Forpligtelsen synes i højere grad at bero på en forpligtelse over for det omkringliggende samfund i forhold til at sikre mere praksisfaglighed.

Til ovenstående er det dog af afgørende betydning, at undersøgelsens informanter i denne interessentgruppe udelukkende består af indehavere, hvilket har betydning for den opbakning, informanterne udviser. Dette bundet i, at disse ledere aktivt har valgt at melde sig som garantipartnere, hvorfor man ud fra dette må antage, at de på forhånd har haft en tiltro samt positiv holdning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien, der derfor vil vise sig som en affektiv opbakning. Det fremgår dog, at der ligeledes er aspekter, der peger i retning af en normativ opbakning, da informanterne opfatter det som en forpligtelse at sikre mere praksisfaglighed. Det er dertil endvidere interessant, at der af interviewet med Fjordbak Byg tillige synes at være elementer af en nødvendighedsopbakning blandt medarbejderne, eftersom informanten fra virksomheden udtaler: “*Der er to muligheder, hvis ikke man kan indfinde sig med det, så skal man sgu finde et andet sted at arbejde.*” (bilag 7: 42). Informanten fra Fjordbak Byg giver dermed udtryk for, at medarbejderne ikke har stillet spørgsmålstegn ved behovet for mere praksisfaglighed, idet ledelsen har gjort det tydeligt, at hvis der ikke er forståelse for dette, så må medarbejderne finde et andet arbejde (bilag 7). Det kommer dermed til udtryk, at medarbejderne i Fjordbak Byg er nødsaget til at bakke op om forandringsprocesserne, hvis ikke de vil risikere at miste deres arbejde, jf. afsnit 7.1. Det fremgår dertil, at der i virksomheden trods dette er medarbejdere, der ikke udelukkende synes, at mere praksisfaglighed er positivt (bilag 7), hvorfor man tillige kan spore elementer af apati, der figurerer som en neutral form for modstand, jf. afsnit 7.1. Det samme kommer til udtryk ved informanten Hos Uffe, da informanten har oplevet, at enkelte medarbejdere til indsatserne om mere praksisfaglighed har udtrykt: “*Åhh, det vil vi helst ikke beskæftige os med.*” (bilag 9: 69). Man kan hertil argumentere for, at medarbejderne udviser en manglende interesse for mere praksisfaglighed, hvormed deres reaktion opleves som værende en lav grad af modstand, jf. afsnit 7.1. Man kan ud fra ovenstående antagelser forestille sig, at modstanden forbliver en neutral form for modstand, fordi medarbejderne ikke har andre muligheder. Man kan derfor argumentere for, at det havde været relevant at inddrage andre ansatte, således interessentgruppen ikke udelukkende består af ledere og indehavere. Dette ville have givet større muligheder for at nuancere og i højere grad klassificere, hvilken form for modstand medarbejderne udviser samt årsagerne hertil.

Ovenstående viser, at der blandt interessentgruppen af virksomheder er en høj grad af opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvilken i høj grad kan karakteriseres som affektiv og

normativ opbakning, der bunder i henholdsvis en faglig enighed og forpligtelse. Dog nuanceres denne affektive og normative opbakning, idet der ligeledes identificeres elementer af nødvendighedsopbakning samt apati. Det er dertil dog væsentligt at være opmærksom på den forskel, der synes at gøre sig gældende mellem lederne og medarbejderne, da det i høj grad er lederne, der udviser affektiv opbakning, mens der tillige er medarbejdere, der ifølge informanterne har en mere nuanceret opfattelse af mere praksisfaglighed i Ungegarantien, der også peger i retningen af en neutral form for modstand.

Til ovenstående gennemgang af virksomhedernes opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien er det væsentligt at påpege, at virksomhederne alle opererer inden for brancher, hvor der i høj grad er behov for faglært samt ufaglært arbejdskraft, jf. afsnit 9.1.1. Dette har afgørende betydning for undersøgelsens resultater, hvorfor man kan argumentere for, at undersøgelsen ville have set anderledes ud, hvis man eksempelvis havde inddraget en garantipartner som Novo Nordisk, der højst sandsynligvis tænker anderledes omkring mere praksisfaglighed, da virksomheder som denne i højere grad kræver unge med videregående uddannelser. Dette er dog et valg, der i denne undersøgelse er taget for at sikre, at virksomhederne har den størst mulige viden om, hvordan mere praksisfaglighed i Ungegarantien fungerer, således de har mulighed for at svare på de udarbejdede spørgsmål derom.

10.3.2.3 Ungdomsuddannelser

Som det fremgår af afsnit 10.3.1 er det i høj grad denne interessentgruppe, der er af den overbevisning, at der ikke er sket markante ændringer i kraft af Ungegarantien, hvilket yderligere understøttes af, at der i den indsamlede empiri fra ungdomsuddannelserne ikke kan indfanges en tilstrækkelig mængde af koder om forandring. Af de få kodede tekststykker, der kan indfanges, kommer det til udtryk, at der i interessentgruppen er forskel på, hvordan de betragter forandringsprocesserne forårsaget af mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Det er i høj grad de ungdomsuddannelser, der i forvejen arbejder med praksisfaglighed, der i overvejende grad er positive over for mere praksisfaglighed i Ungegarantien. At der er i overvejende grad er opbakning blandt de erhvervsfaglige ungdomsuddannelser tydeliggøres af informanten ved FGU, der udtaler, at der generelt er en stor interesse for mere praksisfaglighed (bilag 11). Informanten fra EUC Nord giver ligeledes udtryk for, at informanten blandt medarbejderne på ungdomsuddannelsen oplever en stor interesse for mere praksisfaglighed, hvortil informanten benævner forandringen i form af mere praksisfaglighed som værende et paradigmeskifte (bilag 12). Tidligere var praksisfaglighed ifølge informanten noget, der

ikke blev betragtet som værende nødvendigt, hvilket man nu med Ungegarantien ikke kan komme udenom, hvorfor mere praksisfaglighed ifølge informanten i dag er noget, som “ (...) *hvis man skal være lidt streng, så blev det til et perspektiv, som hedder, at det er der nogle, som skal kunne.* ” (bilag 12: 102). Som det kommer til udtryk ved virksomhederne, gør det sig ligeledes her gældende, at der er tale om en normativ opbakning, der igen, som teorien antyder, jf. afsnit 7.1, dog ikke vedrører en forpligtelse over for den enkelte organisation, men modsat det omkringliggende samfund. Selvom opbakningen synes at bunde i en forpligtelse kommer det dog tillige til udtryk, at der er en faglig enighed omkring indsatsen (bilag 10; bilag 11; bilag 12). Det er dertil især interessant, at Hjørring Gymnasium udviser en faglig enighed, der bunde i, at informanten er af den overbevisning, at mere praksisfaglighed i grundskolen kan være en stor fordel for mange unge, således de unge præsenteres for andre praksisfaglige muligheder. Dette på trods af at man i den indsamlede empiri ligeledes kan spore en neutral modstand hos Hjørring Gymnasium, idet informanten udtaler, at de fleste ansatte på skolen ikke har kendskab til Ungegarantien, selvom Ungegarantien er blevet nævnt på flere møder. Dette beror på, at de ansatte, på trods af at være blevet præsenteret for Ungegarantien, ikke har udvist yderligere interesse derfor og involveret sig heri (bilag 10), hvilket derfor peger i retningen af en manglende interesse for mere praksisfaglighed, der ifølge afsnit 7.1 kan karakteriseres som apati og dermed en lav grad af modstand. Det kommer dermed til udtryk, at vores antagelser, om at særligt gymnasier vil være præget af modstand, kan bekræftes, eftersom mere praksisfaglighed ikke er til deres fordel, jf. afsnit 7.1 og afsnit 9.1.1.

Af ovenstående kommer det til udtryk, at der i denne interessentgruppe i høj grad forekommer en opbakning blandt de ungdomsuddannelser, der i forvejen arbejder med mere praksisfaglighed. Denne opbakning karakteriseres som en normativ opbakning, der dog henviser til det omkringliggende samfund. Det fremgår modsat, at der på Hjørring Gymnasium kan identificeres en lav grad af modstand i form af apati, selvom informanten fra Hjørring Gymnasium udviser en faglig enighed om mere praksisfaglighed.

10.3.2.4 Folkeskolelærere

I interessentgruppen bestående af folkeskolelærere er der en generel opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvorfor alle folkeskolelærere er den opfattelse, at mere praksisfagligheden indeholder et godt formål (bilag 13; bilag 14; bilag 15). Denne generelle opbakning til mere praksisfaglighed beror blandt andet på en faglig enighed, der eksempelvis kommer til udtryk ved, at informant 2 fra Muldbjerg udtaler, at jo mere de unge kommer ud og laver noget praktisk, jo bedre (bilag 15). Informant 1 fra Muldbjerg er af samme opfattelse og fremhæver, at mere

praksisfaglighed er ekstremt vigtigt for de unges læring (bilag 14). Informanten fra Lundergård mener hertil ligeledes, at stort set alle folkeskolelærere kan se det fornuftige i at inddrage mere praksisfaglighed i grundskolen, da det er godt for eleverne at blive inddraget i andet end blot det boglige aspekt i grundskolen (bilag 13). Af det ovenstående fremhæves det dermed, at interessentgruppen finder, at indsatserne omhandlende mere praksisfaglighed fremstår fornuftige, hvorfor der efter deres opfattelse er en positiv overensstemmelse mellem indsatsen og de ønskede effekter om at unge gennem mere praksisfaglighed skal have en positiv destination, jf. afsnit 7.1 og afsnit 4.1.1. På baggrund af denne faglige enighed kunne man fristes til at tro, at der blandt folkeskolelærerne forekommer en affektiv opbakning, hvilket dog ikke synes at gøre sig gældende. Den indsamlede empiri peger modsat i retningen af, at opbakningen i denne interessentgruppe både indeholder elementer af en normativ opbakning samt nødvendighedsopbakning, hvilke dog synes at være svære at skelne i praksis. Det kommer til udtryk, at informanten fra Lundergård bakker op om mere praksisfaglighed, men tilkendegiver samtidig, at der ikke er noget at stille spørgsmålstejn ved, fordi det er bestemt, at “ (...) sådan ser det ud, og det er det, vi gør nu med den og den begrundelse.” (bilag 13: 119). Informant 1 fra Muldbjerg giver udtryk for det samme, da informanten udtaler, hvordan undervisningsstederne nu er forpligtet til at gennemføre de forskellige indsatser om mere praksisfaglighed (bilag 14). På den ene side peger denne opbakning i retningen af en normativ opbakning, hvor folkeskolelærerne på grund af en forpligtelse over for undervisningsstederne samt det omkringliggende samfund bakker op om forandringen, jf. afsnit 7.1. På den anden side kan man ligeledes argumentere for, at der er tale om en nødvendighedsopbakning, fordi der ikke er andre muligheder, da det nu er en del af den jobfunktion, de har, jf. afsnit 7.1. Det er dog vigtigt igen at pointere, at folkeskolelærerne på trods af, at de er nødsaget til at bakke op, udviser en faglig enighed og er af den overbevisning,

“ (...) at det er positivt, at det er så italesat, og at det er noget, vi skal følge, og det gør, at der ikke er nogen, der kan undsige sig fra at fortælle, hvad det vil sige for de unge mennesker, når de skal gøres uddannelsesparate.” (bilag 14: 129).

Ud fra den indsamlede empiri er der blandt interessentgruppen dog også modstand at spore, hvilken blandt andet kommer til udtryk ved informant 1 fra Muldbjerg, der tilkendegiver, at flere folkeskolelærere har udtrykt sig undrende over for indsatserne om mere praksisfaglighed (bilag 14). Det samme gør ifølge informant 2 fra Muldbjerg sig gældende, eftersom informanten herfra udtaler, at der både har været folkeskolelærere, der har været afventende i forhold til indsatserne samt folkeskolelærere, der har udtrykt et ønske om, at alt skulle forblive ved det gamle (bilag 15).

Ovenstående eksempler illustrerer, hvordan der forekommer passiv modstand blandt folkeskolelærerne, hvilken synes at komme til udtryk ved den gruppe af lærere, der har udtrykt et ønske om, at alt skal forblive ved det gamle. Dette beror på, at medarbejdere her udviser en verbal modstand, der ifølge afsnit 7.1 bunder i, at medarbejderne ikke ser et behov for forandringen. Man kan argumentere for, at dette er i strid med den faglige enighed, der ligeledes gør sig gældende. Dette synes dog at hænge sammen med, at der ud fra den indsamlede empiri kan identificeres to årsager til den modstand, der forekommer, jf. afsnit 7.1. Den første årsag er frygten for det ukendte, hvilken kommer til udtryk ved informant 1 fra Muldbjerg, der fremhæver, at der har været en frygt for, hvordan folkeskolelærerne skal finde plads til et større fokus på mere praksisfaglighed (bilag 14). Denne frygt for det ukendte understøttes tillige af informant 2 fra Muldbjerg, der pointerer, at flere af folkeskolelærerne “ (...) står lidt på hænderne og siger “Uhhh, det tør jeg sgu ikke at gå i gang med det her”. ” (bilag 15: 144). Dog påpeger informant 1 fra Muldbjerg, at man som medarbejder ofte kan føle en frygt for det ukendte, hvortil informanten udtaler, “ (...) at alt nyt... skal lige synkes, og når man først får kigget på det, så er det ikke så slemt, som man lige kan gøre det til. ” (bilag 14: 130). Dette leder til den anden årsag til folkeskolelærernes modstand, der hovedsageligt bunder i, at Ungegarantien er et meget ambitiøst projekt, hvori der er mange forskellige aktører, der skal bringes i spil, hvilket ifølge informanten fra Lundergård synes at medføre, at folkeskolelærerne føler, at de bliver pressede på deres faglige pensum (bilag 13), hvorfor man kan argumentere for, at den anden årsag til modstand bunder i en frygt for overarbejde. Dette kommer ligeledes til udtryk ved informant 1 fra Muldbjerg, der udtaler, at de som folkeskolelærere finder det vanskeligt at skulle nå at implementere indsatserne om mere praksisfaglighed, da de i forvejen er af den opfattelse, at de har nok at se til (bilag 14).

Ud fra ovenstående kan det derfor udledes, at der blandt folkeskolelærerne både forekommer elementer af normativ opbakning, nødvendighedsopbakning og passiv modstand, hvilket understøttes af informant 2 fra Muldbjerg, der fremhæver, at opfattelsen af mere praksisfaglighed blandt folkeskolelærerne er meget blandet (bilag 15).

10.3.2.5 Sammenligning og Hjørring Kommunes position

Af ovenstående kommer det til udtryk, at der blandt alle interessentgrupper udvises en opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien, hvilken hovedsageligt bunder i en faglig enighed, der beror på, at informanterne finder en positiv sammenhæng mellem indsatsen og de ønskede effekter om at unge gennem mere praksisfaglighed skal have en positiv destination.

På trods af at alle interessentgrupper udviser opbakning, varierer graden af opbakning til mere praksisfaglighed. Den eneste interessentgruppe, hvorfra der kan udledes affektiv opbakning, er blandt virksomheder. En anden interessentgruppe, der på samme vis som virksomhederne, udviser en høj grad af opbakning til mere praksisfaglighed, er KLV og PK'erne, hvilken ud fra den indsamlede empiri dog ikke kan identificeres som affektiv. Interessant er dog især interessentgrupperne bestående af ungdomsuddannelser og folkeskolelærere, eftersom disse grupper modsat de ovenstående også udviser en modstand mod forandringen, hvorfor det i det følgende er disse interessentgrupper, vi vil behandle. Det er hertil relevant at nævne, at der, som beskrevet, tillige udvises en neutral modstand blandt medarbejderne i virksomhederne, men eftersom interessentgruppen bestående af virksomheder udelukkende består af ledere, kan vi i det følgende ikke yderligere behandle denne modstand.

Relevansen af ungdomsuddannelserne styrkes af, at opfattelserne i interessentgruppen varierer. Som det kommer til udtryk er Hjørring Gymnasium den eneste inden for denne interessentgruppe, der udviser en modstand til mere praksisfaglighed i Ungegarantien, mens det modsat gør sig gældende, at den indsamlede empiri fra EUC Nord og FGU præges af en normative opbakning. Inden for denne interessentgruppe forekommer der dermed ikke konsensus i forhold til opbakning og modstand til mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Det synes dog umiddelbart vanskeligt at skabe konsensus i interessentgruppen, da mere praksisfaglighed i Ungegarantien prioriterer erhvervsuddannelserne, eftersom formålet blandt andet er at flere unge skal tage en erhvervsuddannelse. På trods af dette er det dog relevant, at Hjørring Gymnasium føler sig overset. Informanten fra Hjørring Gymnasium udtaler dertil, hvor frustrerede de er over de ting, der sker i kommunen, fordi de med mere praksisfaglighed føler sig udeladt i hele debatten omkring uddannelse i Hjørring Kommune. Den frustration, der af informanten fra Hjørring Gymnasium kommer til udtryk, styrkes blot af, at ungdomsuddannelsen faktisk tilbyder et projekt, de kalder *Fagene ude i verden*, hvilket har til formål at vise, hvad ungdomsuddannelsen kan tilbyde og dermed bruges til. Informanten fremhæver, hvordan dette tillige er en del af mere praksisfaglighed, hvilket Hjørring Kommune blot overser (bilag 10). Ud fra dette synes det relevant i højere grad at inddrage Hjørring Gymnasium, end hvad der på nuværende tidspunkt gør sig gældende. På trods af at vi i denne undersøgelse ikke fokuserer på innovation og entreprenørskab kan man argumentere for, at dette kan være et redskab til i højere grad at inddrage Hjørring Gymnasium, idet gymnasiet tilbyder flere innovative fag, der kan sikre mere praksisfaglighed (bilag 10). For at komme den modstand, der kommer til udtryk, i møde kan man derfor argumentere for, at grundskolerne i højere grad bør inddrage gymnasierne, når grundskolerne er kommet længere i processen og har fået ansat innovationsvejledere, jf. afsnit 2.2.1. Vælger

Hjørring Kommune på baggrund af dette i højere grad at inddrage Hjørring Gymnasium, kan man hævde, at dette vil mindske den apati, der som beskrevet, blandt andet beror på, at de ansatte på ungdomsuddannelsen ikke har udvist interesse for mere praksisfaglighed i Ungegarantien, selvom de er introduceret herfor.

Ligeledes styrkes relevansen af folkeskolelærerne, eftersom denne interessentgruppe, som beskrevet, tillige udviser en modstand mod forandringen. Som det fremgår af det ovenstående synes modstanden at bunde i en frygt for det ukendte samt overarbejde. På baggrund heraf kan man argumentere for, at Hjørring Kommune hverken har formået at fjerne frygten for det ukendte eller overarbejde, hvilket er væsentligt, hvis der skal opnås yderligere opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien, jf. afsnit 7.1. Det synes dermed nødvendigt, at Hjørring Kommune i højere grad understøtter forandringsprocesserne blandt folkeskolelærerne ved at gøre formålet med indsatsen mere gennemsigtig i forhold til, hvad der forventes af den enkelte folkeskolelærer for dermed at mindske deres frygt for det ukendte. Det samme kommer til udtryk i forhold til overarbejde, idet folkeskolelærerne frygter, at indsatsen om mere praksisfaglig medfører overarbejde. Det gør sig især gældende, at folkeskolelærerne er af den fejlagtige opfattelse, at KLV og PK'erne vil trække en masse nyt ned over hovedet på folkeskolelærerne, hvilket dog ikke er hensigten, eftersom de blot skal facilitere folkeskolelærernes arbejde (bilag 6). Det gør sig, som informanten fra Lundergård udtaler, modsat gældende, at folkeskolelærerne efter ansættelsen af KLV og PK'ere ikke længere selv skal bruge tid derpå (bilag 13), hvilket igen understreger, at denne frygt for det ukendte ikke synes berettiget. Det kan derfor være af afgørende betydning, at Hjørring Kommune fremover i højere grad forsøger at fjerne sådanne misforståelser. Dette kan Hjørring Kommune blandt andet gøre ved at tydeliggøre formålet med nye jobfunktioner som eksempelvis KLV og PK'ere, således det fremstår klart, hvilke opgavevaretagelser deres stillinger består af. Af afsnit 7.1 fremgår det, at det i en forandringsproces er af afgørende betydning for forandringens succes, at man opfanger de negative følelser, der måtte være, hvilket Hjørring Kommune, som beskrevet, ikke synes at have formået. Det er dertil tillige relevant, at modstanden ikke nødvendigvis er uhensigtsmæssig. En italesættelse af den modstand, der gør sig gældende, vil medføre en åben debat, hvori medarbejderne, her i form af folkeskolelærerne, ofte vil kunne fremlægge andre væsentlige perspektiver og informationer, som forandringsagenterne ikke nødvendigvis har taget højde for, jf. afsnit 7.1. Dette er i tråd med nærværende evaluering, der hævder, hvordan de aktører, der ikke normalt bliver hørt, ofte besidder væsentlige informationer, der kan have afgørende betydning for implementeringen, eftersom det er disse, der i høj grad påvirkes af indsatsen. Derudover kan man argumentere for, at inddragelsen af

medarbejderne i form af især folkeskolelærerne vil øge sandsynligheden for, at de accepterer og bakker op om indsatsen om mere praksisfaglighed, jf. afsnit 6.2.

10.4 Partnerskaber i Ungegarantien

Følgende afsnit har til hensigt at klarlægge, hvordan interessenterne opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien ud fra partnerskabsteori, hvortil kode 7 om partnerskaber vil anvendes. Indledningsvist ønsker vi at belyse, hvordan KLV og PK'erne samt virksomhedernes opfattelser kan forstås ud fra partnerskabsteori, hvorefter deres opfattelser om partnerskabet sammenlignes. Efterfølgende vil vi på samme vis undersøge ungdomsuddannelserne og folkeskolelærernes opfattelser af mere praksisfaglighed ud fra partnerskabsteori, hvilke vi ligeledes vil sammenligne. I forlængelse heraf vil vi derudover løbende belyse Hjørring Kommunes position. Slutteligt ønsker vi at kommentere på partnerskabet og Hjørring Kommunes position.

10.4.1 Samarbejdet mellem karrierevejledere og praktikkoordinatorer samt virksomheder

Dette afsnit har udelukkende til formål at belyse samarbejdet mellem KLV og PK'ere samt virksomheder.

10.4.1.1 Karrierelæringsvejledere og praktikkoordinatorer

Denne interessentgruppe oplever samarbejdet med virksomhederne som godt samt positivt (bilag 5; bilag 6), hvilket understøttes af informanten fra Nordvestskolen, der udtaler, at virksomhederne er virkelig gode samarbejdspartnere, der ikke sætter begrænsninger. Hertil pointerer informanten, at det oftest er eleverne, der ikke kan se en mening med et givent forløb, mens virksomhederne ifølge informanten altid er parate (bilag 5). I forlængelse heraf udtaler begge informanter, at samarbejdet med virksomhederne ligeledes er gensidigt og bygger på en respekt, der blandt andet kommer til udtryk ved, at KLV og PK'eren fra Sydøstskolen selv er af den overbevisning, at de respekterer, at virksomhederne frabeder sig for mange besøg, da de er bevidste om den tidsrøver, de er (bilag 5; bilag 6). Informanten fra Nordvest påpeger ligeledes, hvordan de forsøger at begrænse møderne for at skåne virksomhederne med den begrundelse, at “ (...) hver gang jeg ringer, så er der en, der går fra, det vil sige, at så mister de indtægter, det tænker jeg egentlig, det er også lidt vores pligt at respektere det, selvom de indgår i det her, ikke også? ” (bilag 5: 23). Det kommer dermed af den indsamlede empiri til udtryk, at samarbejdet ifølge KLV og PK'erne er præget af tillid og respekt (bilag 5; bilag 6). Ud fra afsnit 7.2 synes partnerskabet på baggrund af ovenstående i praksis at fungere

optimalt, da det for et vellykket partnerskab er en afgørende forudsætning, at man kan forstå og respektere hinanden. Man kan dertil fristes til at tro, at partnerskabet derfor ud fra denne interessentgruppe kan karakteriseres som det højeste trin i form af kompagniet.

Ovenstående bekræftes yderligere af, at informanten fra Nordvestskolen påpeger, at de oplever et tilstrækkeligt udbytte af samarbejdet med virksomhederne (bilag 5). Hertil fremhæver begge informanter, at de med samarbejdet kan give de unge et bedre grundlag at vælge uddannelse og erhverv ud fra, da de med samarbejdet blandt andet kan facilitere erhvervspraktikker (bilag 5; bilag 6), hvormed de opnår en merværdi på kort sigt. Hertil kan man argumentere for, at de med tiden tillige kan opnå en merværdi på lang sigt, da hele formålet med mere praksisfaglighed i Ungegarantien er, at flere unge skal opnå en positiv destination, hvilket blandt andet faciliteringen af erhvervspraktikker på længere sigt vil afføde (bilag 5; bilag 6; Ungesekretariatet, u. å. (A)). Ud fra afsnit 7.2 kan man dermed igen udlede, at samarbejdet kan karakteriseres som værende et kompagni, da interessentgruppen både kan se et udbytte på kort og lang sigt. Dog pointerer informanten fra Sydøstskolen, at det kan være svært at vurdere udbyttets omfang på nuværende tidspunkt, da de stadig befinder sig i opstartsfasen (bilag 6).

I forlængelse af ovenstående er den ledelsesmæssige opbakning ligeledes med til at understøtte, at niveauet af partnerskabet er på det højeste i form af kompagniet. Det fremgår af empirien, at begge KLV og PK'ere er af den opfattelse, at de har opbakning fra ledelsen (bilag 5; bilag 6), hvilket er væsentligt, idet manglende opbakning herfra kan medføre et begrænset handlerum, hvormed KLV og PK'ernes engagement i forhold til mere praksisfaglighed kan risikere at mindskes, jf. afsnit 7.2.

Man kan dog diskutere, hvorvidt partnerskabet kan karakteriseres som et kompagni, når man tager udgangspunkt i kode 7.5, der indfanger koder om partnerskabets mål. KLV og PK'erne udtrykker begge, hvordan de er af den opfattelse, at der arbejdes ud fra fælles mål (bilag 5; bilag 6). Informanten fra Sydøstskolen udtaler dertil, hvordan informanten er af den opfattelse, at “ (...) vi har det samme mål, og der bliver nævnt de samme ting. Jeg synes egentlig, at det bliver synliggjort og tydeliggjort, hvor vi er på vej hen. ” (bilag 6: 36), hvorfor man kan argumentere for, at der igen er tale om et kompagni med klare og tydelige fælles mål, jf. afsnit 7.2. Dog fremgår det af den indsamlede empiri samtidig, at de to interessentgrupper i form af KLV og PK'ere samt virksomheder på flere punkter har forskellige mål med indsatserne omhandlende mere praksisfaglighed, hvilket taler imod, at partnerskabet er nået det højeste udviklingstrin, jf. afsnit 7.2. Dette kommer blandt andet til udtryk ved, at informanten fra Sydøstskolen udtaler, at virksomhederne altid vil sætte egne mål først (bilag

6). Informanten fra Nordvestskolen giver udtryk for det samme, da informanten eksemplificerer, “ (...) *at de tænker dem selv, før de tænker Ungegarantien.* ” (bilag 5: 26).

Man synes ligeledes ikke at kunne karakterisere partnerskabet som et kompagni, hvad angår institutionalisering, eftersom kompagniet på dette punkt er kendetegnet ved faste møder på både ledelses- og medarbejderniveau, jf. afsnit 7.2. Begge informanter giver udtryk for, at dette ikke gør sig gældende i praksis. Det kommer dertil til udtryk, at det varierer meget, hvor meget KLV og PK'erne er i kontakt med virksomhederne (bilag 5; bilag 6). Informanten fra Sydøstskolen udtaler dertil, at “ *Det er meget forskelligt. Altså vi.... det er jo ikke sådan, at jeg ringer til dem en gang om ugen, det gør jeg ikke altså ... men hvis jeg har noget... altså efter behov kan man jo nok sige.* ” (bilag 6: 34). Dette bekræfter, at der ikke er tale om faste møder, der, som beskrevet, gør sig gældende ved kompagniet. Hvad angår institutionalisering synes partnerskabet derfor i højere grad at pege i retning af det laveste niveau i form af kantine, der er kendetegnet ved, at der ikke afholdes systematiske møder, jf. afsnit 7.2.

10.4.1.2 Virksomheder

Virksomhederne finder ligeledes samarbejdet med KLV og PK'erne velfungerende samt godt, hvilket understøttes af den måde, hvorpå virksomhederne betragter samarbejdet med KLV og PK'erne, som viser, at der forekommer tillid samt respekt i samarbejdet (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Informanten fra Bilhuset udtaler i denne forbindelse, at der figurerer en forståelse i samarbejdet for hinandens roller (bilag 8). Ud fra den indsamlede empiri kommer det dermed til udtryk, at samarbejdet mellem virksomhederne og KLV og PK'erne i høj grad er med til at underbygge, at partnerskabet peger i retning af det højeste niveau i form af kompagniet på baggrund af den fælles forståelse, der kommer til udtryk, jf. afsnit 7.2. At partnerskabet mellem KLV og PK'erne samt virksomhederne kan karakteriseres som det højeste niveau i form af kompagniet, bekræftes yderligere af, at partnerskabet herimellem er fuldt ud forpligtende fra virksomhedernes side, jf. afsnit 7.2. Dette understøttes af, at når en virksomhed bliver garantipartner i Ungegarantien, indgår de samtidig i et forpligtende samarbejde om at hjælpe de unge med at finde deres positive destination, jf. afsnit 4.1.1. I forlængelse heraf kan man argumentere for, at der tillige er ledelsesmæssig opbakning blandt virksomhederne med henblik på at indgå i partnerskabet om mere praksisfaglighed, hvilket ud fra afsnit 7.1 er afgørende for kvaliteten af problemløsningen. Det fremgår dertil, at en manglende opbakning vil mindske engagementet blandt medarbejderne. Den ledelsesmæssige opbakning er dog ikke at spore i den indsamlede empiri, hvilket, som benævnt i afsnit 10.3.2.2, skyldes, at informanterne fra

virksomhederne udelukkende består af indehavere. Til trods for dette kan den ledelsesmæssige opbakning udledes på baggrund af, at de interviewede ledere aktivt selv har valgt at melde sig som garantipartner og dermed indgå i et forpligtende samarbejde.

Udover ovenstående er den læring, der opstår i partnerskabet, tillige med til at tydeliggøre, hvorfor partnerskabet mellem virksomhederne samt KLV og PK'erne kan kendetegnes som værende et kompagni. Alle i interessentgruppen er af den overbevisning, at de ved hjælp af partnerskabet opnår læring, hvilken ifølge interessentgruppen opnås af alle i partnerskabet, hvortil de alle lærer af hinanden i forhold til at sikre mere praksisfaglighed (bilag 7; bilag 8; bilag 9). I forlængelse heraf påpeger informanten fra Fjordbak Byg, hvordan virksomhederne samt KLV og PK'erne betragter elementerne i mere praksisfaglighed på forskellige måder, hvormed virksomhederne ifølge informanten på denne måde opnår en anden vinkel på mere praksisfaglighed (bilag 7). Ud fra afsnit 7.1 kan man derfor argumentere for, at læring er med til at understøtte, at partnerskabet kan karakteriseres som et kompagni, idet læringen kan anses som værende kollektiv samt omfattende. Der kan dog ud fra den indsamlede empiri ikke udledes, hvorvidt erfaringerne i partnerskabet spredes til de resterende medarbejdere i virksomhederne, jf. afsnit 7.1. Vi er til trods for dette stadig af den overbevisning, at læringen, der af den indsamlede empiri kommer til udtryk, i høj grad er med til at understøtte, at partnerskabet kan identificeres som værende et kompagni.

Udover at læring peger i retning af, at der er tale om et partnerskab på det højeste udviklingstrin i form af kompagniet, understøttes det tillige af det udbytte, interessentgruppen får ud af partnerskabet. Det er ved kompagniet kendetegnende, at de deltagende parter ikke kun opnår en merværdi på kort sigt, men ligeledes på lang sigt, jf. afsnit 7.2. Af den indsamlede empiri kommer det dertil til udtryk, at interessentgruppen både oplever et udbytte på kort og lang sigt (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Informanten fra Fjordbak Byg giver dertil udtryk for, at de på kort sigt opnår mulighed for at fortælle unge om deres virksomhed, hvortil informanten uddyber, at de på baggrund af partnerskabet har fået en del PR på grund af den omtale, det medfører at være garantipartner (bilag 7). Informanten fra Hos Uffe fremhæver dertil i samme stil, hvordan de gennem partnerskabet opnår en markedsføring af deres virksomhed, der gør de unge opmærksom på, at de eksisterer (bilag 9). På lang sigt er interessentgruppen af den opfattelse, at udbyttet især består af, at de unge forhåbentligt får et job i den pågældende virksomhed (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Informanten fra Bilhuset tilføjer dertil, at dette ikke er det eneste udbytte på lang sigt:

“Og så på længere sigt kan man sige, at hvis ikke de får job her hos os, så kan det jo godt være, at de kommer tilbage på et tidspunkt og siger, “hov, jamen der var sgu et eller andet

hos Bilhuset, de var egentlig nogle flinke fyre”, så kan det være, at de vil købe en bil af os eller et eller andet... det... sådan er det. ” (bilag 8: 60).

Informanten fra Hos Uffe fremhæver samme udbytte på lang sigt, da informanten eksemplificerer, hvordan de unge ikke bliver “ (...) kunder lige nu, men de bliver det måske på et tidspunkt. Og så vil de huske på os “Åhh det var dernede” og “Det var ham der restauratøren, der fortalte sømandshistorier”. ” (bilag 9: 70). Udover disse antagelser er interessegruppen ligeledes af den opfattelse, at udbyttet på lang sigt består af, at flere unge fremover vil vælge den rigtige uddannelse, så der fremover ikke vil være samme spildtid i virksomhederne, som der førhen har været. Informanten fra Hos Uffe påpeger dertil, hvordan informanten er af den opfattelse, at flere nu vil vælge den rigtige vej, således de, der kommer ind i virksomheden, også forbliver (bilag 9). I Fjordbak Byg har de samme forventninger, hvortil informanten udtrykker et håb om, “ (...) at hele landet tager det her til sig, så vi kan få mange af de her unge i gang med noget, før at de kommer ind nogle forkerte steder. ” (bilag 7). Ud fra afsnit 7.1 kommer det i forlængelse deraf til udtryk, at en udfordring ved partnerskaber er free-rider problematikken. Det fremgår dertil af den indsamlede empiri, at denne udfordring gør sig gældende i praktisk (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Informanten fra Fjordbak Byg udtaler, at der altid vil “ (...) være nogle, der sidder og luretpasser og afventer, og som ikke vil investere tid og penge i det, og som kun vil have goderne. ” (bilag 7: 48). På baggrund af det udbytte, interessentgruppen opnår af partnerskabet, er de dog af den overbevisning, at dette overstiger den problematik, som denne mulighed for free-riding for andre virksomheder medfører (bilag 7; bilag 8; bilag 9).

Ud fra ovenstående fremgår det, hvordan partnerskabet kan karakteriseres som værende et kompagni. Man kan af den indsamlede empiri dog diskutere, hvorvidt partnerskabet udelukkende kan karakteriseres som et kompagni, hvad angår mål. Interessentgruppen påpeger, at de i partnerskabet har fælles mål for, hvad man sammen skal opnå med partnerskabet (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Informanten fra Fjordbak Byg pointerer dertil, at det overordnede mål med mere praksisfaglighed er, at de skal sikre, at alle unge hjælpes på vej mod deres positive destination (bilag 7). Dette tilslutter informanten fra Hos Uffe sig og tilføjer, at de som virksomhed skal stille sig til rådighed, så de kan opnå det overordnede mål med Ungegarantien, hvilket er at “ (...) gøre nogle mennesker lidt mere kloge på, hvad det er for noget, de skal vælge fremover, så de rammer det rigtige. ” (bilag 9). Ud fra dette og afsnit 7.2 kan der dermed argumenteres for, at partnerskabet i Hjørring Kommune kan karakteriseres som værende et kompagni, da partnerskabets mål er fælles. Dette bliver ligeledes

understøttet af, at Ungegarantien har et kommissorium, hvoraf der fremgår en klar beskrivelse af målet med partnerskabet (Hjørring Kommune, 2018: (B)), hvilket er kendetegnet ved et højt udviklet partnerskab. Af projektets empiri fremgår det dog, at virksomhederne også har mål udover de fælles, der gør sig gældende (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Informanten fra Fjordbak Byg påpeger, at alle parter i samarbejdet selvfølgelig har hver sin vinkel og mål med partnerskabet (bilag 7). Dette kommer blandt andet til udtryk, da informanterne fra Bilhuset samt Hos Uffe pointerer, hvordan de som virksomhed har et mål om at friste unge til at arbejde i deres branche. Det fremgår dertil ifølge begge informanter, at det også er virksomhedens mål at sikre fremtidigt salg, hvorfor de har en forhåbning om, at de unge på et senere tidspunkt vil komme tilbage som kunder (bilag 8; bilag 9). Dette mål tilslutter informanten fra Fjordbak Byg sig, da det for virksomheden tillige handler om fremtidig jobsikkerhed. Informanten udbygger dette ved at pointere:

“Jeg skal jo også være egoistisk og sige, der er jo også noget netværk i alt det her. Og det er klart, at det netværk, det er det, jeg lever af i min virksomhed. Jeg har... Vi byder ikke ind på noget som helst licitationer. Alt vores arbejde, det får vi på netværk til at beskæftige vores ansatte.” (bilag 7: 48).

Ud fra ovenstående kan man derfor udlede, at interessentgruppen af virksomheder ligeledes ser andre mål med partnerskabet end de fælles, hvorfor man kan diskutere, hvorvidt partnerskabet udelukkende kan karakteriseres som et kompagni. Den indsamlede empiri og vores analyse lægger op til, at man ligeledes kan finde elementer fra udviklingstrinene i form af kantinen og klubben, da parterne har forskellige mål, jf. afsnit 7.2.

Tager man modsat udgangspunkt i de ressourcer, der synes at definere samarbejdet, kommer det ligeledes til udtryk, at samarbejdet ud fra dette ikke befinder sig blandt de højeste udviklingstrin. Det fremgår, at interessentgruppen selvfølgelig bruger ressourcer på samarbejdet (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Dog er især informanterne fra Bilhuset og Hos Uffe af den opfattelse, at det er få ressourcer, der er tale om (bilag 8 og 9). Informanten fra Hos Uffe udtaler dertil eksempelvis, at *“Selvfølgelig koster det os en kildevand, eller hvad vi nu giver dem. Det kan vi jo bare lade være med.”* (bilag 9: 74). Informanten fra Fjordbak Byg udtrykker dog, at informanten førhen har brugt meget tid og dermed ressourcer derpå, hvilket kan bunde i, at virksomheden er en del af frontløbergruppen FG7, jf. afsnit 9.1.1. Informanten tilkendegiver dog, at skolerne smider langt flere ressourcer efter indsatsen, end virksomheden selv (bilag 7). Af afsnit 7.2 fremgår det dertil, at et godt partnerskab er kendetegnet ved, at parterne afsætter ressourcer i overensstemmelse med hinanden, hvilket ud fra Fjordbak Byg ikke synes at gøre sig gældende mellem undervisningsstederne og virksomhederne. I forhold til

identificeringen af partnerskabet er det dertil yderligere afgørende, hvorvidt der er tale om fælles ressourcer, jf. afsnit 7.2, hvortil det af den indsamlede empiri kommer til udtryk, at dette ikke er tilfældet ud fra denne interessentgruppe (bilag 7; bilag 8; bilag 9). På baggrund af dette synes partnerskabet ud fra de ressourcer, interessegruppen lægger i arbejdet, ikke at befinde sig på et højt niveau. Modsat kan man argumentere for, at partnerskabet på dette punkt kan karakteriseres som det første udviklingstrin i form af kantinen, hvor der ikke er afsat fælles ressourcer i form af medarbejdere, tid og økonomi til at opbygge et stærkt partnerskab, jf. afsnit 7.2.

Hvad angår samarbejdets institutionalisering, kan man ligeledes stille spørgsmålstejn ved, hvor udbygget samarbejdet ifølge interessentgruppen er. Som det fremgår af afsnit 7.2 er et højt udviklet partnerskab kendetegnet ved faste møder på både ledelses- og medarbejderniveau. Det står af den indsamlede empiri klart, at der hverken afholdes faste møder på ledelses- eller medarbejderniveau (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Det gør sig dertil endvidere gældende, at der i interessentgruppen er konsensus om, at de ikke får tilstrækkelig information fra de deltagende parter i form af KLV og PK'erne (bilag 7; bilag 8; bilag 9). Informanten fra Bilhuset udtaler i denne forbindelse, at “ (...) altså vi har jo ikke hørt noget fra Ungegarantien, siden vi var til møde oppe i Hirtshals for hvad... tre eller fire måneder siden. ” (bilag 8: 55), hvortil informanten endvidere uddyber, at der er fuldstændig tavshed på denne front (bilag 8). Informanten fra Fjordbak Byg er af samme opfattelse og bekræfter, hvordan dette i fremtiden bør koordineres bedre (bilag 7). På baggrund af dette kan man derfor igen argumentere for, at partnerskabet endnu befinder sig på det laveste udviklingsniveau i form af kantinen, der er kendetegnet ved få usystematiske møder, jf. afsnit 7.2. Man kan argumentere for, at dette yderligere bekræftes af, at det ifølge Åkerstrøm er afgørende for et partnerskab, at det hele tiden vedligeholdes og tilføres ny energi, jf. afsnit 7.2, hvilket på baggrund af ovenstående langt fra synes at gøre sig gældende.

10.4.1.3 Sammenligning og Hjørring Kommunes position

Ud fra ovenstående analyse fremstår det klart, at begge parter opfatter samarbejdet som værende både godt og tillidsfuldt. Ud fra afsnit 7.2 kan man dermed hævde, at samarbejdet mellem KLV og PK'erne og virksomhederne ikke behøver yderligere udvikling, eftersom partnerskabet på dette punkt ifølge begge parter befinder sig på det højeste udviklingstrin. Det samme gør sig gældende, hvad angår opfattelsen af det udbytte, der opnås af partnerskabet, da begge parter er af den opfattelse, at de, på trods af at de stadig befinder sig i opstartsfasen, opnår merværdi på både kort samt lang sigt.

Af ovenstående analyse kommer det dog til udtryk, at KLV og PK'erne samt virksomhederne på trods af flere fælles mål ligeledes fremstiller egne mål med partnerskabet. Det fremgår især, at virksomhederne fremhæver mål, der knytter sig til deres egeninteresse i forbindelse med, at de med partnerskabet ønsker at fremme deres egen branche og økonomiske interesser. Dette kommer eksempelvis til udtryk ved, at virksomhederne udtrykker forskellige mål om at friste unge til at arbejde i deres branche, at de unge senere kommer tilbage som kunder, samt at de med partnerskabet opnår et netværk, der er afgørende for hele branchens arbejde. Det fremgår dertil, at KLV og PK'erne er af samme opfattelse, da de udtrykker, hvordan virksomhederne altid vil tænke sig selv først. Ud fra dette perspektiv kan man derfor argumentere for, at partnerskabet befinder sig på nederste trin i form af kantinen, hvormed parterne opererer ud fra forskellige og ukoordinerede mål, hvorfor partnerskabet ud fra dette med fordel kan udbygges yderligere, jf. afsnit 7.2. På den anden side kan man dog argumentere for, at virksomhedernes divergerende mål kan betragtes som værende kompatible. Dette beror på, at deres mål om at fremme egen branche kun opfyldes ved at fokusere på partnerskabets fælles mål om, at alle unge skal have en positiv destination og dermed skal ud i virksomhederne for at blive klogere på, hvordan det er at have et arbejde, samt hvor de i fremtiden kan se sig selv. Dette understøttes ligeledes af KLV og PK'erne, der giver udtryk for, at de ser en sammenhæng mellem virksomhedernes egne og partnerskabets fælles mål, hvormed de ser målene som værende komplementære (bilag 5; bilag 6). Dermed kan man argumentere for, at partnerskabet ligeledes indeholder elementer af det næsthøjeste udviklingstrin i form af klubben, da interessentgruppen i form af virksomheder har egne individuelle mål, der er kompatible med indsatsens, jf. afsnit 7.2. På trods af at virksomhedernes egne individuelle mål er kompatible med de fælles mål omhandlende mere praksisfaglighed i Ungegarantien, er det dog vigtigt for Hjørrings position, at virksomhedernes egeninteresser ikke bliver altoverskyggende i partnerskabet. Forekommer dette, vil det være sværere at opretholde partnerskabet og dertil det udbytte, det fordrer, jf. afsnit 7.2. Det fremgår dertil endvidere af partnerskabsteori, at flere aktører ligeledes vil begynde at handle egoistisk, hvis de er af den opfattelse af, at andre aktører i partnerskabet handler egennyttmaksimerende. Der vil dermed opstå en mistillid i partnerskabet, hvilket i sidste ende kan ødelægge idéen og kernen i partnerskabet.

Som det fremgår af projektets analyse er partnerskabet ikke særlig udbygget, hvad angår institutionaliseringen. Det kommer dertil til udtryk, at KLV og PK'erne holder igen med diverse møder, da de er af den overbevisning, at virksomhederne frabeder sig for mange møder og besøg. Af

den indsamlede empiri kan det dog udledes, at dette ikke gør sig gældende, da virksomhederne udtrykker, at de ikke modtager tilstrækkelig information fra KLV og PK'erne. Den institutionalisering, der kommer til udtryk i det ovenstående, indikerer, at partnerskabet på dette område befinder sig på et lavt udviklingsniveau, hvorfor man kan argumentere for, at dette med fordel kan forbedres for at sikre partnerskabets succes, jf. afsnit 7.2. Det gør sig i denne forbindelse gældende, at Hjørring Kommune dog har oprettet en hjemmeside samt et logo dedikeret til Ungegarantien (Ungesekretariat, u. å. (A)), hvilket understøtter en større grad af institutionalisering, da institutionalisering ligeledes er kendetegnet ved gensidige IT-systemer og fælles platforme, hvori parterne kan dele informationer, jf. afsnit 7.2. I denne forbindelse synes det dertil relevant, at det især er virksomhederne, der har efterlyst dette (bilag 7). På baggrund deraf kan man derfor argumentere for, at KLV og PK'erne ikke bør være så tilbageholdende med kontakten til virksomhederne, som det på nuværende tidspunkt gør sig gældende. Derfor synes det relevant at udbygge partnerskabet yderligere på dette punkt, således der i højere grad kan sikres mere praksisfaglighed, hvilket kan forekomme gennem afholdelse af systematiske møder, jf. afsnit 7.2.

I tråd med ovenstående kommer det af afsnit 7.2 til udtryk, at partnerskabet tillige befinder sig på et lavt udviklingstrin, hvad angår fælles ressourcer. Ifølge afsnit 7.2 bør Hjørring Kommune for at forbedre deres position i højere grad indføre fælles ressourcer i form af eksempelvis medarbejdere, tid og økonomi. Man kan dog i denne forbindelse argumentere for, at KLV og PK'erne til dels kan karakteriseres som faste og fælles ressourcer, idet deres opgaveområde ifølge informanten fra Sydøstskolen går på tværs af virksomhederne og eleverne i grundskolerne, hvormed de agerer bindeled derimellem (bilag 6). På baggrund af dette kan man dermed udlede, at der i partnerskabet faktisk figurerer en form for fælles ressource bestående af KLV og PK'erne. Man kan dertil endvidere af empirien dog udlede, at der i strid med partnerskabsteorien ifølge interessentgrupperne ikke synes at være behov for yderligere fælles ressourcer, eftersom interessentgrupperne ikke udtrykker et behov herfor på trods af gentagne spørgsmål derom.

10.4.2 Samarbejde mellem ungdomsuddannelser samt folkeskolelærere

Dette afsnit har udelukkende til formål at belyse samarbejdet mellem ungdomsuddannelserne og folkeskolelærerne.

10.4.2.1 Ungdomsuddannelserne

Indledningsvist forekommer det relevant at påpege, at nærværende afsnit vil bære præg af den måde, hvorpå ungdomsuddannelserne, som det fremgår i afsnit 10.2 og afsnit 10.3, adskiller sig i opfattelsen af mere praksisfaglighed. Derfor vil ungdomsuddannelsernes samarbejde med folkeskolelærerne i denne analyse blive behandlet enkeltvis, da de tre informanter i interessentgruppen betragter samarbejdet med folkeskolelærerne forskelligt.

10.4.2.1.1 Hjørring Gymnasium

Som det fremgår af afsnit 10.3.2.5 føler Hjørring Gymnasium sig særdeles overset i hele indsatsen om mere praksisfaglighed, hvilket tydeliggøres af, at informanten udtaler, at de ikke rigtigt samarbejder med folkeskolerne i forhold til mere praksisfaglighed. Informanten oplyser hertil, som tidligere beskrevet, at de mange ansatte på Hjørring Gymnasium ikke kender til Ungegarantien, hvortil informanten endvidere tilkendegiver, at de ikke samarbejder mere med grundskolerne, end hvad der førhen gjorde sig gældende. På baggrund af dette fremgår det af den indsamlede empiri ikke, hvorvidt Hjørring Gymnasium finder samarbejdet velfungerende eller tillidsfuldt (bilag 10). Man kan dog hævde, at det synes usandsynligt i et yderst begrænset samarbejde, hvorfor samarbejdet ifølge afsnit 7.2 ikke synes at fungere i praksis, da det for et velfungerende samarbejde er afgørende, at man især har tillid til samt forståelse for de forskellige parter.

At samarbejdet ikke er velfungerende, kan ifølge afsnit 7.2 bunde i, at der ikke forekommer en ledelsesmæssig opbakning på Hjørring Gymnasium (bilag 10), da en manglende ledelsesmæssige opbakning ofte fører til et dalende engagement hos medarbejderne, her i form af ansatte på ungdomsuddannelsen. På baggrund af den manglende ledelsesmæssige opbakning på Hjørring Gymnasium kan man argumentere for, at der ikke er mandat til samarbejdet, hvilket er afgørende for et velfungerende og højt udbygget partnerskab, jf. afsnit 7.2.

Udbyttet af partnerskabet understøtter ligeledes, at der ikke er tale om et højt udviklet partnerskab, eftersom informanten fra Hjørring Gymnasium er af den overbevisning, at udbyttet af samarbejdet er yderst begrænset. Med mere praksisfaglighed forventes det, at flere og flere skal tage en erhvervsuddannelse, hvormed procentdelen af elever i Hjørring Kommune, der tager en gymnasial uddannelse, vil falde (bilag 10), hvilket informanten fra Hjørring Gymnasium, som tidligere nævnt i afsnit 10.3.2.5 ikke finder optimalt. Ud fra afsnit 7.2 kan man dermed argumentere for, at partnerskabet på nuværende tidspunkt befinder sig på det laveste udviklingsstrin i form af kantinen, da udbyttet af partnerskabet for Hjørring Gymnasium er begrænset.

Ovenstående understøttes endvidere af, at Hjørring Gymnasium kun har en meget begrænset kontakt til folkeskolelærerne, da informanten oplyser, at kontakten udelukkende består af, at de hver sommer udsender et tilbud med en masse undervisningsforløb til grundskolerne, som de efterfølgende kan byde ind på (bilag 10). Det kommer dermed til udtryk, at der i samarbejdet ligeledes er en meget lav grad af institutionalisering, hvilket igen indikerer, at der er tale om et partnerskab på et lavt udviklingsniveau i form af kantine, jf. afsnit 7.2.

Derudover er informantens opfattelser af mål tillige med til at understøtte, at partnerskabet mellem Hjørring Gymnasium og folkeskolelærerne befinder sig på et lavt udviklingsniveau. På trods af at informanten fra Hjørring Gymnasium udviser en faglig enighed, som det kommer til udtryk i afsnit 10.2, finder informanten, at målene i Ungegarantien er flydende. Informanten udtaler sig dog dertil ikke om, hvorvidt der blandt parterne er forskellige og ukoordinerede mål, som det gør sig gældende på kantineniveauet (bilag 10). Dog er det afgørende for et velfungerende og højt udviklet partnerskab, at der er tale om klare fælles mål, hvilket ifølge informanten ikke er tilfældet, jf. afsnit 7.2.

10.4.2.1.2 FGU Vendsyssel

Af den indsamlede empiri kommer det til udtryk, at FGU i højere grad oplever samarbejdet med grundskolerne som velfungerende. Dette beror blandt andet på, at informanten udtaler, at samarbejdet er godt, samt at FGU på baggrund af mere praksisfaglighed har mange gode snitflader med forskellige aktører i Hjørring Kommune, herunder folkeskolelærerne. Informanten oplyser dertil, at FGU finder samarbejdet både gensidigt og jævnbyrdigt (bilag 11). Ud fra afsnit 7.2 kan man derfor argumentere for, at samarbejdet indeholder de rette forudsætninger for et godt og velfungerende partnerskab.

Ud fra projektets empiri understøttes ovenstående af, at det kommer til udtryk, at informanten fra FGU oplever en ledelsesmæssig opbakning, da informanten blandt andet fremhæver, at der fra ledelsens side er stort fokus på snitfladerne til grundskolen (bilag 11). Denne ledelsesmæssige opbakning til partnerskabet er ud fra afsnit 7.2 ligeledes med til at understøtte et godt samarbejde, da dette oftest medfører mandat til samarbejdet samt yderligere engagement blandt medarbejderne.

På baggrund af den ledelsesmæssige opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien kommer det til udtryk, at FGU i fremtiden forventer at bruge mange ressourcer på samarbejdet. Informanten oplyser dertil, at det på nuværende tidspunkt dog kan være svært at udtale sig om omfanget af ressourcer, eftersom både ungdomsuddannelsen samt indsatsen om mere praksisfaglighed stadig er meget ny (bilag 11). Informanten påpeger dog, at de “ (...) har vanvittig mange ressourcer til rådighed i forhold til virkelig at få givet den hjælp i tide og et samarbejde, som den unge har brug for. ” (bilag

11: 89). Ud fra dette synes samarbejdet derfor at være særdeles udbygget. Dog kommer det til udtryk, at der ikke vil være tale om fælles ressourcer, hvortil informanten påpeger, at dette heller ikke vil gøre sig gældende i fremtiden (bilag 11). På baggrund af omfanget af ressourcer kan man derfor på den ene side argumentere for, at samarbejdet er særdeles veludviklet. Dog kommer det af afsnit 7.2 til udtryk, at det for et højtudviklet samarbejde er afgørende med fælles gennemgående ressourcer, hvilket i praksis dog ikke gør sig gældende for dette partnerskab, hvorfor samarbejdet på den anden side peger i retning af et partnerskab på kantineniveau. At det befinder sig på et lavt udviklingsniveau understøttes endvidere af, at der på trods af de mange ressourcer ikke synes at være en høj institutionalisering, jf. afsnit 7.2, eftersom der ifølge informanten ikke afholdes faste, men sporadiske møder (bilag 11).

Man kan dog diskutere, hvorvidt partnerskabet befinder sig på det laveste udviklingsniveau, når man tager udgangspunkt i kode 7.5, der indfanger koder om partnerskabets mål, da informanten fra FGU er af den overbevisning, at FGU og folkeskolerne arbejder ud fra fælles mål (bilag 11). Dette strider imod, at partnerskabet befinder sig på det laveste niveau i form af kantinen, da det her er kendetegnende, at målene er forskellige og ukoordinerede, jf. afsnit 7.2. På trods af at der forekommer fælles mål, kommer det dog til udtryk, at FGU ligeledes har egne interesser samt mål (bilag 11). Man kan dog argumentere for, at FGU's egne mål synes kompatible med de fælles mål, der gør sig gældende i partnerskabet. Dette understøttes af, at informanten oplyser, at “ (...) *hele fundamentet for FGU står på produktionsskolernes gamle praksisfaglige tilgang til læring.* ” (bilag 11: 89). Informanten udbyder dertil, hvordan FGU's elever lærer bedst gennem praksis, da de ifølge informanten “ (...) *skal kunne se en mening med det, og de skal kunne se, at det, de laver, bliver brugt til noget og har en anvendelsesorientering mod et eller andet i det omkringliggende samfund.* ” (bilag 11: 89). Ud fra dette kommer det til udtryk, at partnerskabet kan identificeres som værende på klubniveau, idet FGU's mål og partnerskabets fælles mål synes komplementære, jf. afsnit 7.2.

I forhold til udbyttet af partnerskabet påpeger informanten fra FGU, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at se udbyttet deraf, da det er for tidligt i forløbet. På trods af dette pointerer informanten, at FGU er af den overbevisning, at der selvfølgelig på længere sigt vil være et udbytte af partnerskabet. Hvorvidt informanten er af den overbevisning, at udbyttet er på kort eller lang sigt, fremgår dog ikke af den indsamlede empiri, hvorfor det ud fra afsnit 7.2 ikke er muligt at karakterisere niveauet af partnerskabet.

10.4.2.1.3 EUC Nord

Ud fra den indsamlede empiri kommer det til udtryk, at EUC Nord oplever et meget gensidigt og fleksibelt samarbejde. Informanten fra EUC Nord fremhæver dertil, at de længe har haft et stærkt samarbejde med grundskolen, hvortil Ungegarantien kun har styrket partnerskabet mellem grundskolen og EUC Nord yderligere. Hertil er EUC Nord tillige af den opfattelse, at partnerskabet er præget af tillid og respekt, hvilket blandt andet kommer til udtryk ved, at de forstår hinandens behov for fleksibilitet (bilag 12). Ud fra afsnit 7.2 synes partnerskabet derfor at kunne karakteriseres som værende på det højeste trin i form af kompagniet, hvor der mellem parterne forekommer synergi. Informanten giver dog udtryk for, at der i partnerskabet tidligere har været uoverensstemmelser i forhold til parternes forskellige roller og de forventninger, de hver især har til hinanden. Dette eksemplificeres gennem følgende citat fra informanten, hvor en folkeskolelærer med sin klasse er på besøg på EUC Nord:

“ (...) “så står hun bare der og snakker i telefon” siger min håndværkerlærer, “hvad fanden er det for et signal at sende”, og folkeskolelærerne siger, “jamen, de snakker jo slet ikke til mig, de siger jo ingenting. Jeg ved slet ikke, hvad jeg skal, så kan jeg ligeså godt lade være med at være der”. ” (bilag 12: 107).

Informanten giver til ovenstående dog udtryk for, at parterne hurtigt fik løst denne uoverensstemmelse ved at afklare hinandens roller i samarbejdet. Man kan derfor argumentere for, at der forekommer en løbende vedligeholdelse, der ifølge Åkerstrøm, som det fremgår af afsnit 7.2, er vigtigt for et velfungerende og succesfuldt partnerskab.

I forhold til partnerskabets institutionalisering kommer det til udtryk, at EUC Nord på dette punkt især adskiller sig fra de resterende i denne interessentgruppe, hvilket beror på, at informanten oplyser, hvordan EUC Nord flere gange dagligt er i kontakt med grundskolerne (bilag 12). På trods af den hyppige kontakt befinder partnerskabet sig ud fra afsnit 7.2 dog ikke på et af de højeste udviklingsniveauer, hvilket forårsages af, at der ikke er tale om faste møder, da de ifølge informanten kun skemalægges forud for planlagte aktiviteter (bilag 12).

Ud fra den indsamlede empiri kan det dog udledes, at mål i højere grad er med til at understøtte, at partnerskabet befinder sig på et højt udviklingsniveau. Dette bunder i, at informanten oplyser, at de i partnerskabet arbejder ud fra fælles mål og referencerammer, hvortil informanten endvidere udtaler, at de fælles mål med tiden er blevet tydeligere og tydeligere (bilag 12). Det kommer dog til udtryk,

at der ligeledes figurerer egne mål samt interesser i EUC Nord, idet informanten udtaler, at de qua deres position som erhvervsuddannelse alene også er “ (...) *interesseret i, at der er flere, der kommer på en erhvervsuddannelse, det er da klart (...)* ”. (bilag 12: 109). Informanten fra EUC Nord tilkendegiver dermed, at de udover de fælles mål i partnerskaber ligeledes har egne mål, hvortil det dog er væsentligt, at EUC Nord opnår egne mål ved hjælp af de fælles mål i partnerskabet omhandlende mere praksisfaglighed. På trods af de selvstændige mål kan man derfor argumentere for, at disse er kompatible, hvorfor partnerskabet alligevel synes at befinde sig på et højt udviklingsniveau i form af klubniveauet, jf. afsnit 7.2.

I tråd med ovenstående kommer det til udtryk, at informanten ligeledes finder, at udbyttet af partnerskabet er tilfredsstillende samt tilstrækkeligt. Det kan af empirien dertil udledes, at informanten både oplever et udbytte på kort og lang sigt. Ifølge informanten består udbyttet på kort sigt af, at der er elever, der bliver mere motiverede til at gå i skole ved hjælp af mere praksisfaglighed. Derudover fremhæver informanten, hvordan dette udbytte især også kommer folkeskolelærerne til gode, idet flere lærere udtaler, at de længe har haft ambitioner om den praksisfaglige dimension, som dog ikke har været muligt at udfolde på samme måde på grundskolerne, eftersom de ikke har haft rammerne dertil. Informanten udtaler dertil, at

“ (...) det er guld værd, og det de [folkeskolelærerne] siger, det er, at de oplever hver gang, at der er nogle elever, der shiner, og det kan også godt være de bogligt stærke, som pludselig synes, at det er skide sjovt det her, hvor jeg sådan... det synes jeg også, at der er en stor gevinst i, at de stærke også får øjnene op for, at der faktisk er faglige udfordringer på en erhvervsuddannelse. ” (bilag 12: 103).

På det længere sigte er udbyttet ifølge informanten dertil, at der vil være flere unge i Hjørring Kommune, der vælger en erhvervsuddannelse på EUC Nord (bilag 12). Ud fra afsnit 7.2 kan man ud fra informantens opfattelser af partnerskabets udbytte argumentere for, at partnerskabet er på et højt udviklingsniveau i form af kompagniet, da EUC Nord med partnerskabet ser en merværdi på både kort og lang sigt.

10.4.2.2 Folkeskolelærere

Ud fra projektets empiri kan det udledes, at interessentgruppen bestående af folkeskolelærere overordnet opfatter partnerskabet med ungdomsuddannelser som godt og jævnbyrdigt (bilag 13; bilag 14; bilag 15). Dog kommer det i høj grad til udtryk, at der i interessentgruppen er konsensus om, at der er stor forskel på samarbejdet med de respektive ungdomsuddannelser. I tråd med ovenstående

analyse fremgår det, at det især er samarbejdet med EUC Nord, interessentgruppen fremhæver (bilag 13; bilag 14; bilag 15). Informant 1 fra Muldbjerg påpeger dertil, hvordan skolen finder samarbejdet med EUC Nord særdeles fremragende, idet “ (...) *de er bedre til at vise de unge mennesker, hvad er det rent faktisk, vi kan her, og hvad er det, vi gør.* ” (bilag 14: 132), mens informanten finder det mere problematisk med de andre ungdomsuddannelser. Informanten uddyber dertil, hvordan erhvervsuddannelserne især er gode til at byde ind med forskellige projekter, der viser de forskellige muligheder, de unge har, mens informanten påpeger, hvordan samarbejdet med STX i højere grad består af, at de unge blot følger noget undervisning (bilag 14). Informant 2 fra Muldbjerg er af samme overbevisning og udtaler, at “ (...) *de ting som gymnasiet laver, dem kan jeg godt lave selv.* ” (bilag 15: 150). Informanten fremhæver dertil, at undervisningsstedet samarbejder mest med erhvervsuddannelserne på grund af de faciliteter, som disse har. Informanten eksemplificerer dertil, hvordan udskolings eleverne på EUC Nord blandt andet kan “ (...) *komme ned og se, hvordan man svejser, og de kan komme ned og se, hvordan man slår søm i og skurrer... elektricitet og sådan noget.* ” (bilag 15: 150), hvortil informanten påpeger, at dette er ting, de ikke selv har faciliteterne til (bilag 15). Informanten fra Lundergård er af samme opfattelse og udtaler hertil, hvordan især samarbejdet med EUC Nord har haft stor indvirkning på flere elever, da EUC Nord viser andre perspektiver af læring, der ikke kun er boglige, hvilke booster flere elevers selvtillid. Informanten oplyser dertil, hvordan EUC Nord forløb modsat STX viser noget andet end det, de kan hjemme i klasseværelset (bilag 13).

På baggrund af ovenstående kan man udlede, at interessentgruppen favoriserer samarbejdet med EUC Nord, fordi de oplever et udbytte af partnerskabet med denne ungdomsuddannelse. Ud fra afsnit 7.2 er det for niveauet af partnerskabet dertil afgørende, hvorvidt der er tale om et udbytte på kort eller lang sigt. Det gør sig dertil gældende, at interessentgruppen både oplever et udbytte af samarbejdet med EUC Nord på kort og lang sigt. Det fremgår dertil, at udbyttet på kort sigt beror på, at de unge opnår en mere praksisfaglig viden, hvilket på lang sigt ifølge informanten fra Lundergård “ (...) *kan åbne øjnene for nogle, og det kan ligesom også for nogle ligesom lukke en dør, at de tænker, den vil jeg ikke ind af.* ” (bilag 13: 123). På baggrund af dette kan samarbejdet med EUC Nord karakteriseres som et partnerskab på det højeste niveau i form af kompagniet, da interessentgruppen både ser en merværdi på kort og lang sigt, jf. afsnit 7.2. Af ovenstående fremgår det dog modsat, at interessentgruppen ikke på samme måde oplever et udbytte af samarbejdet med de andre ungdomsuddannelser, herunder især Hjørring Gymnasium, hvorfor samarbejdet her i højere grad peger i retningen af et partnerskab på kantineniveau, hvor udbyttet er begrænset, jf. afsnit 7.2.

Det fremgår af den indsamlede empiri, at graden af institutionalisering i partnerskabet mellem folkeskolelærere og ungdomsuddannelser ligeledes varierer i forhold til, hvilken ungdomsuddannelse der er tale om. Alle i interessentgruppen er af den overbevisning, at de oftere er i kontakt med EUC Nord (bilag 13; bilag 14; bilag 15). På trods af denne forskel ungdomsuddannelserne imellem gør det sig gældende, at samarbejdet med alle ungdomsuddannelserne ud fra afsnit 7.2 befinder sig på et lavt udviklingsniveau, eftersom der ikke er tale om faste og systematiske møder (bilag 13; bilag 14; bilag 15). Det gør sig, som informanten fra Lundergård udtrykker, gældende, at hyppigheden af møder meget tilfældigt afhænger af, hvad man lige beskæftiger sig med (bilag 13).

At samarbejdet med ungdomsuddannelserne befinder sig på et lavt udviklingsniveau bekræftes endvidere af, at interessentgruppen ikke er af den overbevisning, at de bruger mange ressourcer på samarbejdet med ungdomsuddannelserne (bilag 13; bilag 14; bilag 15). Det kommer dertil tillige til udtryk, at der ikke er tale om fælles ressourcer, hvorfor partnerskabet ud fra dette befinder sig på det laveste niveau i form af kantinen, jf. afsnit 7.2. I denne forbindelse kommer det til udtryk, at interessentgruppen ikke fremhæver et ønske om, at samarbejdet fremover skal bestå af fælles ressourcer. Dog er der i interessentgruppen bestående af folkeskolelærere konsensus om, at de gerne vil bruge flere ressourcer i samarbejdet med ungdomsuddannelserne (bilag 13; bilag 14; bilag 15).

Man kan stille spørgsmålstejn ved, hvorfor interessentgruppen ikke bruger flere ressourcer på partnerskabet, når de udtrykker et ønske derom, eftersom det af den indsamlede empiri kommer til udtryk, at der er en ledelsesmæssige opbakning til partnerskabet og indsatsen om mere praksisfaglighed (bilag 13; bilag 14; bilag 15). At der forekommer ledelsesmæssig opbakning kommer blandt andet til udtryk af informant 2 fra Muldbjerg, der udtaler, at “ (...) hvis man kommer med en god idé til noget, så er de yderst åbne for at gå i gang med det. ” (bilag 15: 152). Informant 1 fra Muldbjerg understøtter dette og udtaler, at ledelsen ikke tvivler på deres medarbejdere (bilag 14). Ud fra afsnit 7.2 kan man argumentere for, at forudsætningerne for et partnerskab på et højere udviklingsniveau derfor er til stede. Det kommer til udtryk, at en manglende ledelsesmæssig opbakning kan medføre et dalende engagement hos medarbejderne, hvilket dog ikke synes at være årsagen til, at partnerskabet ikke er særlig udviklet, eftersom man ud fra den ledelsesmæssige opbakning kan argumentere for, at medarbejderne både har autonomi og mandat til at udvikle samarbejdet og bruge flere ressourcer derpå.

Hvorfor samarbejdet ikke er mere udviklet, kan man igen stille spørgsmålstejn ved, idet det af den indsamlede empiri fremgår, at interessentgruppen er af den overbevisning, at de i høj grad arbejder

ud fra fælles mål, der består af, at folkeskolelærerne og ungdomsuddannelserne i samarbejdet skal sikre, at de unge får de bedste muligheder for i fremtiden at træffe de rette valg (bilag 13; bilag 14; bilag 15). På baggrund heraf kan man derfor argumentere for, at partnerskabet ud fra interessentgruppens opfattelser befinder sig på det højeste niveau i form af kompagniet, der er kendetegnet ved tydelige og klare fælles mål, jf. afsnit 7.2. Af den indsamlede empiri kommer det hertil dog igen til udtryk, at der er forskel på interessentgruppens opfattelser af de ungdomsuddannelser, der indgår i samarbejdet. Folkeskolelærerne fremhæver i den forbindelse, at de især oplever fælles mål med EUC Nord, der, som beskrevet i afsnit 10.4.2.1.3, højst sandsynligt bunder i, at EUC Nords egne mål er kompatible med de fælles mål, mere praksisfaglighed beror på. Det kommer dog af den indsamlede empiri til udtryk, at interessentgruppen ikke oplever, at målene med Hjørring Gymnasium i lige så høj grad er fælles, hvilket især hænger sammen med, at Hjørring Gymnasium, som beskrevet, ikke finder mere praksisfaglighed så optimalt som eksempelvis EUC Nord. Det fremgår dertil, at Hjørring Gymnasium i samarbejdet med grundskolen ifølge folkeskolelærerne i høj grad fokuserer på uddannelsesparathedsvurdering og dermed, hvorvidt eleverne fremstår parate til at tage en gymnasial uddannelse. Man kan derfor argumentere for, at begge ungdomsuddannelser blot fremmer egne interesser, hvortil det er af afgørende betydning, at EUC Nords egne interesser er i overensstemmelse med de fælles mål (bilag 10; bilag 12; 13; bilag 14; bilag 15). Ud fra afsnit 7.2 kan det derfor udledes, at folkeskolelærernes samarbejde med EUC Nord i høj grad kan karakteriseres som værende på det højeste udviklingstrin i form af kompagniet, mens samarbejdet med Hjørring Gymnasium i højere grad befinder sig på det laveste udviklingstrin, kantineniveauet. Dette beror på, at samarbejdet med EUC Nord bygger på fælles mål, mens samarbejdet med Hjørring Gymnasium i højere grad består af ukoordinerede mål.

10.4.2.3 Sammenligning og Hjørring Kommunes position

Ud fra ovenstående analyse kommer det til udtryk, at der i samarbejdet mellem ungdomsuddannelserne og folkeskolelærerne er forskel mellem de respektive ungdomsuddannelser. Det fremgår dertil, at der i interessentgrupperne dog er konsensus om denne forskel. På baggrund af dette vil nærværende sammenligning behandle samarbejdet mellem folkeskolelærerne og de forskellige ungdomsuddannelser separat.

Det fremgår af samarbejdet mellem folkeskolelærerne og EUC Nord, at begge interessentgrupper er af den overbevisning, at samarbejdet fungerer godt samt er fleksibelt og tillidsfuldt. Man kan derfor

ud fra afsnit 7.2 argumentere for, at samarbejdet mellem folkeskolelærerne og EUC Nord er på det højeste udviklingstrin, hvorfor samarbejdet herimellem ikke kræver yderligere udvikling. På samme vis ser begge parter et udbytte af samarbejdet på kort og lang sigt, hvorfor samarbejdet her heller ikke behøver yderligere udbygning. Af analysen kommer det tillige til udtryk, at folkeskolelærerne og EUC Nord begge arbejder ud fra fælles mål. Det fremgår dog dertil, at folkeskolelærerne udelukkende er af den overbevisning, at de arbejder ud fra fælles mål, mens EUC Nord modsat tilkendegiver, at de dog også har selvstændige mål. Som beskrevet i afsnit 10.4.2.1.3 synes disse mål dog i høj grad at være kompatible med indsatsens. Man kan dog argumentere for, at det for Hjørring Kommunes position vil være fordelagtigt at være opmærksom på, at EUC Nord's interesser ikke bliver altoverskyggende, således de på længere sigt ikke vil være kompatible med de fælles mål, som mere praksisfaglighed bygger på. Ud fra afsnit 7.2 vil dette have konsekvenser for partnerskabet og det udbytte, det medfører.

I forlængelse af ovenstående kommer det af analysen modsat til udtryk, at udviklingsniveauet er lavt med henblik på institutionalisering, hvilket bunder i, at der ingen faste samt systematiske møder afholdes i samarbejdet mellem EUC Nord og folkeskolelærerne. Ud fra afsnit 7.2 kunne samarbejdet med fordel udbygges, hvad disse møder angår, for at nå et højere udviklingstrin. Dog gør det sig gældende, at både EUC Nord og folkeskolelærerne er af den opfattelse, at de oplever en ofte og løbende kontakt, hvortil de ikke udtrykker et ønske om faste møder. De udtrykker derimod, hvordan de sætter pris på, hvor fleksibelt samarbejdet er, hvilket faste og skemalagte møder vil mindske.

Af analysen kommer det til udtryk, at FGU opfatter samarbejdet med folkeskolelærerne som godt og jævnblydigt, mens det dog gør sig gældende, at folkeskolelærerne ikke på samme vis berører samarbejdet med FGU. Man kan forestille, at dette i høj grad bunder i, at FGU er en nyoprettet institution samtidig med, at institutionen ikke på samme vis kan karakteriseres som en ungdomsuddannelse som EUC Nord og Hjørring Gymnasium, men nærmere en forberedende ungdomsuddannelse, jf. afsnit 9.1.1. Dette kan være årsagen til, at folkeskolelærerne endnu ikke har fået øjnene op for FGU som en egentlig ungdomsinstitution, selvom samarbejdet med FGU på samme vis kan sikre mere praksisfaglighed, jf. afsnit 10.4.2.1.2. På baggrund heraf kan man argumentere for, at folkeskolelærerne med fordel kan udbygge samarbejdet med FGU yderligere. Dette understøttes især af den ledelsesmæssige opbakning, der både spores blandt informanten fra FGU samt folkeskolelærerne, hvilken ifølge afsnit 7.2 sikrer et engagement hos medarbejderne, der har stor betydning for arbejdet mod det fælles mål.

På trods af at ovenstående forudsætninger for et godt samarbejde er til stede, kan man argumentere for, at man for at udbygge samarbejdet mellem FGU og folkeskolelærerne med fordel kan indføre faste møder på ledelses- og medarbejderniveau, da det ifølge afsnit 7.2 sikrer en større grad af institutionalisering, idet samarbejdet på nuværende tidspunkt udelukkende består af sporadiske møder. Det fremgår yderligere af analysen, at FGU i høj grad i fremtiden ønsker at bruge flere ressourcer på samarbejdet, hvilke ressourcer kan være med til at udbygge samarbejdet mellem FGU og folkeskolelærerne, idet folkeskolelærerne udtrykker et ønske om flere ressourcer for at opnå de fælles mål. Både FGU og folkeskolelærerne giver dog udtryk for, at der ikke er et behov for fælles ressourcer, hvorfor samarbejdet herimellem ifølge afsnit 7.2 ikke vil nå et højere udviklingsstrin end kantineniveau, idet ressourcerne ikke er gennemgående.

Af analysen kommer det til udtryk, hvordan der blandt interessentgrupperne er konsensus om, at folkeskolelærernes samarbejde med Hjørring Gymnasium befinder sig på et lavt udviklingsniveau, hvorfor man kan argumentere for, at især dette samarbejde kræver yderligere udbygning.

For det første kommer det til udtryk, at folkeskolelærerne og Hjørring Gymnasium begge er enige om, at samarbejdet knap nok er eksisterende, hvilket blandt andet understøttes af, at der hverken er tale om faste systematiske møder eller gennemgående ressourcer. Ud fra afsnit 7.2 kan man derfor for at styrke og udvikle samarbejdet indledningsvist indføre systematiske møder og derigennem sikre partnerskabets institutionalisering. Ifølge afsnit 7.2 kan man ligeledes for at sikre Hjørring Kommuniens position indføre fælles, gennemgående ressourcer, hvilket, som det fremgår af analysen, dog ikke synes at falde i hverken folkeskolelærerne eller Hjørring Gymnasiums interesse.

For at komme i mål med en stærkere institutionalisering af samarbejdet synes det dog afgørende at sikre den ledelsesmæssige opbakning på Hjørring Gymnasium, eftersom den af den indsamlede empiri ikke synes at gøre sig gældende, hvilket ifølge afsnit 7.2 er afgørende for, at der overhovedet er mandat til samarbejdet om mere praksisfaglighed. Det fremgår endvidere af teorien, at en ledelsesmæssig opbakning vil styrke engagementet hos medarbejderne på Hjørring Gymnasium.

Af analysen står det klart, at hverken Hjørring Gymnasium eller folkeskolelærerne er af den opfattelse, at de opnår et udbytte af samarbejdet, hvilket ifølge afsnit 7.2 er afgørende for, hvorvidt der er incitament for en yderligere udbygning deraf. På baggrund af dette kan man derfor argumentere for, at folkeskolelærerne og Hjørring Gymnasium bør tydeliggøre, hvad de forventer at få ud af samarbejdet. Der synes dermed at være et behov for at få tydeliggjort, hvordan folkeskolelærerne kan bruge Hjørring Gymnasium til at sikre mere praksisfaglighed, da dette på nuværende tidspunkt ikke

fremstår klart, selvom Hjørring Gymnasium ikke lægger skjul på, at de ønsker at spille en større rolle i indsatsen om mere praksisfaglighed. Dertil er det centralt, at det af beskrivelsen af mere praksisfaglighed i Ungegarantien fremgår, at ungdomsuddannelserne på samme vis som virksomhederne skal indgå i konkrete karrierelæringsforløb, jf. afsnit 4.1.1. Man kan dog argumentere for, at succesen deraf i høj grad afhænger af, hvorvidt Hjørring Gymnasium ligeledes i højere grad formår at gøre deres egne mål komplementære med de fælles mål i partnerskabet. Hvis dette lykkes, vil samarbejdet mellem folkeskolelærerne og Hjørring Gymnasium udvikles og dermed befinde sig på et højere udviklingsniveau med større mulighed for succes. Det er hertil vigtigt, at Hjørring Gymnasium ikke føler sig tvunget til at deltage i samarbejdet, men nærmere tiltrukket heraf, eftersom de, som det fremgår af afsnit 7.2, vil melde sig ud, hvis dette ikke er tilfældet. Dette vil få konsekvenser for indsatsen om mere praksisfaglighed, der synes at kræve en fælles indsats, hvor alle partnerne deltager aktivt.

10.4.3 Samarbejde eller partnerskab?

På baggrund af ovenstående gennemgange fremgår det, at partnerskabet om at skabe mere praksisfaglighed i Ungegarantien har en spøjs position, da samarbejdet på tværs af KLV og PK'erne samt virksomhederne synes mere udbygget end samarbejdet mellem folkeskolelærerne og ungdomsuddannelserne, hvorfor man kan argumentere for, at fokuset især bør rettes mod denne del af partnerskabet. Dette bekræftes yderligere af, at der, som det fremgår af afsnit 10.2, i disse interessentgrupper ligeledes er modstand at spore.

Relevansen af at fokusere på denne del af partnerskabet understøttes af, at det af afsnit 4.1.1 fremgår, at karrierelæring består af et samarbejde med både ungdomsuddannelser og virksomheder om konkrete karrierelæringsforløb, således elevernes læring om forskellige uddannelses- og jobmuligheder styrkes. Det forekommer derfor besynderligt, at samarbejdet med ungdomsuddannelserne ikke er tilstrækkeligt udbygget, da indsatsen om mere praksisfagligheden tillige i høj grad afhænger af disse. Af den indsamlede empiri kommer det endvidere til udtryk, hvordan flere informanter oplyser, at COVID-19 har haft betydning for udviklingen af partnerskabet. Det fremgår dog, at det især er virksomhederne, der fremhæver de konsekvenser, COVID-19 har haft for samarbejdet, hvilket yderligere forstærker vores undren over, hvorfor samarbejdet mellem folkeskolelærerne og ungdomsuddannelserne ikke er mere udbygget.

Det kommer dog af ovenstående til udtryk, at der i mere praksisfaglighed i Ungegarantien synes at forekomme en skævvridning i forhold til beskrivelsen deraf, eftersom denne hovedsagligt fokuserer

på virksomhederne, ungdomsuddannelserne og KLV samt PK'erne, mens folkeskolelærerne ikke benævnes. Man kan stille spørgsmålstejn ved, hvorfor folkeskolelærerne ikke tillægges en større værdi, da de ligeledes har en stor rolle i forhold til at sikre mere praksisfaglighed, idet de står for kontakten til ungdomsuddannelserne. Hertil bliver det af afsnit 10.1 tydeligt, hvordan folkeskolelærerne er i en særlig position i forhold til at opfange de elever, der synes at have ekstra brug for et karrierelæringsforløb eller en erhvervspraktik, hvorfor man kan argumentere for, at folkeskolelærerne her besidder en fordel, som Hjørring Kommune bør gøre brug af samt anerkende. Som det fremgår af afsnit 10.4.1.2 har Hjørring Kommune oprettet en hjemmeside, der blandt virksomhederne og KLV og PK'erne understøtter en større grad af institutionalisering, eftersom de herigennem kan dele informationer. Af hjemmesiden kommer det til udtryk, at der i langt mindre grad deles informationer om ungdomsuddannelser og de forløb, som disse udbyder. Størstedelen af indholdet på hjemmesiden fokuserer dermed på samarbejdet med virksomhederne samt anvendelsen af disse i forhold til karrierelæringsforløb og erhvervspraktikker (Ungesekretariatet, u. å. (I)). For at styrke og prioritere samarbejdet mellem ungdomsuddannelserne og folkeskolelærerne kunne Hjørring Kommune derfor med fordel udbygge hjemmesiden, således folkeskolelærere og ungdomsuddannelser tillige opnår fordele deraf.

At partnerskabet i høj grad bygger på to forskellige samarbejder mellem henholdsvis KLV og PK'erne og virksomhederne samt folkeskolelærerne og ungdomsuddannelser forstærker alene, at partnerskabet har en usædvanlig konstruktion, da et opdelt partnerskab ikke er i overensstemmelse med definitionen på et vellykket partnerskab, jf. afsnit 7.2. Denne opdeling kan dog skyldes den organisatoriske opbygning af KLV og PK'erne samt folkeskolelærernes opgavevaretagelse. Det kommer dog af afsnit 7.2 til udtryk, at partnerskabets styrke netop består i en kobling af parternes forskellige styrker og ressourcer, hvilket ikke på samme måde muliggøres i et partnerskab, der i højere grad er opdelt. Det netværk, som Ungegarantien jf. afsnit 4.1.1, bygger på i form af virksomheder, folkeskoler og ungdomsuddannelser bør derfor for at kunne karakteriseres som et vellykket partnerskab inddrage alle aktører samtidigt for at opnå det optimale udbytte deraf. I forlængelse af dette kan man dog stille spørgsmålstejn ved, hvorvidt interessentgrupperne overhovedet er bevidste om, at de alle bør indgå i det samme partnerskab. Det fremgår dertil af afsnit 7.2, at vi på forhånd var bevidste om denne udfordring i anvendelsen af partnerskabsteori, men at vi dog var af den overbevisning, at aktørerne var bevidste derom. Man kan dog argumentere for, at dette alligevel ikke

synes at gøre sig gældende, hvorfor Hjørring Kommune med fordel kan tydeliggøre dette for at styrke partnerskabet og dermed øge kvaliteten af indsatsen om mere praksisfaglighed.

Kapitel 11. Konklusion

Nærværende evaluering har haft til hensigt at undersøge, hvordan væsentlige interessenter opfatter mere praksisfaglighed i Ungegarantien, og hvordan deres opfattelser kan forstås ud fra forandrings- og partnerskabsteori.

Af analysen kommer det til udtryk, at interessenternes opfattelser af mere praksisfaglighed bygger på, at unge skal udfordres i forhold til deres valg af uddannelse og job, således de på et oplyst grundlag kan træffe de rette beslutninger, hvad dette angår. Interessenternes opfattelser er derfor i høj grad i overensstemmelse med formålet dermed.

Mere praksisfaglighed i Ungegarantien viser at have medført en forandring i form af en bevidst handling, der har til formål at forbedre den gældende praksis, således unge opnår en positiv destination. Det ses dog, at interessenterne ikke finder forandringen så omfattende, som beskrivelsen af Ungegarantien lægger op til.

I analysen af, hvorvidt der er opbakning eller modstand til ovenstående forandring, kan det udledes, at der blandt alle interessentgrupper overordnet er opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Vi finder dertil, at virksomhederne udviser den største opbakning i form af affektiv opbakning, mens der blandt karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorerne ligeledes kan spores en høj grad af opbakning til mere praksisfaglighed. Denne opbakning blandt virksomhederne samt karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorerne bunder hovedsageligt i en faglighed enighed.

Opbakningen til mere praksisfaglighed viser sig at variere blandt ungdomsuddannelserne. Af analysen kan det udledes, at EUC Nord og FGU Vendsyssels opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien kan karakteriseres som en normativ opbakning, der bunder i en faglig enighed samt en forpligtelse over for det omkringliggende samfund i forhold til at sikre mere praksisfaglighed. I forhold til Hjørring Gymnasium STX & HF fremgår det af analysen, at denne ungdomsuddannelse udviser en neutral modstand i form af apati, der beror på, at de ansatte ikke udviser interesse eller involverer sig i indsatser om mere praksisfaglighed i Ungegarantien på trods af, at de er præsenteret for indsatserne herom.

Folkeskolelærerne udviser ligeledes både opbakning og modstand til mere praksisfaglighed i Ungegarantien. Opbakningen beror på en faglig enighed og indeholder elementer af den normative opbakning og nødvendighedsopbakning, hvilken bunder i, at interessenterne føler en forpligtelse over for undervisningsstederne og det omkringliggende samfund, samt at der ikke er andre muligheder, da

det nu er en del af den jobfunktion, de har. Derudover kan en passiv modstand tillige spores, idet folkeskolelærerne udviser en verbal modstand, der bunder i to årsager, hvilke er frygten for det ukendte samt overarbejde.

Det kan dermed konkluderes, at interessenterne overvejende udviser opbakning til mere praksisfaglighed i Ungegarantien på baggrund af en faglig enighed, der går på tværs af interessenterne. Karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorerne samt virksomhederne udviser den største opbakning dertil, mens ungdomsuddannelserne og folkeskolelærerne udviser en lavere grad af opbakning, der yderligere nuanceres af en lav grad af modstand.

På baggrund af analysen af interessenternes opfattelser af det partnerskab, mere praksisfaglighed i Ungegarantien bygger på, kan det udledes, at partnerskabet består af to separate samarbejder. Samarbejdet mellem karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorerne samt virksomhederne finder vi hertil mere udbygget end samarbejdet mellem ungdomsuddannelserne og folkeskolelærerne. Samarbejdet mellem karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorerne samt virksomhederne er særdeles udbygget på baggrund af et udbytte på både kort og lang sigt samt flere fælles mål. Dog fremgår det, at virksomhederne tillige prioriterer egeninteresser, der dog er kompatible med de fælles mål om at sikre mere praksisfaglighed. Umiddelbart synes samarbejdet på baggrund af dette ikke yderligere udbygning. Det fremgår dog, at samarbejdet med fordel kan institutionaliseres, eftersom virksomhederne udtrykker, at de ikke finder kontakten med karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorerne tilstrækkelig.

Samarbejdet mellem folkeskolelærerne og ungdomsuddannelserne synes ikke lige så udbygget som ovenstående samarbejde. Det fremgår hertil af analysen, at der forekommer en forskel i samarbejdet mellem folkeskolelærerne og henholdsvis EUC Nord, FGU Vendsyssel og Hjørring Gymnasium STX & HF. I samarbejdet mellem folkeskolelærerne og EUC Nord kommer det til udtryk, at dette i høj grad er udbygget, hvilket bunder i, at begge ser et udbytte på både kort og lang sigt. Derudover arbejder begge parter ligeledes ud fra fælles mål, hvortil det dog ses, at EUC Nord på samme vis som virksomhederne har egne mål, der dog er kompatible med de fælles mål. I forhold til samarbejdet med FGU Vendsyssel finder vi, at dette ikke er udbygget i lige så høj grad som samarbejdet med EUC Nord. Det gælder hertil, at FGU Vendsyssel er en nyoprettet institution, hvorfor samarbejdet med folkeskolelærerne endnu ikke er tilstrækkeligt udbygget. Til trods for dette udtrykker FGU Vendsyssel et ønske om i fremtiden at bruge flere ressourcer, hvilke kan være med til at udbygge samarbejdet. Analysen viser, at samarbejdet mellem folkeskolelærerne og Hjørring Gymnasium STX

& HF ligeledes kræver yderligere udbygning. Det kan udledes, at hverken Hjørring Gymnasium STX & HF eller folkeskolelærerne har en opfattelse af, at de samarbejder ud fra fælles mål i forhold til at sikre mere praksisfaglighed, mens de ligeledes hverken oplever et udbytte på kort eller lang sigt. Yderligere kan det af analysen sluttes, at samarbejdet mellem folkeskolelærerne og alle ungdomsuddannelserne er kendetegnet ved en lav grad af institutionalisering, hvorfor samarbejdet her med fordel kan udbygges.

Det kan dermed konkluderes, at samarbejdet mellem karrierelæringsvejlederne og praktikkoordinatorene samt virksomhederne er mere udbygget end samarbejdet mellem ungdomsuddannelserne og folkeskolelærerne, hvorfor især sidstnævnte med fordel kan udbygges. Ud fra interessenternes opfattelser af mere praksisfaglighed i Ungegarantien kan der stilles spørgsmål ved, om partnerskabet i højere grad bygger på to forskellige samarbejder, hvilket er en usædvanlig konstruktion for et partnerskab. Man kan derfor diskutere, hvorvidt der overhovedet er tale om et partnerskab eller blot et mindre formelt netværk.

På baggrund af ovenstående resultater synes undersøgelsens fokus på interessenternes opfattelser af mere praksisfaglig i Ungegarantien at have tydeliggjort de fordele, som en interessentevaluering besidder i forhold til at inddrage interessenterne, eftersom disse i denne undersøgelse bidrager med relevant viden i forhold til at forbedre den gældende praksis. Undersøgelsens resultater markerer derfor, at den eksisterende forsknings fokus på især virknings- og effektevalueringer ikke nødvendigvis behøver at være de mest givende former for evaluering.

Kapitel 12. Litteraturliste

- **Aalborg Kommune (2019).** *Notat om Aalborg Kommunes sammenhængende ungeindsats og gennemgående kontaktperson.* Lokaliseret den 7. marts 2020 på:
<https://www.aalborg.dk/usercontrols/AalborgKommune/Referater/Pdf.aspx?pdfnavn=20185028-20553619-22.pdf&type=bilag&pdfid=109559>
- *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*, af 13. oktober 2017.
- *Aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen*, af 12. juni 2018.
- **Andersen, N. Å. (2006).** *Partnerskabelse.* Hans Reitzels Forlag, 1. udgave, 1. oplag.
- **Andersen, L. B. (2012).** *Forskningskriterier i:* Andersen, L. B., Hansen, K. M. & Klemmensen, R. (red.). “Metoder i Statskundskab”. Hans Reitzels Forlag, 2. udgave, 4. oplag.
- **Andersen, L. L. & Espersen, H. H. (2017).** *Samskabelse, samproduktion og partnerskaber - teoretiske perspektiver i:* Socialstyrelsen (red.). “Partnerskaber og samarbejder mellem det offentlige og civilsamfundet”.
- **Andersen, S. H., Jensen, B., Nielsen, B. W. & Skaksen, J. R. (2017).** *Hvad vi ved om udsatte unge. Historik, omfang og årsager.* ROCKWOOL Foundation Research Unit og Gyldendal.
- **Antoft, R. & Salomonsen, H. H. (2007).** *Det kvalitative casestudium – introduktion til en forskningsstrategi i:* Antoft, R., Jacobsen, M. H., Jørgensen, A. & Kristiansen, S. (red.). “Håndværk og horisonter. Tradition og nytænkning i kvalitativ metode”. Syddansk Universitetsforlag.
- **Argyris, C. & Schön D. A. (1974).** *Theory in Practice. Increasing Professional Effectiveness.* Jossey-Bass Publishers.
- **Baadsgaard, K. (2016).** *Responsiv evaluering i:* Bredgaard, T. (red.). “Evaluering af offentlig politik og administration”. Hans Reitzels Forlag. 1. udgave, 1. oplag.
- **Baadsgaard, K. & Krogstrup, H. K. (2016).** *Metaanalyser og evidens i:* Bredgaard, T. (red.). “Evaluering af offentlig politik og administration”. Hans Reitzels Forlag. 1. udgave, 1. oplag.
- **Baadsgaard, K., Jørgensen, H., Klidt, M. P., Lassen, M. S. & Miller, S. P. (2019).** *Grænsekrydsende samarbejde og partnerskabelse - hvorfor og hvordan? Temahæfte 2 om socialfondsprojektet KOMPETENCEFORSYNINGmidt.* Erhvervshus Midtjylland, Århus.

- **Bay, J. (2019).** *Analyse. Børn af akademikere holder sig langt væk fra erhvervsskoler.* A4 Nu. Lokaliseret den 10. marts 2020 på: <https://www.a4nu.dk/artikel/akademikerboern-har-lav-social-mobilitet>
- **Bell, S. & Hindmoor, A. (2009).** *Rethinking governance - the centrality of the state in modern society.* Cambridge University Press. (A).
- **Bell, S. & Hindmoor, A. (2009)** *The governance of public affairs.* Journal of Public Affairs, Vol. 9, Nr. 2. (B).
- **Bredgaard, T. (2016).** *Evaluering af offentlig politik og administration.* Hans Reitzels Forlag.
- **Bredgaard, T., Jørgensen, H., Madsen, P. K. & Rasmussen, S. (2016).** *Dansk arbejdsmarkedspolitik.* Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2. udgave.
- **Brinkmann, S. (2015).** *Etik i en kvalitativ verden i:* Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.). "Kvalitative metoder". Hans Reitzels Forlag, 2. udgave.
- **Brunsson, N. & Olsen, J. P. (1993).** *The Reforming Organization.* Routledge.
- **Bryman, A. (2016).** *Social Research Methods.* Oxford University Press, 5. udgave.
- **Brønderslev Kommune (2019).** *Sådan gør vi i UngeCenter Brønderslev. Den kommunale ungeindsats (KUI).* Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <https://www.bronderslev.dk/~media/website/Borger/ArbejdeDagpengeFerie/UngeCenter/KUIBronderslev2019.pdf> (A)
- **Brønderslev Kommune (2019).** *UngeCenter Brønderslev.* Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <https://www.bronderslev.dk/Borger/ArbejdeDagpengeOgFerie/UngeCenter.aspx> (B).
- **Burnard, P. (1994).** *The telephone interview as a data collection method.* Nurse Education Today, Vol. 14, Nr. 1.
- **Bäckman, O., Jacobsen, V., Lorentzen, T., Österbacka, E. & Dahl, E. (2015).** *Early school leaving in Scandinavia: Extent and labour market effects.* Journal of European Social Policy, Vol. 25, Nr. 3.
- **Børne- og Undervisningsministeriet (u. å.).** *Klare mål.* Lokaliseret den 3. marts 2020 på: <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/skoleudvikling/klare-maal/om-klare-maal>. (A).
- **Børne- og Undervisningsministeriet (u. å.).** *Udvikling i tilmeldingen til ungdomsuddannelser.* Lokaliseret den 18. marts 2020 på: <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Reports/1684.aspx>. (B).

- **Børne- og Undervisningsministeriet (u. å.).** *Skoletal*. Lokaliseret den 29. april 2020 på: https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/grundskolen_overnblik.aspx. (C).
- **Carcillo, S., Fernandez, R., Königs, S. & Minea, A. (2015).** *NEET Youth in the Aftermath of the Crisis: Challenges and Policies*. OECD Social, Employment and Migration Working Papers Nr. 164.
- **Carr, E. & Worth, A. (2001).** *The use of telephone interview for research*. Nursing Times Research, Vol. 6, Nr. 1.
- **Center for Frivilligt Socialt Arbejde (2018).** *Uddannelsespuljen 2014-2017*.
- **Coetsee, L. (1999).** *From Resistance to Commitment*. Public Administration Quarterly, Vol. 23, Nr. 2.
- **Danmarks Evalueringsinstitut & Undervisningsministeriet (2017).** *Overgange mellem grundskole og ungdomsuddannelse. Vidensnotat*.
- **Danmarks Statistik (u. å.).** *AKU101M: Arbejdsmarkedstilknytning (procent) efter sæsonkorrigering, beskæftigelsesstatus, alder og køn*. Lokaliseret den 17. marts 2020 på: <https://www.statbank.dk/statbank5a/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=AKU101M&PLanguage=0> (A).
- **Danmarks Statistik (u. å.).** *AULKP01: Fuldtidsledige i pct. af arbejdsstyrken efter område, alder og køn*. Lokaliseret den 17. marts 2020 på: <https://www.statbank.dk/statbank5a/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=AULKP01&PLanguage=0> (B).
- **Davidson, J. (2002).** *Overcoming Resistance to Change*. Public Management, Vol. 84, Nr. 11.
- **Dich, K. (2018).** *6 råd til en god overgang mellem grundskole og ungdomsuddannelse*. Danmarks Evalueringsinstitut. Lokaliseret den 18. marts 2020 på: <https://www.eva.dk/grundskole/6-raad-overgang-mellem-grundskole-ungdomsuddannelse>.
- **Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse (2017).** *Bedre veje til en ungdomsuddannelse – anbefalinger til regeringen*. Rosendahls.
- **Elmholdt, C. (2006).** *Cyberspace alternativer til ansigt-til-ansigt interviewet*. Tidsskrift for Kvalitativ Metodeudvikling, Nr. 41
- **Epinion Aarhus (2017).** *Hands on – unges valg af erhvervsuddannelser i Trekantsområdet. Evaluering af et projekt under uddannelsespuljen i Region Syddanmark*.
- **Epinion Aarhus (2019).** *Viden til flere. Evaluering af et projekt under uddannelsespuljen*.

- **Eurostat (u. å.).** *Unemployment rate by age (TEPSR_WC170)*. Lokaliseret den 6. marts 2020 på:
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tepsr_wc170/default/table?lang=en.
- **Eurostat (2020).** *Young people neither in employment nor in education and training by sex, age and labour status (edat_lfse_20)*. Lokaliseret den 17. marts 2020 på:
http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_lfse_20.
- **Frederikshavns Kommune (u. å.).** *Ung og brug for støtte?* Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <https://frederikshavn.dk/borger/familie-boern-og-unge/ung-og-brug-for-stoette/>
- **Glogowska, M., Young, P. & Lockyer, L. (2011).** *Propriety, process and purpose: considerations of the use of the telephone interview method in an educational research study*. Higher Education, Vol. 62, Nr. 1.
- **Guba, E. G. & Lincoln, Y. S. (1989).** *Fourth Generation Evaluation*. Sage Publications.
- **Gustafsson, J. (2017).** *Single case studies vs. multiple case studies: A comparative study*. Halmstad University.
- **Görlich, A. (2016).** *Uden uddannelse og arbejde – unges tilblivelser i komplekse transitioner*. Aalborg University Press.
- **Görlich, A., Katznelson, N., Hansen, N. M., Rosholm, M. & Svarer, M. (2016).** *Hvad virker? Ledige unges vej til uddannelse og arbejde*. Center for Ungdomsforskning.
- **Halkier, B. (2015).** *Fokusgrupper i*: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.). “Kvalitative metoder”. Hans Reitzels Forlag, 2. udgave.
- **Harrits, G. S., Pedersen, C. S. & Halkier, B. (2012).** *Indsamling af interviewdata*. i: Andersen, L. B., Hansen, K. M. & Klemmensen, R. (red.). “Metoder i statskundskab”. Hans Reitzels Forlag.
- **Helliwell, J. & Fowler, A. (1994).** *Introducing IT into a mature production related work environment, The human resource factor*. Journal of Information Technology, Vol. 9.
- **Henderson, J. L., Hawke, L. D. & Chaim, G. (2016).** *Not in employment, education or training: Mental Health, substance use, and disengagement in multi-sectoral sample of service-seeking Canadian youth*. Children and Youth Services Review, Vol. 75.
- **Hermansen, J. (2017).** *Test af spørgeskema i*: Frederiksen, M., Grundelach, P. & Nielsen, R. S. (red.). “Survey – Design, stikprøve, spørgeskema, analyse”. Hans Reitzels Forlag.
- **Herscovitch, L. & Meyer, J. P. (2002).** *Commitment to Organizational Change: Extension of the Three-Component Model*. Journal of Applied Psychology, Vol. 87, Nr. 3.

- **Hjørring Kommune (2018).** *Overblik og tal.* (A).
- **Hjørring Kommune (2018).** *Kommissorium for Frontløbergruppe.* Lokaliseret den 19. maj 2020 på: https://hjoerring.dk/media/29530/punkt_3_bilag_5.pdf (B).
- **Hjørring Kommune (2019).** *Danmarks mest ambitiøse ungestrategi er nu vedtaget.* Via Ritzau. Lokaliseret den 2. marts 2020 på: <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse?releaseId=13574446>. (A).
- **Hjørring Kommune (2019).** *Referat af åben dagsorden fra Byrådets møde 29. maj 2019.* Lokaliseret den 3. marts 2020 på: <https://hjoerring.dk/media/36092/referat-af-aaben-dagsorden-fra-byraadets-moede-29-maj-2019.pdf>. (B)
- **Hjørring Kommune (2019).** *Referat 6. maj 2019 af møde i Børne, Fritids- og Undervisningsudvalget.* Lokaliseret den 19. maj 2020 på: <https://hjoerring.dk/media/35508/referat-6-maj-2019.pdf> (C).
- **Hjørring Nordvestskole (u. å.).** *Lundegårds samarbejdspartnere.* Lokaliseret den 6. april 2020 på: <https://nordvestskolen.aula.dk/lundergaard/kontakt-lundergaard/lundergaards-samarbejdspartnere>. (A).
- **Hjørring Nordvestskole (u. å.).** *Højenes samarbejdspartnere.* Lokaliseret den 6. april 2020 på: <https://nordvestskolen.aula.dk/hoejenes-samarbejdspartnere>. (B).
- **Hjørring Sydøstskole (u. å.).** *Samarbejdspartnere.* Lokaliseret den 6. april 2020 på: <https://sydoestskolen.aula.dk/kontakt/samarbejdspartnere>.
- **Holtz, P., Kronberger, N., & Wagner, W. (2012).** *Analyzing internet forums: A practical guide.* Journal of Media Psychology, Vol. 24, Nr. 2.
- **Hostrup, J. (2020).** *Hjørring Kommune kåret som landets tredjebedste ungdomskommune.* TV2 Nord. Lokaliseret den 2. marts 2020 på: <https://www.tv2nord.dk/hjoerring/hjoerring-kommune-kaaret-som-landets-tredjebedste-ungdomskommune>.
- **Ingemann, J. H. (2014).** *Videnskabsteori for økonomi, politik og forvaltning.* Samfundslitteratur, 1. udgave, 2. oplag.
- **Ingemann, J. H., Kjeldsen, L., Nørup, L. & Rasmussen, S. (2018).** *Kvalitative undersøgelser i praksis: viden om mennesker og samfund.* Samfundslitteratur. 1. udgave.
- **Jacobsen, D. I. & Thorsvik, J. (2013).** *Hvordan organisationer fungerer. En indføring i organisation og ledelse.* Hans Reitzels Forlag, 3. udgave.
- **Jacobsen, D. I. (2018).** *Organisasjonsendringer og endringsledelse.* Fagbokforlaget, 3. udgave.

- **Jakobsen, M. L. F. (2012).** *Kvalitativ analyse: Kodning i:* Andersen, L. B., Hansen, K. M. & Klemmensen, R. (red.). "Metoder i statskundskab". Hans Reitzels Forlag.
- **Jammerbugt Kommune (u. å.).** *Den Kommunale Ungeindsats (KUI) i Jammerbugt Kommune.* Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <https://www.jammerbugt.dk/borger/job-og-ledighed/ungeenheden/om-ungeenheden/den-kommunale-ungeindsats-kui-i-jammerbugt-kommune/>.
- **Jowett, A., Peel, E., & Shaw, R. (2011).** *Online interviewing in psychology: Reflections on the process.* Qualitative Research in Psychology, Vol. 8, Nr. 4.
- **Juul, M. T. & Pless, M. (2015).** *Unges uddannelsesvalg i tal – Midtvejsrapport i forsøgs- og udviklingsprojektet 'Fremtidens Valg og Vejledning'.* Center for Ungdomsforskning.
- **Juul, M. T., Pless, M. & Katznelson, N. (2016).** *Uddannelsesvalg, vejledning og karrierelæring i et ungeperspektiv - Centrale konklusioner fra følgeforskningsprojektet 'Fremtidens Valg og Vejledning'.* Center for Ungdomsforskning.
- **Jørgensen, H. & Friche, N. (2007).** *Partnerskab eller privatinteresser?* KvaliNord, Aalborg: CaRMA.
- **Jørgensen, H., Baadsgaard, K. Klindt, M. P. & Lassen, M. S. (2018).** *Fra partnerskaber til partnerskabelse: Grundlagspapir for følgeforskningen til KOMPETENCEFORSYNINGmidt 2.0.* CARMA-Center for Arbejdsmarkedsforskning, Aalborg Universitet.
- **Katznelson, N. & Lundby, A. (2015).** *Det gav mig en idé om, at min fremtid ikke står skrevet i sten – Midtvejsevaluering af forsøg med karrierelæring i gymnasiet.* Aalborg Universitetsforlag.
- **Klindt, M. P. & Lassen, M. S. (2019).** *Kortlægning og synliggørelse af kompetencer: Rapport om ØKS Interreg-projektet YGGDRASIL".* Regional Udvikling Region Midt.
- **Kommunernes Landsforening (u. å.).** *Kommunal Ungeindsats.*
- **Kommunernes Landsforening (2019).** *Praksisfaglighed i folkeskolen.* Lokaliseret den 3. marts 2020 på: <https://www.kl.dk/media/19440/praksisfaglighed-i-folkeskolen-erfaringer-fra-projekt-oeg-elevernes-valgparathed.pdf>.
- **Krogstrup, K. H. (2016).** *Evalueringsmodeller.* Hans Reitzels Forlag, 3. udgave, 2. oplag.
- **Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015).** *Interview - Det kvalitative forskningsinterview som håndværk.* Hans Reitzels Forlag, 3. udgave.

- **Larsen, P. G. (2008).** *Fjerde generations evaluering*. Masterafhandling i evaluering, Syddansk Universitet.
- **Lay, M. & Papadopoulos, I. (2007).** *An Exploration of Fourth Generation Evaluation in Practice*. Evaluation, Vol. 13, Nr. 4.
- **Louw, A. (2020).** *FAGLÆRT TIL FREMTIDEN - Evaluering af tidlig vejledningsindsats og revitalisering af erhvervspraktikken i grundskolen*. Center for Ungdomsforskning.
- **Lyall, T. W. (2018).** *Derfor vil regeringen styrke erhvervsuddannelserne*. Altinget. Lokaliseret den 19. maj 2020 på: <https://www.altinget.dk/artikel/derfor-vil-regeringen-styrke-erhvervsuddannelserne>.
- **Læsø Kommune (u. å.).** *Kommunal ungeindsats*. Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <https://www.laesoe.dk/borger/familie-boern-og-unge/information-og-raadgivning/kommunal-ungeindsats>.
- **Maguire, S. & Thompson, J. (2007).** *Young people not in education, employment or training (NEET) – Where is Government policy taking us now?* Youth & Policy, Nr. 96. Lokaliseret den 25. maj 2020 på: https://www.researchgate.net/publication/37143251_Young_people_not_in_education_employment_or_training_NEET_-_where_is_Government_policy_taking_us_now
- **Mariagerfjord Kommune (u. å.).** *Fakta om Ungecenter Mariagerfjord*.
- **Mariagerfjord Kommune (2019).** *Ungecenter Mariagerfjord*. Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <https://www.mariagerfjord.dk/Ungecenter-Mariagerfjord/Om-Ungecenter-Mariagerfjord/Hvem-er-vi>.
- **Mascherini, M., Salvatore, L., M., A. & Jungblut, J. (2012).** *NEETs Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe*. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- **McQuaid, R.W. (2010).** *Theory of organizational partnerships: Partnerships advantages, disadvantages and success factors* i: Osborne, S. P. (red.). "The new public governance: Emerging perspectives on the theory and practice of public governance". Routledge.
- **Morsø Kommune (u. å.).** *Den Kommunale Ungeindsats (KUI)*. Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <https://www.mors.dk/borger/boern-unge-og-familier/skole/den-kommunale-ungeindsats-kui>.

- **MPLOY (2014).** *Evaluering af projekter under Puljen til partnerskaber mellem kommuner, uddannelsessteder og arbejdspladser om introduktions- og snuseforløb for unge.* MPLOY A/S.
- **Nielsen, H. F. (2019).** *Aalborg lider under flere arbejdsløse akademikere.* Jyllandsposten. Lokaliseret den 2. marts 2020 på: <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE11589667/aalborg-lider-under-flere-arbejdsloese-akademikere/>.
- **Olsen, H. (2003).** *Kvalitative analysestrategier og kvalitetssikring. Tværgående tendenser i engelsksproget og skandinavisk kvalitativ metodelitteratur sammenholdt med Steinar Kvaales InterView.* Sociologisk Forskning, Vol. 40, Nr. 1.
- **Olsen, T. H. & Stensaker, I. (2013).** *A change-recipient perspective on training during organizational change.* International Journal of Training & Development, Vol. 18, Nr. 1.
- **Opdenakker, R. (2006).** *Advantages and Disadvantages of Four Interview Techniques in Qualitative Research.* Qualitative Social Research, Vol. 7, No. 4.
- **Rambøll (2017).** *Evaluering af projekter i puljen til vidensunderstøttelse af implementering af EUD-reformen.* (A).
- **Rambøll (2017).** *Evaluering af pulje til opsporing og screening af unge på erhvervsuddannelser.* (B).
- **Rambøll & Professionshøjskolen Metropol (2017).** *Evaluering af EUX.*
- **Ravn, R. (2018).** *Realistisk evaluering. Et supplement eller et alternativ til effektevaluering?* Metode & Forskningsdesign, Årg. 3.
- **Rebild Kommune (u. å.)** *Unge og uddannelse.* Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <https://rebild.dk/borger/unge-og-uddannelse>.
- **Seidman, I. (2006).** *Interviewing as Qualitative Research. A Guide for Researchers in Education and the Social Sciences.* Teachers College Press, 3. udgave.
- **Stake, R. E. (1976).** *A theoretical statement of responsive evaluation.* Studies in Educational Evaluation, Vol. 2, Nr. 1
- **Stake, R. E (2011).** *Responsive Evaluation i:* Stake, R. E. (red.). "Standards-Based & Responsive Evaluation". SAGE Publications.
- **Stokes, H. & Wyn, J. (2007).** *Constructing identities and making careers: young people's perspectives on work and learning.* International Journal of Lifelong Education, Vol. 26, Nr. 5.

- **Sundhedsministeriet (2019).** *Vellykkede partnerskaber på forebyggelsesområdet.* Lokaliseret den 19. maj 2020 på: <http://sum.dk/Aktuelt/Nyheder/Forebyggelse/2019/Januar/Partnerskaber-sundhedsfremme.aspx>.
- **Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2015).** *Interviewet: Samtalen som forskningsmetode i:* Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.). "Kvalitative metoder". Hans Reitzels Forlag, 2. udgave.
- **Thisted Kommune (u. å.).** *Strategi for koordineret ungeindsats.* Lokaliseret den 7. marts 2020 på: https://www.thisted.dk/~media/ESDH/committees/154/613/Punkt_2_Bilag_1_Strategi_for_koordineret_ungeindsats.ashx.
- **Tichy, N. M. & Ulrich, D. O. (1984).** *The Leadership Challenge – A Call for the Transformational Leader.* Sloan Management Review, Vol. 26, Nr. 1.
- **Tingleff, L. (2018).** *Hvad vil vi med praksisfagligheden i skolen?* Danmarks Evalueringsinstitut. Lokaliseret den 3. marts 2020 på: <https://www.eva.dk/vil-vi-praksisfagligheden-skolen>.
- **Underbjerg, A. M. (2016).** *Lige adgang til uddannelse er ikke så lige endda.* Social Forskning, Nr. 1.
- **Undervisningsministeriet (2018).** *Frafald og fuldførelse på erhvervsuddannelserne.*
- **Ungesekretariatet (u. å.).** *Hvad er Ungegarantien?* Lokaliseret den 2. marts 2020 på: <http://ungegarantien.dk/hvad-er-ungegarantien/> (A).
- **Ungesekretariatet (u. å.).** *Spør 1: Grundskole.* Lokaliseret den 19. februar 2020 på: <http://ungegarantien.dk/media/37619/bilag-3-grundskolesporet.pdf> (B).
- **Ungesekretariatet (u. å.).** *Spør 2: Virksomhed.* Lokaliseret den 19. februar 2020 på: <http://ungegarantien.dk/media/40456/bilag-4-virksomhedssporet.pdf> (C).
- **Ungesekretariatet (u. å.).** *Støttesporet.* Lokaliseret den 10. marts 2020 på: <http://ungegarantien.dk/stoettesporet/> (D).
- **Ungesekretariatet (u. å.).** *Vejledningssporet.* Lokaliseret den 10. marts 2020 på: <http://ungegarantien.dk/vejledningssporet/> (E).
- **Ungesekretariatet (u. å.).** *Virksomhedssporet.* Lokaliseret den 10. marts 2020 på: <http://ungegarantien.dk/virksomhedssporet/> (F).

- **Ungesekretariatet (u. å.).** *Kontakt*. Lokaliseret den 6. april 2020 på: <http://ungegarantien.dk/kontakt/> (G).
- **Ungesekretariatet (u. å.).** *Garantipartnere*. Lokaliseret den 20. maj 2020 på: <https://www.ungegarantien.dk/udbydere/#/#pager=0:100>. (H).
- **Ungesekretariatet (u. å.).** *Uddannelse og job*. Lokaliseret den 25. maj 2020 på: <https://www.ungegarantien.dk/uddannelse-og-job/#/#pager=0:14>. (I).
- **UU Thy (u. å.).** *KUI*. Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <http://www.uuthy.dk/kui/>
- **Vedung, E. (1997).** *Public Policy and Program Evaluation*. Transaction Publishers.
- **Vedung, E. (2016).** Fire evalueringsbølger i: Bredgaard, T. (red.). "Evaluering af offentlig politik og administration". Hans Reitzels Forlag. 1. udgave, 1. oplag.
- **Vesthimmerlands Kommune (2019).** *Den sammenhængende ungeindsats i Vesthimmerlands Kommune*. Lokaliseret den 7. marts 2020 på: <https://www.vesthimmerland.dk/media/5167832/den-sammenhaengende-ungeindsats-i-vesthimmerlands-kommune-gældende.pdf>.
- **VIVE - Viden til Velfærd (2019).** *Unge uden job og uddannelse – hvor mange, hvorfra, hvorhen og hvorfor? – En kortlægning af de udsatte unge i NEET-gruppen*. VIVE og forfatterne.
- **Yates, S., Harris, A., Sabates, R. & Staff, J. (2011).** *Early Occupational Aspirations and Fractured Transitions: A Study of Entry into 'NEET' Status in the UK*. Journal of Social Policy, Vol. 40, Nr. 3.
- **Yin, R. K. (1981).** *The Case Study as A Serious Research Strategy*. Science Communication, Vol. 3, Nr. 1.
- **Økonomi- og Indenrigsministeriet (2014).** *Inspiration til partnerskaber: Case-samling*. (A).
- **Økonomi- og Indenrigsministeriet (2014).** *Partnerskaber på tværs – Inspiration til at arbejde med partnerskaber og skabe merværdi hele vejen rundt*. Djøf og Økonomi- og Indenrigsministeriet. (B).
- **Økonomi- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed (2019).** *Unge uden uddannelse eller beskæftigelse - del 1*.

Kapitel 12. Bilagsoversigt

- Bilag 1: Interviewguide til karrierelæringsvejledere og praktikkoordinatorer
- Bilag 2: Interviewguide til virksomheder
- Bilag 3: Interviewguide til ungdomsuddannelser
- Bilag 4: Interviewguide til folkeskolelærere
- Bilag 5: Transskriberet interview med karrierelæringsvejleder og praktikkoordinatorer fra Nordvestskolen
- Bilag 6: Transskriberet interview med karrierelæringsvejleder og praktikkoordinatorer fra Sydøstskolen
- Bilag 7: Transskriberet interview med Fjordbak Byg
- Bilag 8: Transskriberet interview med Bilhuset Hjørring
- Bilag 9: Transskriberet interview med Hos Uffe
- Bilag 10: Transskriberet interview med Hjørring Gymnasium STX & HF
- Bilag 11: Transskriberet interview med FGU
- Bilag 12: Transskriberet interview med EUC Nord
- Bilag 13: Transskriberet interview med folkeskolelærer fra Lundergård Undervisningssted
- Bilag 14: Transskriberet interview med folkeskolelærer 1 fra Muldbjerg Undervisningssted
- Bilag 15: Transskriberet interview med folkeskolelærer 2 fra Muldbjerg Undervisningssted
- Bilag 16: Kodeliste